

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SUSKUNLUK DUVARINI YIKIN

Olguların Gerçekliği

ALICE MILLER

Almancadan Çeviren: Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN

SUSKUNLUK DUVARINI YIKIN!

Olguların Gerçekliği

ALICE MILLER

Almancadan Çeviren: Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN

SALON
yayınları

SUSKUNLUK DUVARINI YIKIN!

Olguların Gerçekliği

© 2017, Salon Yayınları

Özgün Adı: Abbruch der Schweigemauer - Die Wahrheit der Fakten

© 2003, Suhrkamp Verlag

© Alice Miller

Kıtabın Türkçe yayın hakları Suhrkamp Verlag aracılığıyla Salon Yayınları markasına aittir. Salon Yayınları, ® Eğitim Yayınevi'nin tescilli markasıdır. Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, kopyalanamaz, yayımlanamaz ve çoğaltılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Yusuf Ziya Aydoğan

Genel Yayın Koordinatörü/Editör: Yusuf Yavuz

Sayfa Tasarımı: Eğitim Yayınevi Grafik Birimi

Kapak Tasarımı: Eğitim Yayınevi Grafik Birimi

Almancadan Çeviren: Prof. Dr. Yusuf Şahin

Baskı Cilt: Dizgi Ofset Matbaacılık

Matbaacılar Sit. 10451. Sk. No: 4 Karatay/KONYA

ISBN: 978-605-9530-12-5

4. Baskı, Eylül 2021

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Yayıncı Sertifika No: 14824

SALON YAYINLARI

Atakent Mah, Yasemen Sok, No: 4/B Ümraniye/İSTANBUL

Merkez Tel: 0 (332) 351 92 85

E-Posta: bilgi@salonyayinlari.com

www.salonyayinlari.com

Tüm insanlığa adanmıştır..

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
I. BÖLÜM: AÇIKLIK VE KAVRAMA	
Eva'ın Girişimi	17
Şaşkınlık Hapishanesinden Çıkış	23
Psikiyatrideki Hafızayla Mücadele	31
Kör-İnek-Oyunu ve Psikoanalizdeki Gerçeklerden Kaçış	48
Basındaki Suskunluk Duvarı	66
II. BÖLÜM: OLGULAR	
"Gelenek" Olarak Çocuk Kurbanlar	83
Paranoyak Kurtarıcı ve Totaliter Rejimin Kurucusu Adolf Hitler	88
Nikolay Çavuşesku	
Acınacak Çocukluğun İnkârının Çirkin Sonuçları	105
Jeremia'nın Mersiyelerindeki İstismar Edilmiş Çocuk	123
III. BÖLÜM: İKİYÜZLÜLÜKTEN VAZGEÇME	
Acı Gerçeğin Kurtaran Deneyimi	137
Doğuştan Getirdiğimiz ve Yaşadığımız Hayatı Korumak İçin	153
Kaynakça	160

ÖNSÖZ

Çocukluk hakkındaki gerçekler, birçoğumuzun başına gelen ve hiç de ender görülmeyen, katlanmak zorunda kaldığımız, anlaşılması güç, iğrenç, acı dolu ve çok çirkin olaylardır ve daima bastırılmıştır. Bu gerçeklerin hemen öğrenilmesi ve bu bilgilerin bütünleştirilmesi, çok özlemle arzu etsek de, ne yazık ki, tek kelimeyle imkânsızdır. İnsan organizmasının acılara katlanma yeteneği, kendini korumakla sınırlıdır. Bu sınırları hiçe saymak ve bu bastırılmaları şiddetle ortadan kaldırma çabaları, sadece olumsuz ve genellikle de şiddetin her türlü gibi, tehlikeli sonuçlar verir.

Her türlü kötü muamele gibi travmatik yaşantıların sonuçları da, sadece bu yaşantının bütün travmatik yönlerini açıkça ortaya koyan, koruyucu tedavide yaşatılabilir, dile getirilebilir ve yargılanabilirse çözümlenebilir.

Son yıllarda, çocuklukta yaşanan travmatik olayların sonuçlarını, zor kullanarak ortadan kaldırmak gibi tehlikeli

denemeler yapılmaktaydı. Bütün denemeler başarısız olmuştur ve başarılı olması da mümkün değildir.

LSD, Hipnoz ve izole doğum yaşantıları gibi tedaviler, sadece kişisel gerçekliğin bütünleştirilememesine değil, ideolojik yaklaşım, bağımlılık ve inkâr etme gibi yeni karşı savunma mekanizmalarıyla, mağdurların daha güçlü ve daha sık olarak bu gerçeklerden kaçmasına yol açmaktadır.

Bazen meraktan bazen de sıkıntıdan, insan psikolojisini alt üst eden uyuşturucuları deneyen birçok genç, hayli korkunç, aynı zamanda cesaret kırıcı ve yanıltıcı olan, daha sonra da bunları ortadan kaldırmak için çok ciddi ve yanlış yapılandırılmış tedavinin yolunu açan deneyim yaşamıştır. Bu gençler kendilerini belirli durumlarda birden bire hazırlıksız bir vaziyette, henüz gerçeklikle tanışmadıkları sembolik dönemdeki çocukluklarının griliğine savunmasız olarak gönderilmiş bulmakta ve daha sonra kesinlikle bu tür bir deneyimle karşı karşıya kalmak istememişlerdir. Esasen haklılar da... Ama onlar, kendilerine tedavi olarak satılmış olanla, yaşadıklarının, aslında tedavinin tam tersi olduğunu; çocukluğun şaşkınlığını sembolik içerikler yardımıyla betonlaştırılan travma olduğunu; geride, çocukluklarının sertleşmiş, zor çözülebilen bir sürümünü bıraktıklarını bilmezler.

Bu tür deneyimlerin sonuçları çok üzücüdür, çünkü kurbanlar, gerçeklikten ziyade bağımlılık yalanına, ilaçlara ya da yanlış teorilere güvenmektedir. Onlar, tamamen yavaş ilerleyen süreçte, gerçeğe katlanabileceklerini ve bunun onlara sadece sürekli olduğu sürece yardımcı olabileceğinin farkında değildirler.

Biz, bu bilgilerle nasıl yaşayabileceğimizi hiç öğrenmediğimiz için, kendimizi, bize acı veren gerçeklerden korumak için yüksek duvarlar inşa ederiz. *"Peki, neden?"*

sorusu sorulabilir. *“Geçmiş, geçmişte kalmıştır. Niçin bunlarla uğraşalım ki?”* Bu sorunun cevabı oldukça karmaşıktır.

Bu kitapta, farklı örneklerle, niçin hem birey olarak hem de toplum olarak kendi çocukluğumuz hakkındaki gerçeklerden vazgeçemediğimizi, vazgeçmememiz gerektiğini göstermeye çalışacağım.

Kendimizi bu çocukluk geçmişinden koruduğumuzu sandığımız duvarın arkasında, her daim ihmal edilmiş bir çocuk bulursunuz. Bu, terk edilmiş, ihanete uğramış çocuk, bizleriz. Bu çocuk bizim cesaretimizi toplayıp, ona kulak vermemizi bekliyor. O, bizden onu korumamızı, anlamamızı; kendisini bir kenara itilmişliğinden, yalnızlığından ve dilsizliğinden kurtarmamızı bekliyor. Uzun süre bizden anlayış, dikkat ve şefkat bekleyen bu çocuğun ihtiyacı, sadece bunların yerine getirilmesine muhtaç olmasından ibaret değildir.

O, gerçekten yaşayabilmek için mutlaka ihtiyaç duyacağımız ve hiçbir yerden satın alamayacağımız, bize sadece içimizdeki çocuğun verebileceği bir hediye de, elinde hazır tutmaktadır. Bu, yıkıcı düşünceler hapisanesinden, yerleşik yalanlardan kurtuluş anlamına gelen bir gerçeklik hediyesidir; sonunda bize tekrar uyum sağlayabilmemizi bahşeden güvenlik hediyesidir. Bu çocuk bizden sadece, onun yardımıyla duvarları yakabilmemiz için, ona yaklaşmaya hazır olmamızı beklemektedir.

Çoğu insan bunu bilmez. Onlar, acı veren hastalık belirtilerinin ıstırabını çekerler; kendileri gibi gerekli bilgileri saklayan doktorlarda çare ararlar. Onların nasihatlerini dinlerler; üzerlerinde tamamen gereksiz, ağır ameliyatların yapılmasına izin verirler ya da daha başka acılara katlanırlar. Veya duvarın arkasında bekleyen çocuğu

hatırlatabilecek olan rüyalarında, rahatsız edilmemek için uyku hapları tüketirler. Ama o çocuk, kendisini susmaya mahkûm ettiğimiz sürece, yalnızca uykusuzluk, bedensel belirtiler ve depresyonla kendini ifade eder. Bu durumda, tabletler ve uyuşturucular da fayda vermez; onlar yetişkinin kafasını bulandırır. Birçoğu bunu da bilmez; ama çoğu, uzun süredir bunu biliyor ve maalesef elinden bir şey gelemiyor. Bazıları, çocukluk travmalarının bastırılması, hayatlarını zehir ettiğini hissediyor; onlar, bu bastırmanın çocuğun hayatta kalabilmesi için gerekli olduğunu biliyor, aksi halde bu küçük organizma acılardan ölebilirdi.

Kimileri, bu bastırmayı canlı tutmanın yetişkinlerde yıkıcı sonuçlar doğuracağını fark etmeye başlıyor. Onlar ise, başka çıkar yol bilmedikleri için, bununla yetinmek zorunda olduklarını düşünüyorlar. Onlar, yavaş işleyen bir süreçte, tamamen tehlikesiz bir biçimde, çocukluğun bastırılmışlığının üzerini açmanın ve gerçeğe katlanmayı öğrenmenin mümkün olduğunu bilmiyorlar. Ne birden bire ne de şiddet içeren bir müdahale ile, aksine yavaş yavaş, geliştirilen savunma mekanizmalarını da dikkate alarak, küçük adımlarla. Uzun süre bunu ben de bilmiyordum. Psiko-analitik eğitimim ve çalışmalarım bu bilgiyi keşfetmemi engelliyordu.

Çocukluğumun münferit kesitlerinden yavaş işleyen uyum sürecini kendi deneyimlerimden öğrendiğimden beri, kendi kökünden ayrılmanın acısını çeken herkesi bu konuda bilgilendirmek istiyorum. Bizzat kendime uyguladığım, tanımladığım ve yayımladığım tedaviye kadar bu bilgiyle beklemek zorunda kaldım. Bu arada, bu da gerçekleşti (*J. Konrad Stettbacher, Wenn Leiden einen Sinn haben soll, Hamburg 1990, Hoffmann und Campe*).

Bazı örneklerinden yola çıkarak Stettbacher'in öncelik tedavisinin (Primaertherapie) işe yaradığını biliyorum; en azından körlükleri kısmen ortadan kaldırıyor; eski yaralanmaların sonuçlarını kısmen çözüyor; hakikate açılımlar buluyor; kaybolup giden bilinci elde etmek için, içimizdeki çocukla mutlak gerekli bağlantıyı kuruyor.

Birey için geçerli olan tedavi, toplumsal bilincinin gelişimi için de gereklidir. Burada da çocuk istismarının ve şiddetin kaynağının sebep ve sonuçları hakkındaki korkunç gerçeğe birden bire izin verilmeyecek, aksine sadece adım adım (*Alice Miller, Am Anfang war Erziehung, 1980; Das verbannte Wissen und Der gemiedene Schlüssel, 1988 a+b*). Bunu, aydınlatıcı çalışmamdan bir örnekle gözler önüne sermek istiyorum.

Seksenli yılların başında ilk üç kitabımın yayımlanmasından sonra, bazı dergiler ve gazeteler bu konuda katkı yapmamı rica etti. Daha aile içi şiddet hakkında yazacağımı bildirir bildirmez, benimle işbirliğine olan ilgi tamamen felç oldu. Bazı meslektaşlarımdan karşı çıkmasına rağmen, çocuklara karşı işlenen cinsel istismar hakkındaki makalemi 1982 yılında yayımlayan derginin yazı işleri müdürü "Brigitte" tek istisnaydı.

Makalenin başlığı "*Kızlar artık susmayacak*" ve daha sonra yeni bir baskıda "*Farkına varmamalısın*" yayımlandı. Bu makale, birkaç Amerikalı kadının, bu korkunç ve yıkıcı sırla daha fazla yalnız yaşamamak; aynı zamanda toplumun, kendini çocukluk hakkındaki bilgiden korunmak amacıyla ördüğü suskunluk duvarını yıkmada, diğer kadınlara da yardım etmek için, çocukluklarında yaşadıkları ağır yaralanmalarının hikâyesini kamuoyuyla paylaşma cesaretini konu alıyordu. Bu kadınlar, bu duvarın güya korumasının çocuk istismarına maruz

kalanlar üzerinde yıkıcı etkilerinin olduğunu ve istismara uğrayanların sayısının toplam nüfusun yarısından fazla olduğunu fark etmişlerdir. O zamanlarda çocukların cinsel istismarı Almanya'da mutlak bir tabuydu ve makalenin etkisi bir baraj duvarının yıkılmasına eşdeğerdi. Toplumun her kademesinden yüzlerce kadın, yazı işleri müdürüne ve bana başlarından geçenleri yazdılar.

Onlar, çocukluklarında yaşadıkları kanlı istismarlardan ve kendilerini bu yaşanmışlıklardan ve buna bağlı olarak da kişiliklerinin büyük bölümünden ayıran suskunluk duvarından bahsediyorlardı. Bütün mektuplardaki ortak cümle *"Bu konuyu ilk defa dile getiriyorum"* olmuştu. Peşinden şu cümleler geliyordu: *"Benzer olayları yaşayan diğer kadınların da bu konuda yalnız olmadıklarını bilmeleri için benim hikâyemi yayınlatabilirsiniz. Çünkü sizin makalenizi okuyana kadar ben de, bunun sadece benim başıma geldiğini düşünüyordum. Ama lütfen, ismimi açıklamayınız."* Bu kadınların çoğu evliydi ve çocukları vardı. Bunların çoğu da tedavi görmüştü, ama ne kocalarıyla ne de tedavi uzmanlarıyla, çocukluklarında yaşadıkları travma hakkında konuşmaya cesaret edebilmişlerdi.

Onların bütün hayatlarına damgasını vuran, fantezilerinde tehdit etmeye devam eden, zehirleyen, konulara uzun süre büsbütün suskun kalmak zorundaydılar, çünkü onlar bütün çevrelerinde onların bu izole sırlarından, kısmen de olsa kurtulmalarını sağlayacak açık bir tanık bulamıyorlardı; çektikleri acılar hakkında kısmen de olsa konuşabilseler yetecekti. O zamanlar bu kadınların her biri bana, büyük bir duvarın önündeki küçük bir kız gibi geliyordu. Bu duvarlarda, bu kıza yalnızlığında bir parça olsun ümit verebilecek küçücük bir açıklık bulunmuyordu.

O günden beri çok şey değişti. İlk önce Berlin'de Özyardım Grubu "*Vahşi Su*" (Wildwasser) kuruldu. Bu grup bütün ülkede örnek alındı ve bunu yeni gruplar takip etti. Daha geniş bir kurban kitlesine yardım edebilmek için resmi makamların para desteğine ihtiyaç duyduklarında ise, hiç şüphesiz, bilmezden gelme, umursamama ve karşı çıkmayla karşılaşmışlardı. Ama suskunluk duvarı artık yedi yıl öncesi gibi sarsılmaz durmuyordu; en azından, kız çocuklarının cinsel istismarı söz konusu olduğunda. Kadın hareketlerinin yardımı olmasaydı, bu hızlı gelişim asla düşünülemezdi. Bilhassa, mahkemelerin skandal uygulamalarının herdefasında kamuoyuna duyurulmasında ve bu konuda kurbanların yalnız bırakıldığına dikkat çekilmesinde, onlara çok şey borçluyuz. Bu güne kadar tamamen doğalmış gibi görülen gaddarlıklar bu sayede gün ışığına çıkarılıyordu. Tabi ki, kadın hareketi de bütün körlüklerden hemen vazgeçemiyordu, başka ne düşünülebilirdi ki!

Ortak geçmişimizden gelen bu çirkin gerçeği görmek ve uyum sağlayabilmek için tedavide olduğu gibi zamana ihtiyacımız var. Aksi halde, bu itilmişliğin daha da güçlenme tehlikesi vardır. Çocuğun içinde bulunduğu durumun, bütün dengesini nasıl etkilediğini kavrayabilene kadar, gerçeğin acı veren yeni boyutuyla yeniden yüzleşmek için uzun süre aldatıcı görüntüye, desteğe ve koltuk değneklerine ihtiyacımız var. Bu yüzden kadın hareketi, kızların cinsel istismarıyla ilgili skandal gerçeği dile getirdiklerinde, bazı aldatıcı görüntülerden vazgeçemiyordu. Kadın hareketinin özellikle, annelerin bu cürümlerde suçsuz olduğu aldatmacasına ihtiyacı vardı.

Kitaplarımda, çocuk istismarıyla ilgili olarak sadece erkekleri sorumlu tutmamam, aksine, "istismara uğrayan

çocuğa sevgiyle yaklaşmada ve onu korumada anne ve babanın birlikte suçlu olduğunda; koruyucu bir annenin istismara göz yummaması gerekirdi," düşüncemde ısrar etmem, feminist dergilerin pek de hoşuna gitmemişti (*Bakınız, Alice Miller, 1988 a+b*).

Bu arada kadın hareketi de, çocuklara yalnızca erkeklerin şiddet uyguladığı, yanılığının kırılabilmesinde aşama kaydetmişti. Bir feminist bana, caddede kadınlara saldırdığı ve şiddet uyguladığı için hapiste cezasını çeken genç erkekler üzerine yaptığı bir araştırmayı gönderdi. Bu kadınların aşağılanması ve şiddete maruz kalmalarının cinsellikle bir ilgisi yoktu. Hâlbuki bu erkekler birine saldırmakla suçlanmışlardı. Onlar, bir zamanlar maruz kaldıkları ve hala da etkileri devam eden karşı koyamama ve çaresizlik duygusunun intikamını almak için, başkalarının da zarar görmesi pahasına böyle bir davranışta bulunmuşlardı.

Buradan, bütün bu erkeklerin erken çocukluk dönemlerinde annelerinden şiddet gördüğü anlaşılmaktadır. Ya açık cinsel uygulamalar yoluyla, ya da git gel yoluyla veya her ikisi birden. Her türlü cinsel sapıklık uygulamaları çocuğu sürekli açmazda tutmakta; çocuğa hiçbir şekilde karşı koyma şansı tanımamaktadır.

Daha otuz yıl öncesinde, esasen "git-gel" in ırza tecavüz olmasına rağmen, yetişkinin kontrolü altında, çocuğun doğal bağırsak faaliyeti için alınan tıbbi bir tedbir olarak görülüyordu. Bunu şeffaf bir şekilde görmek ve bu tahrip edici davranış biçiminin iç yüzünü açığa çıkarmak için, bayan bir sosyologun samimi bilgisine gereksinim vardı. Bereket versin ki, bu bayan anneleri sorumluluk dışında bırakmıyor; yani gerçeği örtmeye gerek duymuyordu.

Failin geçmişiyle ilgili referanslara bakarak eylemini haklı gösterme, bağışlama arzusunda değilim. Çünkü suç teşkil eden bir davranışın gerekçesi olamaz. Eğer bu erkekler, bastırmalarını terk etmeye hazır olsalardı, bundan kaınılabilirdi. Onlar buna hazır değillerdi; baba olur olmaz intikamlarını, hatta hiç de rahatsızlık duymadan, annelerinden alabilirler; dört duvarları arasında, polisin müdahalesi olmaksızın, eşlerinden ve çocuklarından alabilirler. Eylemleri isimleriyle anılır, tıpkı ürünleri günümüz ırz düşmanları olan, önceki kuşaklardaki ocuk istismarcıların, yani onların ebeveynlerinin, ebeveynlerinin ebeveynlerinin ve milyonlarcasının eylemleri gibi. Onların sapık anneleri de bu vahim olaylar zincirinin ürünüdür.

Binlerce yıllık geçmişi olan ocuk istismarı suçunun, Gelenek, Olağanlık, *“senin iyiliğin için eğitim”* gibi tehlikesizmiş gibi gözüken etiketler altında kötülüğünü daha fazla sürdürmemesi için, en azından bilişsel düzlemde, tamamen gerçeği su yüzüne çıkarmak için çaba harcanmalıdır. Bu durum, bir sonraki bölümde, zgr bir bakış açısı sunacak olan duvardaki bazı açıklıkları bulmak için, belirli bir konuyu farklı bakış açısıyla ele alarak, okuyucuya aktarılmaya çalışılacaktır. *“Peki, bu bakış nedir, bu yetecek mi?”* diye sorulabilir. Muhakkak, bir bakış, asıl tedavinin yerini tutamaz.

Ama duvarın bu tarafından durumun nasıl gzktğne dair bir anlamı olacaktır. Bilhassa bu, yaşama sağlıklı bir merak uyandıracaktır. Bu işleve ben, 1973 yılında başladığım, kendiliğinden oluşan resim yapmayla ulaştım. Böyle bir deneyim olmasaydı, yeni bir tedaviyle yüzleşme cesaretini neredeyse hiç bulamazdım (*Bakınız: Alice Miller, 1985+1988 b*).

Sadece suskunluk duvarını tanıyan kimseler, bu duvara tırmanırlar; sanki bu duvar onları bütün korkularından kurtaracakmış gibi davranırlar. Ama bir kez duvardaki açıktan içeriye baktılar mı, bu anlamsız duvarın varlığına daha fazla katlanamazlar. Onlar artık, şimdiye kadar, kazandıkları bu bilinç yokken, yaşam diye adlandırdıkları şeyin hiç de yaşam olmadığını fark ettikleri için, önceki gibi yaşamayı aklından bile geçiremezler. Onların kaderi ve trajedisi, bunu uzun süre fark etmemiş olmalarıdır. Onlar, bu trajik durumu, mümkün olduğu kadar diğer insanların yaşamamasını istiyorlar; diğer insanlara acılarının nasıl ortaya çıktığını ve bunun üstesinden gelinebileceğini anlatmak istiyorlar.

Onlar diğerlerine, yaşamın, her türlü yaşamın, ihmal edilmeyecek, boşa harcanmayacak veya kaçırılmayacak kadar değerli olduğunu bildirmek istiyorlar. Onlardan kurtulmak için geçmiş acıları hissetmeye değer, *yaşamak için...*

I. BÖLÜM

AÇIKLIK VE KAVRAMA

Eva'ın Girişimi

Öncelikle, bu kitabın ortaya çıkmasında, bilhassa 1 ve 5 bölümün, katkıda bulunmuş olan, otuzlu yaşlardaki bir kadından bahsetmek istiyorum. Aslında bu bilgilerin daha sonra bir kitapta yer alacağı belli değildi. Gerçi mektubun içeriğini kullanabilmem için kendisinden izin almıştım; ama ismini zikretmemek kaydıyla. Bu nedenle de ona, Eva demeye karar verdim.

Eva hakkında öğrendiklerim, hemen hemen her gün benimle kendileriyle ilgili bilgiyi paylaşan diğer kadınların hikâyesiyle benzerlik gösteriyordu; en azından başlangıç olarak anne-babanın dinle ilişkilendirerek terbiye olarak nitelendirdikleri acımasızlıklarının, görmezden gelmelerinin, önemsememelerinin yanında, çocukluklarındaki şaşkınlıkları ve istismarlar vardı.

Daha sonra madde bağımlılığı, intihar girişimleri, iki akamete uğrayan evlilik, üç başarısız tedavi süreci, ara sıra kısa süreli klinikte yatma, ilaçların etkisiyle yeni kafa karışıklıkları, bağımlılık tedavileri ve bir dizi sefalet zinciri. Ve bütün bunların ortasında kendi çocuğu, yeni bir kurban... Çünkü bu kadın, savunmasız, istismara uğramış, görmezden gelinen ve bu bizzat kendisi olan, çocuğun annesi olmadığı sürece, anne olamaz.

Nihayet bu kadın, ortaya çıkarıcı bir tedavi yardımıyla, hem kendi hayatını hem de çocuğunun geleceği olarak adlandırabileceğimiz anneliğini kurtarmayı başarmıştı. Bana gelen hikâyeler içerisinde onu farklı kılan da buydu. Başına gelenleri, bir kenara itilmişliğin içerisinde çekip çıkarabildiği için yavaş ilerleyen, uzun bir süreçte başarabilmişti. Bana yazdığına göre, bunun için yıllarca mücadele etmiş ve mücadele etmeye de devam edecek; yaşamı boyunca bilincine vardığı geçmiş yaşantılarını asla kapalı tutmayacak, onlara, yaşamının bir parçası olduğu bilinciyle, uyum sağlamaya çalışacak.

Daha tedavinin ilk yılında madde bağımlılığından kurtulmuş, olaylara gözünü kapatmaktan vazgeçmiş, kendini ve çocuğunu koruyabilmişti. Her iki hayatı da daha fazla mahvetmek istemiyor; o şimdi bunu başarabiliyor. Çünkü madde bağımlılığı idrak yanılığının bedeliydi ve o, önceden o olmadan yaşayamayacağını sanıyordu. Şimdi ise onsuz yapabiliyor.

İlk yıllarda, kendi gerçek hikâyesini fark etme çabası, anne-babaların kendi hikâyeleri karşısında gözlerini kapattıkları ve kimsenin de bunu engellememeye çalışmaması yüzünden, çocuklarına sürekli eziyet edebildikleri gerçeğine hiçbir zaman inanmak istemediği

için, çok zordu. Ama bedeni, duyguları, rüyaları bu gerçekleri bildirmekten geri durmuyordu; ne zaman ki gerçeklerin üzerine gitti, bu tanıkları ciddiye almaya başladı ve onları alkolle daha fazla savuşturmamaya hazır oldu...

Yaşamındaki bu beklenmedik değişikliğe şaşkınlığı, onun içinde, tedavisinde yardımcı olan bilgileri kamuoyuyla paylaşma arzusu uyandırdı, çünkü git gide, bu kadere yaşayanın yalnızca kendisi olmadığını daha iyi anlıyordu. Eva önceden gazeteci olduğu için istismara maruz kalan çocukların durumunu, onların bakış açısıyla ele alan televizyon filmleri çekmeyi düşündü.

Burada elde edilen bilgilerin herkes için geçerli olduğundan emin olduğu için, redaksiyondaki yetkili kişilerin bu konuya ilgi göstereceğine inanmıştı. Deneyimlerime göre, zorluk da işte tam buradaydı. Her bir insanda etkili olan itilmişliği, bu direnci Eva küçümsemişti. Ben de medyanın yetkili temsilcileriyle temaslarımda, daima bu itilmişlik sonucuyla karşılaşıyorum; katkılarımı kesin olarak arzu etseler bile (*Bakınız: Das verbannte Wissen, 1,5*).

Onlar riskten ziyade, hem bizim hem de gelecek kuşaklar için hayati önemi olan bilgilerden vazgeçmektedirler. Onlar, kendi ailelerini de tehlikeye düşürerek zorda kalmamak için, olmuş bitmiş olarak görülen, yaşam düşmanı fikirlere sarılmaktadır. Eva, bu gerçeği hesaba katmamıştı. Gerçi o, ailesinin yıkıcı davranışlarına yönelik görüşüne nasıl şiddetli bir direniş gösterildiğini tedavi sürecinde yaşamıştı. O, çocukluğundaki korkunç gerçeği görmek ve katlanmaktansa, bu büyük mücadeleyi yeğlemişti.

Bedeninin her bir gerçekle daha sağlıklı ve bağımlılıktan daha da kurtulmuş olduğu deneyimi ve inancı onun, tabii bunu hissetmeye ve bilinç üstüne çıkarmaya kalkışmasıyla

yapmıştır, onların eski dirençlerini az kalsın unutmasına yol açıyordu. Bu, onu diğerlerinin samimi olduğu yanılgısına götürüyordu.

Kendi hikâyesinin yardımıyla bağımlılara, kör kalmak için kendilerini daha fazla mahvetmelerine gerek olmadığını, bir çıkış yolunun bulunduğunu söyleyebilmeyi istiyordu. Çünkü bunu bilmek insanı öldürmez, aksine kurtarır. Planını açıkladığı medya temsilcileriyle yaptığı görüşmeler, onu madde bağımlılığına iten, onun çocukluğuyla ilgili tehlikeli idrak yanılgılarından biri olmasa da, ümidinin bir idrak yanılgısı olduğunu hemen gösteriyordu.

Çünkü şimdi o, her şeyi daha iyi görüyordu ve bu idrak yanılgısını düzeltebilirdi; gerçeğe karşı direnen kimselere bel bağlamak zorunda değildi. Daha sonra o, deneyimini doğrulayan insanlarla da karşılaştı. Yazı işleri kurullarından gelen cevaplarda sıkça duyduğu sözler, çocuk istismarı konusunun daha geçen yıl ele alındığı, bu yüzden de bir yıl beklemek gerektiği; aynı konunun sık sık dile getirilemeyeceği, yönündeydi. Eva hayal gördüğünü sanıyordu ve şöyle düşünüyordu:

“Bu konu, rastgele bir tenis finali veya günümüzde devasa teknik masraflarla yapılan piramitlerin araştırılması gibi bir konu değildir.”

Niçin antik çağda ve erken orta çağda çocukların yarısının dadılara verildiğinden; bu çocukların yarısının orada öldüğünden ve bu yüzden dadıların “melek yapıcı” olarak adlandırıldığından bahsedilmez? Niçin firavun araştırmaları, başlangıçtan beri kültürümüzün bir parçası olan çocuk cinayetlerinden ve bu mirastan uzun süre kurtulmayışımız bilgisinden daha önemlidir? Niçin bu bilgiler sadece birkaç özel araştırmada bulunabiliyor da,

medyada yer almıyor? Niçin sorumlu politikacılar, cinsel istismara uğrayan bayanlar için profesyonel danışmanlık projesini “*deli saçması*” olarak görüyorlar?

Otuz yıl boyunca bizzat kendi hayatımı mahveden ve hâlâ da başkalarının hayatını mahvetmeye devam eden görmezden gelmeleri ortadan kaldırmak, ortaçağ düşüncesinin aşılması ve insanlık sefaletinin kaynağını ortaya çıkarmak ve en önemlisi geleceğimiz söz konusudur. Ben, tam da buna engel olmak istiyorum. Birkaç kişi de olsa buna ilgi gösteremez mi?

Gerçeği bilmeme rağmen, bu yıkıma karşı çıkmazsam kendimi sorumlu hissederim, hatta ortak sorumlu. Bu, birçok konudan biri olarak gösterilemez mi? Bu, varoluşumuzun sebebi değil mi?

Göz ardı edişlerimizden dolayı mahvolmuyor muyuz? Bu kararı ister bilerek, ister bilmeyerek alın, size, yeni bilgiye gösterdiğiniz direncin masumane ihmâl olmadığını, aksine bilincinizi mahvetme, nihayetinde ise hayatınızı mahvetme kararı olduğunu göstereceğim. Tahminen kendisini birinci tanık olarak gören ve kendisini çocukluktaki gerçekleri ortaya çıkarmaya adanmış diğer insanlar da Eva ile aynı durumdadır (*Bkz.: Das verbannte Wissen, s. 214*).

Eva, o kadar çabuk pes etmek istemiyor. Hatta o, gençleri madde bağımlılığından uzak tutmak ve durumu daha da somutlaştırmak için kendi hikâyesinin bölümlerini ifşa etmeye bile hazırdı. Medyadaki görüştüğü kişiler bunun aşırı duygusallık olarak anlaşılabileceği endişesini taşımaktaydılar. Sonunda herkes “*kendine acındırma, mağdur tutumu*” gibi bir şeyler sokuşturmak zorunda kalıyordu. Kendine acındırma ve mağdur tutumu sorulmamıştı.

Ailesinin dili hatırlatıldığında, Eva çoktan yazı işleri bürosunu terk etmişti. Eva, İngiltere'de çocuk istismarının ağır bir ceza olduğu bilincinin uyandırılması için yasa çıkarılmasına çalışan ve kendisiyle aynı amacı benimsemiş olan “*Eppoch*” (End Physical Punishment of Children) adlı kuruluşla temasa geçti.

Bana da, İsviçre ve Almanya'da “halk inisiyatifi” kurmamı yazmış ve önermişti. Ona cevabım bu kitap oldu. Her türlü görmezden gelmeye rağmen, hiç kimsenin aydınlanma çalışmalarını engelleyemeyeceğinden, halk inisiyatifinin, Eva'nın ve diğer insanların çabalarının devam edeceğinden eminim.

Bu kitap, bu tür girişimlerle diğer insanları, kendilerini ifade etmeye ve yaşananları kendi açısından bildirmeye teşvik ettiğinin delilidir. Ortaya çıkışını farklı olaylara borçlu olmasına rağmen, bu kitabın bölümleri birbiriyle sıkı sıkıya ilişkilidir.

Kitaptaki bölümler daha önce değinilen örneği konu almaktadır: Değişim cesareti, hayatı mahvetmiş olan ve hâlâ da mahveden, bilinç üstüne çıkan ve işlenen öfkeden ortaya çıkmıştır.

Çocuklara karşı işlenen, ketum kalınan, üstü kapatılan suçların üzerini açma çabalarıma, önemli Alman dergilerinin “*aşırı duygusallık*” ifadesini tercih ederek etiketlemelerine Eva'nın, başkaldırı yazısı, 1 ve 5. Bölümleri ortaya çıkaran motivasyon olmuştur. Bu okuyucun, kendi ifadesiyle, “*basının dar görüşlülüğüne*” öfkesi, benim bu konuyu kamuoyuna açmam gerektiği düşüncemi pekiştirdi. Bunu yaparken de, ifadelerimi belgelemek için, yaşadığım gerçekleri tekrar ele aldım. “*Aşırı duygusallık*” gibi sözlere hiç tepki göstermeyerek sorumluluktan kaçtığımı fark

ettim. Özellikle, neden böyle yaptığımı kendime bile açıklayamazken...

Eğer ben, bir yazarı tokat yemiş bir çocuk olarak görseydim ve hiçbir şey hissetmemek ve hiçbir şeyin farkına varmamak üzere yetiştirilmiş olduğumu düşünseydim, tabii ki onun bu vurdumduymazlığını görmezden gelebilirdim. Ama bu tür yıkıcı tekniklerin kullanılması yüzünden mahvolup giden bir toplumun üyesi olarak tavır almak zorundayım. Çünkü acı veren gaddarlık karşısında insani duygudaşlığın yükseltilmesi, henüz hissetmeye ve fark etmeye başlayan, dayak yiyen diğer çocukları, sesini yükseltmekten ve yaşadıklarını dile getirmekten uzak tutabilir. Bu, mümkün olduğu kadar çabuk yıkılması gereken suskunluk duvarını güçlendirir.

Şaşkınlık Hapishanesinden Çıkış

Suskunluk duvarının ilk deneyimini çocukluğumda yaşadım. Annem beni itaatkâr olmaya zorlamak için günlerce döverdi ve bana mutlak gücünü bu şekilde gösterirdi. Onun bu güce, kendine ve diğer insanlara karşı güvensizliğini örtmek için ihtiyacı vardı; aynı zamanda o bu gücü, hiçbir zaman istemediği çocuğuyla ilişki kurmaktan kaçmak için de kullanıyordu. Bu küçük kızın istekleri, soruları ve ihtiyaçları bu duvara çarpıp geri dönüyordu ve annem bu sadistliğinden kendisini sorumlu tutma gereği bile duymuyordu, çünkü o, davranışlarını, işlenmiş suça hak edilmiş ceza olarak, bana ders vermek için, haklı bir görev olarak görüyordu.

Bu, uzun süre kardeşi olmamış, babası hiçbir zaman onu koruma altına almamış ve nadiren evde bulunan, uzun süre sebatla annenin suskunluğuna katlanmak zorunda

kalan bir çocuk için korkunç bir durumdu. Bizzat bu suskunluktan daha da elem verici olanı, çocuğun, nihâyet acılarının sebebini anlamak için gösterdiği sürekli, ümitsiz çabasıydı. Tıpkı Kafka'nın "Strafkoloni" (Ceza Kolonisi) adlı eserindeki gibi, küçük zanlıya suçunun ne olduğu söylenmiyordu. Yapmama bir emir içeriyordu: Bu cezayı niye hak ettiğini bilmiyorsan, o zaman vicdansızsın.

Ara, araştır, vicdanın sana hangi suçu kendine yüklediğini söyleyene kadar uğraş. Ancak o zaman kendini bağışlamaya çalışırsın ve efendinin keyfine göre, o belki bağışlayacak, tabii şansın varsa.

Hayatımın totaliter bir rejimde başladığını biliyor muydum? Bunu nasıl bile bilirdim? Bir kez olsun canice ve sadistce muamele gördüğümü biliyor muydum? Bunu düşünmeye hiçbir zaman cesaret etmemiştim. Annemi sorgulamak yerine, haksız muamele gördüğüm, değersiz görüldüğüm gibi duygularımın doğruluğundan şüphe ediyordum.

Ayrıca, başka anneler de tanıımıyordum ki, bir karşılaştırma yapabileyim. Annem, sürekli kendini feda ettiğini, görevinin bilincinde olduğunu dile getirdiği için, bütün bunlara inanmak istiyordum. Ona inanmak zorundaydım, çünkü gerçeği bilmek beni boğar, öldürürdü.

Eğer annem benimle konuşmuyor, benim sorularımı cevapsız bırakıyor, açıklama isteğime aldırış etmiyor, gözlerini benden kaçırıyor ve sevgime soğuk karşılık veriyorsa, o zaman kabahat, sadece benim kötülüğümdeydi, diye düşünüyordum. Bir çocuk *"Annem benden nefret ediyorsa, o zaman nefret edilecek biriyim,"* diye düşünür.

O günlerdeki yalnızlık anılarım, ümitsizce kendisine verilen cezanın sebebini arayan çocuğun yalnızlığı, içimde

neredeyse otuz yıl büsbütün bir kenara itilmiş bir şekilde kaldı. Her ne pahasına olursa olsun annesinin aptallıklarını anlamak isteyen o zamanki küçük kız çocuğunu, ihtiyaç duyduğu anneyi konuşturmak için, ifşa ettim. İfşa etmek zorundaydım, çünkü gerçeği görmemde, ona katlanmamda hiç kimse bana yardım etmemişti. İfşa etmek zorundaydım, çünkü bu gaddarlıkları yargılamada hiç kimse bana yardım etmemişti.

Kabahatimi, kaybettiğim yönümü bulmamı vadeden çıplak gerçekler kadar acı vermeyen, soyut kavramlar labirentinde tek başıma aramaya devam ettim. Küçük kızın duyguları, yoğunluğu bu çocuğu öldürdüğü için, bilinçlenmeden bir kenara itilmiş, bastırılmıştı. Ancak son yıllarda, bu bastırılmışlığı adım adım kaldırmama vesile olan tedavi sayesinde, acıları, ümitsizliği ve aldatılan çocuğun güçsüz, haklı hiddetini, ilk defa bilinçli bir şekilde yaşamayı başarabildim. Ancak o zaman, bu çocuğa, yani bana, yapılan suçun boyutunu açıkça anladım. Bu durum, daha sonraki hayatımda başıma gelen gaddarlıkların hiçbirleriyle kıyaslanamaz.

Gerçi suskunluk duvarı görüngüsüyle daha sonra, yetişkinen karşılaştım, ama ona asla totaliter anlamda yaklaşmadım. Artık olguları seçip çıkarabiliyor, değerlendirebiliyor, yargılayabiliyor, bunların kafamı karışmasına izin vermiyor, haksız suçlamalara karşı koyabiliyor, gerekli yardımı arayabiliyordum ve bütün bunlar görmezden gelmeye mahkûm edilmek değildi.

Her defasında iç dünyasını kilitlemiş ve açık bir şekilde duygu ve düşünce değişimini yapamayan insanlarla karşılaşıyordum. Sıkca, oluşturdukları zırhtan ortaya çıkan duygusal güvensizliklerini güçle kapatmaya çalışan insanlar görüyordum.

Gerçeklerle yüzleşmekten kaçınmak, susarak şanslarını artırmak, onların tek sığınağı gibi görünüyordu. Bütün bu suskunluklarla karşılaşmalarımı geriye dönerek düşündüğümde, onların şimdi acı verici mi, tiksindirici mi, isyan ettirici mi yoksa acınacak bir durum mu diye baktığımda, hiç biri, kendisine tamamen bağımlı olduğum zamanlardaki annemin suskunluğu kadar tehditkâr ve yıkıcı gelmiyordu.

Susan birinin gerçeklerle, sorunlarla yüzleşmesi benim için önemli olsa da, yetişkin biri olarak onun davranışını gözleyebiliyor ve yargılarımı gözden geçirebiliyordum; ya da, beni susturmayan, bu tür haklarımı elimden almayan insanlara ulaşabildiğim için, bu tür insanlarla münasebet kurmaktan vazgeçebiliyordum. Ama çocukken böyle bir seçimim yoktu.

Kendime başka bir anne, bana önem veren, benimle konuşan, bilinçli bir şekilde yaşadığı için bana ne olduğunu açıklayan, beni yok saymayan açık bir kadın aradığımı söyleyemem. Çocukken, susturulmaktan, suçu kendimde aramaktan, annemin ihtirası ve yalanlarına gözlerimi kapamaktan, daha sonraları da, kendi gerçekliğimin kaybını gerçeğin anlaşılmazlığı üzerine felsefi spekülasyonlarla dengelemeye çalışmaktan başka çarem yoktu. Olguların gerçekliği o kadar vahşi ve o kadar da anlaşılmazdı ki, onlara inkâr etmek zorundaydım. Bu kaçış yolunun benim için bedeli çok ağır olmuştu; bütün bilincim sınırlanmış ve suçluluk duygusuyla dolmuştu.

Kendi gerçeğimi tanıdığımdan beri, olguları hatırlayamasalar—henüz hatırlayamasalar—da, benzer şeyleri yaşamış sayısız insanın olduğunu biliyorum. Hatta bazıları da kamuoyuna mal olmuştur. Şimdi bütün dünyada çocuk istismarıyla ilgili haberler artmaktadır.

Gerçi muhabirler elde ettikleri bilgilerin bazen, her taraftan sözleri kesildiği için, geriye dönüp bakmaya cesaret edememiş, ama şimdi bu anlatılanlarla çocukluklarının hikâyesiyle yüzleşme cesareti bulmuş kimselerce tasdik edildiğini görürler.

Muhabirler genellikle yıkılması zor bir duvarla karşılaşır. Bu duvarlar, entelektüel çevrelerin bastırılmışlıklara geri dönüşlerin önünü teorileriyle tıkadıkları ve bunların arkasında kendilerine barikatlar kurdukları için, bir türlü anlaşılamayan, görmemezlikten gelmenin oluşturduğu duvarlardır.

Bugüne kadar üzeri açılmamış ve yaşanmış yalanın her türlü, öğretim kurumlarına ve sisteme uyarlanmış; öğrenciler gerçeğin tasfiyesini susarak ve eleştirmeksizin hoş gördüğü sürece de, rahatsız olmaksızın üniversitelerde öğretilenmektedir.

Bitirme tezlerinde çocuk istismarı konusunu çalışmak isteyen öğrencilerin, profesörleriyle görüşmelerinde ağırlıklı olarak cesaret kırıcı deneyimler yaşadıklarını biliyorum. Danışman profesörler hemen konuyu değiştirirler, bu konuyu konuşmaktan kaçınırlar, sıkılırlar veya alaya alırlar; genellikle de bu konuyu seçmekten uzak dururlar.

Öğrenciler bütün bunlara rağmen yine de bundan vazgeçmek istemezlerse, o zaman da danışmanın iyi niyetli olmayan eziyetlerini hesaba katmak zorunda kalırlar. Bu gücü nasıl kırabilecekleri onların kendi kişisel gelişimine bağlıdır. Kişisel gelişim, bu konuda önemli bir rol oynar ve entelektüel kisvesi içerisinde tükenmez.

Maalesef, yıllardır bir yayınevinde yayımlanmayı bekleyen bir taslakta, Lloyd de Mause, son ikiyüz yılda Amerika'daki çocuklar hakkında yaptığı fedakârca

çalışması, Fakülte ve basın tarafından alaya alınan ve sonunda da intihar eden pırlanta gibi bir bilim adamının kaderini anlatmaktadır (*Bkz.: Glenn Davis, Childhood and History in Amerika, New York 1976*).

O bilim adamı, ortaya koyduğu belgelerdeki baba figürünün otoritelerce yok sayılması karşısında o kadar ümitsizdi ki, hayatına son verdi. Eğer o babasını sorgulayabilseydi, diğerlerinin korkusunun sebebini görebilecek durumda olurdu. Keşke o, hayatına son vermek yerine, onların onaylamasından vazgeçseydi.

Tabii ki bu durum, ellili yıllarda bugünkünden daha zordu. Bu ve bunun gibi bilerek çıkarılan güçlükler, yetişkinlerin hayatında ve birçok entelektüelin etkisinde bastırılmışlığın yıkıcı rolünü açıkça ortaya koymaktadır.

Bildiğim kadarıyla, bütün dünyada, çocukluktaki ruhsal yaralanmaların sonuçlarını araştıran ve öğreten tek bir fakültenin olmayışı, inanılır gibi değil. Hemen hemen hepimizin üzeri örtülen veya beyan edilen ve bunların da genellikle zararsızmış gibi “*eğitim*” olarak adlandırılan kötü muamelelerin kurbanı olduğumuz düşünülürse, bu durum şaşırtıcı değil mi? İçimizden her biri, yaşadıklarını hissetmeye kalkışsa, içimizdeki suskunluk duvarını hoş görmesek, ciltler dolusu anlatacak hikâye olmayacak mı?

Birçok insanın, çocukluğun elem verici yaşanmışlıklarını hatırlamak istemeyişinin elbette bir sebebi vardır. Onlar, gerçeği itiraf ettiklerinde, ailelerinin intikamından korkmaktadırlar ve güya gerçeğin tek olmadığı, birden fazla gerçek olduğu prensibine sarılmaktadır. Onlara göre olguların gerçekliği bir anlam taşımıyor. İnsan sorar: “*Bu mümkün mü?*”

Eğer siz olguların gerçekliğinden korkuyorsanız, sizi yanıltan ve rahatlatan sözde kavramlardan müteşekkil bir

mühimmat deposunu elinizde bulunduruyorsanız, her şey mümkündür. Tabii bu da, diğerlerinin bu yanılığının iç yüzünü görmesini engellememelidir. Bastırılmışlığın hizmetindeki spekülasyonlar sınır tanımaz. Hem fail hem de kurban, bastırılmışlığa, nasıl bir bedel ödeyeceklerini bilmeden, ilgi duydukları için, bazı filozoflar, yüzyıl içerisinde, Hiroşima ve Auschwitz'in olup olmadığı konusunda hipotezler ortaya atacaktlardır.

Bedeninde depolanan gerçeğin bulunabileceğini ve şaşılacak bir hassasiyetle denetlenebileceğini tecrübe eden kimse, bahanelerden, kelime oyunlarından ve yedek-gerçekliklerden hoşnut olmayacaktır.

Kendi gerçekliğimin deneyimiyle donanmış bir biçimde, suskunluk duvarıma bakıyorum ve onu bu kitabımda kaleme alıyorum. Çoğu insan rahat bir nefes alıyor, hemen etrafına bakınmaya başlıyor ve ilk önce tedirgin bir şekilde: "Hatırladıklarına, bedenime, duyu organlarıma gerçekten inanmalı mıyım? Siyahın beyaz, beyazın siyah olduğuna daha fazla inanmamam mı lazım?" diye soruyor.

Hiçbir ideolojinin bizi olguların gerçekliğinden uzaklaştırmasına izin vermemek, duyuların ve duyguların daha fazla aldatmak zorunda olmaması, çocukken saygı duymayı öğrenmek zorunda olduğumuz ve her defasında faşist davranışları üreten, hayatı mahveden, insanı küçük gören suskunluk duvarının yıkılmasında etkili olmak demektir.

Faşizm, hesap vermeksizin hayatı mahvedebilmeyi kendinde hak gördüğü için, her türlü suç işlemeyi mümkün kılar. Faşizm, yaşam değeri olmayanı açıklar ve kendine uymayanı yok eder.

Çocukluğunda sadece şiddet dilini öğrenmiş olan insanlar, daha sonra onlar, bu sistemin ister faili ister

kurbanı olsunlar, bunu yegâne normal olarak kabul ederler. Artık mahvetmeyi değil, yaşamayı savunan gençlerin sayısı artmaya başlamıştır. Onlar, ideolojilerin değil, olguların gerçekliği lehinde karar veriyorlar. Onlar, bütün uyarılar için geç olmadan, talim etmeye, boyun eğmeye, zalimce küstahlıklara karşı uyarıda bulanacaklar. Bu gençler, bu yıkıcı sesleri, kendi gaddar ve sahte eğitimlerinin yalanlarına büyük bir şerefle bağlanan, sözüm ona tecrübeli bazı politikacılardan daha duyarlı bir şekilde idrak edecekler. Çünkü bu yalanlar politikacılara uzun bir geçmişi olan gelenek tarafından doğru ve gerekli olarak sunulmuştur.

Çocuk istismarı konusunun tosladığı suskunluk duvarının kaldırılması, çoktan zamanı gelmiş gelişimin başlangıcına işaret etmektedir. Bu gelişim ilk önce, gerçeğin, kabul görmüş yalanlar, yaşam düşmanı düşünceler hapisanesinden kurtarılması için şartları oluşturur.

Gerçeğin ortaya çıkarılması, gerçeğin yaşamın hizmetine sunulması için olgular hakkında istatistiki bilgilerden daha fazlasına gereksinim vardır. Örneğin hemen, *“Çocukluğumda sürekli dayak yedim,”* diyebilecek insanlar vardır. Buna rağmen onlar da bunu hissedebilmekten oldukça uzaktırlar. Onlarda, küçük savunmasız bir çocuğun hiddetlenmiş bir yetişkin tarafından paketlenip dövüldüğüne dair duygusal bilgilerin sönmüştüğü ve bilinç eksikliği var.

Onlar, *“biz de dayak yedik”* diyorlar; bununla kendilerini, farkında olmadan yıkıcı, içinde dayak atmanın da bulunduğu, çocuğa değer vermeyen, şiddet uygulayan, zarar veren ve yaralamaların sonuçlarını da bir kez olsun aklına getirmeyen yetişkinle özdeşleştiriyorlar.

Adolf Hitler de dayak yediğini inkâr etmiyordu. O, sadece çektiği acıları inkâr ediyordu; bu esnadaki duygularını inkâr ediyordu ve bu yüzden de milyonlarca defa katil olmuştu. Eğer o, kendi durumunu, olguların kendi gerçekliğini hissetseydi ve ağlamış olsaydı, sıkıntılarına sebep olanlara duyduğu kendi kinini bastırmasaydı, aksine, bilinçli bir şekilde yaşasa ve anlamış olsaydı, bu kin yerine bir ideolojide sapıtmış olsaydı, bütün bunlar yaşanmazdı. Aynı durum, diğer dayak yiyen, cesareti kırılan ve daha sonra zalimlik ve suç makinesi olan Stalin ve Çavuşesku için de geçerlidir.

Gerçeğin geri dönüşü ancak, o zaman, yani, pozisyon değiştiğinde, “*dayak yedik*” sözünün, çocuğun değersizleştirilmesinin ve aşağılanmasıyla bir tanığı olarak kendini sıfırladığı an, mümkün olabilecektir.

Bir insan ancak, bir zamanlar kendisi olan, dayak yemiş çocuğun duygularını hissetmeye, yetişkinlerin küstahlıklarını ve alaycılıkların reddetmeye ve yargılamaya hazır olduğu zaman, gerçeğe çekilen sınırları aşabilir. Ve ancak o zaman diğer insanlar için tehlike olmaktan çıkar.

Psikiyatrideki Hafızayla Mücadele

Gemiedenen Schlüssel (Kaçınılan Anahtar, 1988 a) adlı eserimde, Friedrich Nietzsche'nin trajik kaderini ele aldım ve Nietzsche'de olduğu gibi, bir insanın bütün savunma binaları birden bire yıkıldığında, bir insanın bugün de başına gelebilecekleri burada, bu örnekte göstermek istedim. Bu ender olan bir şey değil, çünkü insan bedeninde ve bilinçaltında depolanmış olan, çocuklukta yaşanan kötü muameleler bilgisi ömür boyu bastırılamaz.

Uzmanlar ve profesyonel danışmanlar sadece kendi çocukluklarında değil eğitimlerinde de, çocukların kötü muamele gördüklerine ilişkin gerçekleri ve vakaları görmezden gelmeyi öğrendikleri için, uygulamalarında gün be gün çocuklukta yaşanan sarsıntıların sonuçlarından başka bir şeyle uğraşmadıklarının farkında bile değiller ve bu yüzden de yardımcı olamıyorlar.

Nietzsche'nin trajedisi münferit bir kader değil; benzer bir durumu kim bilmez ki? Karşı koymasına izin verilmeyen, ağlamasına, bağırmasına, hiddetlenmesine, kısaca yaşamasına izin verilmeyen, kendisinden yalnızca itaat etmesi ve iyi davranışlar göstermesi beklenen, incinmiş bir çocuk...

Ona, yeteneği varsa, pırlanta gibi bir entelektüel geliştirmekten başka bir çare kalmıyor. Yaşam, ayaklarının altından kayıp gidiyor, düşünmek ise onun hayatta kalmasına yardım ediyor. Beden, sıkıntıları, ağlamaktan ve bağırmaktan başka şeylerle ifade etmeye çalışıyor. O, nihayet bir kez olsun birinin kulak vereceği ve belki de *"Seni bu ümitsizliğe kim itti? Niçin bir okul döneminde yüz kez hasta oldun?"* sorusunu soracağı ümidiyle, sürekli yeni belirtiler üretiyor.

Ama hiç kimse bu tür soruları yöneltmiyor. Doktorlar her zaman olduğu gibi ilaç yazıyorlar. Friedrich'in kronik boğaz hastalıklarının, genellikle kas gerilimleri dayanılmaz olduğunda, romatizma krizlerinin ortaya çıkacağı, yasaklanan bağırmanın yerini almaya çalışacağı, onlardan hiç birinin aklına gelmez. Orada depolanan hiddet ve korkuyu herhangi bir zamanda bir şekilde dışa vurabilecek ümit gitgide azalırsa, kaslar nasıl gevşeyebilir ki?

Bir yetişkin olarak, Nietzsche için bir eş bulmak imkânsızdır. O, hiçbir kadına güvenemiyordu; daha açık

bir ifadeyle, kadınlarla yaşadığı korkunç deneyimlerden sonra. Bastırılmış olmasına rağmen, bu deneyimler bedeninde ve ruhunda depolanmıştı. Gerçi yazmak onu hayatta tutuyordu, ama bu yaşamın yerini tutamazdı. Gerçeğin üstünü açmaya da yaramıyordu.

Güçlü duygular çocukluğundan beri boğazında, başında ve kaslarında bloke olduğu için, hissedilemiyor, dışa vurulamıyor ve anlaşılamıyordu. Ruhen ve bedenen kötü muamele gören çocuğun sıkıntısı, sadece kodlanmış dilde, Nietzsche'nin felsefesinde, konuşabilir. Bu nazik, kısık ses, ne Nietzsche'ye ne de başka birine ait olan, kitaplarda saklı kalır ve bu yüzden pırlanta entelektüelden tamamen ayrılır. Nihayet kırk beş yaşına geldiğinde bu eski ağrı depreşir ve ani bir baraj setinin yıkılmasından sonraki su gibi, bu aydını su içinde bırakır.

Ocak 1889'da Nietzsche bir gün Turin'deki sakin bir sokakta, atına canice davranan bir arabacıyı görür. İleri atılır, atı kucaklar ve eski hiddetini ve üzüntüsünü yenmiş bir biçimde, iç çeke çeke ağlar. Uzun zamandır, dayak yiyen çocuğun duygularını içine gömmüş ve bastırmış olan bu adam, birden bire onu saran duygularıyla baş edemiyordu. Meğer bunun için yardıma ihtiyacı varmış. Diğer taraftan, bu duyguları şimdiye kadar olduğu gibi bastırılamıyordu da.

Bu aydının labirentini sular basmıştı, ama onun yanında hiçbir şey yoktu; ona yardım edecek, duygularını anlayacak, şu anda at figüründeki kurtarmak istediği değersizleştirilmiş çocuğa duyduğu üzüntüsünü anlayacak kimse yoktu yanında. Üzerinde aydının ve duygularının buluşabileceği tek bir köprü yoktu. Bunun sonucu olarak Nietzsche aklını kaybeder ve on bir yıl boyunca önce annesine daha sonra da kız kardeşine tamamen bağımlı olarak yaşar.

Peki, daha sonra ne oldu? Bugün Nietzsche yaşasaydı ne olurdu? Ona yardım etmek için etkili olacak hiçbir şey. En iyi ihtimalle psikiyatr ona—kırk beş yaşındaki hastasına—çocukluğunda oluşan eski ağrısını yeterince derine yuttuğundan emin olmak için yeni ilaçlardan bir doz ilaç yazardı. Bu tür doktorlar başka dehalarla da deneyim yaşamıştır: *Örneğin*, Hölderlin'le, Munch'la, van Gogh'la. Orada da onlar her halükarda, acıları ve gerçekleri öldürmeyi başarmışlardır. Psikoterapistlerden bir tedavi istenilmesi halinde, boş sözlerle oynanan bu eski oyun yeniden başlayabilir.

Hastalığı açıklamak için bir dizi teori sunulabilecektir: İlk örnek, kolektif bilinçsizlik, Mandala, acımasız yenidoğan, Ödipus kompleksi, hadım olma korkusu vs. Hepsi mutlak bir inançla ve büyük bir kararlılıkla. Onlar bütün bu teorilere, hastaların içinde hapsettikleri çocuğun konuşmaya başlamamasından; hikâyesini anlatmaya kalkışmamasından emin olmak için ihtiyaç duyarlar. Eğer hasta ümitsizlikten ve bu kadar fazla saçmalığı protesto etmek için bağırarak olursa, bu hasta psikotik olarak tanımlanır: yani psiko-terapiye cevap verecek durumda değildir. O zaman ona sadece ilaç tedavisi uygulanır.

Bugün psikiyatrların gururla *“ilerleme”* olarak niteledikleri geçerli uygulama budur. *“Önceleri”* diye başlarlar ve *“ruhsal hastalıklara deli gömleği giydirilirdi ve onları sakinleştirmek için dayak atılırdı; bugün biz küçük tabletlerle dayak olmadan sakinleştirebiliyoruz. Bu harika bir şey değil mi?”* diye devam ederler.

Doktorlar, hastaların şaşkınlıklarını ilaçlar ve teoriler yardımıyla öyle betonlaştırıyorlar ki, artık bu zihin karışıklıkları onları rahatsız etmiyor. Doktorlar hastalarına, *“Bağışlamak sizin için iyi değildir, sizin sakin olmaya ihtiyacınız*

var” diyorlar; ama gerçekte doktorlar, teorilerle başarılı bir şekilde karşı koyabildikleri, kendi acılarını hatırlatacağı için bağırmayı elimine etmek zorundalar. Onlar, vahşiliğin hiddetini dizginlemek için beyaz gömlek giyerler. Onlar kurbanlarını küçültürler ve çaresiz bırakırlar. Onlar, kurbanlarının duygularının geriye kalan kısımlarını da zorla ellerinden aldıkları ve onları gerçeğe götüren yollarını da ebediyen kapattıkları için, kurbanları hayatlarının sonuna kadar küçük ve çaresiz kalacaklardır.

Psikoterapistler; Freud, Jung, Adler ve onların sayısız peşinden gelenleri tarafından gerçeğin bastırılması için cesaretlendirilmişlerdir. Bu öğretmenler, hepimiz gibi, çocukluklarını bastırmak zorunda kalmışlar. Ama onlar, Nietzsche gibi entelektüel oyunlarla, okuyucuların ve kendisinin kafa karışıklığıyla da yetinmiyorlardı.

Daha fazlasını yapıyorlardı; geleceğin tedavi uzmanlarını yanıltacak okullar açıyorlardı. Onlar, bu okullarda ve kurumlarda teorilerini öğrencilerine, tıbbi-bilimsel buluşmuş gibi sunuyorlardı. Bu şekilde üstatlar, ses çıkarmama ürünlerini, gerçeği inkâr etmelerinde kendilerine yardımcı olan çarpık teorilerini, başarı ürünüymüş gibi, sanki bu teoriler gerçeği yansıtıyormuş gibi satıyorlardı.

Bu üstatların peşinden gelenler, insani yaratığın doğuştan kötü olduğunu ve onu dizginlemenin de gerekli olduğunu göstermek için Nietzsche’yi anlatıyorlardı. Bu fikirlere de, çoğu insanın başından geçen ve onları hasta, kötü eden, yaşama korkunç bir şekilde adım atma bilgisini, kendilerinden ve diğerlerinden gizlemek için ihtiyaç duyuyorlardı.

Daha kırk beş yaşında felsefe profesörü olan ve kendinden önce hiç kimsenin cesaret edemeyeceği kadar

radikal bir biçimde kültürümüzün sahtekârlığını gözler önüne sermeye kalkışan Nietzsche'nin yardımcılarının, bu güç oyununun iç yüzünü görmemiş olması mümkün müydü? Uygulamada bu tamamen mümkündür. Bugün o yaşasaydı, belki de tabletlerini şevkle yutmaya devam edecek, hatta teşekkür edecek; şu anda efendilerinden, kendini sadece gerçeği göremeyecek duruma getirmelerini değil, aksine kişisel olarak buna—yani gerçeği görmemeye—de ilgi duyacak duruma getirmelerini isterdi. Bunlar, kişinin iyileşme potansiyelini barındıran hafızasını sonsuza dek tahrip etmek için, zararlı araçlar kullanırlar.

O, olup biteni o kadar kolay fark edemezdi. Nasıl fark edebilsin ki? O, çaresizdir ve onun yardıma ihtiyacı vardır. Onlar, ona yardım edeceğini söylüyorlar. O, onların bana ne olduğunu kesinlikle bilebilecekleri intibainı verdiklerini; aslında otuz yıllık klinik deneyiminden sonra da diğer insanlardan daha iyi bilmeleri gerektiğini düşünür. *“Onların sözlerindeki gerçek anlamı duymamı engelleyen benim direnç göstermem olmalı. O zaman, onların bana yardım edebilmesi için direncimi bastırmam lazım,”* diye düşünür.

Bugün birçok hasta böyle düşünür. Nietzsche için felsefesinin gelişimi ne anlama geliyorsa, doktorlar ve psikiyatrlar için de klinikteki otuz-kırk yıllık çalışmanın, aynı anlama geldiğini, yani gerçekten korkma—aynı sabit korku—olduğunu hastalar nereden bilsinler?

Kadın olsun erkek olsun fark etmiyor, doktorlar ve psikiyatrlar hastalarının çocukluk hikâyelerinden en ufak bir bölümün ortaya çıkmaması için var gücüyle mücadele etmektedirler. Onların mücadelesi pasif bir mücadele değildir. Onlar, hastanın organizmasını tahrip etmek için ve sadece onların geçmişini öldürmek için, insülin ve

elektroşok tatbik etmekten de çekinmezler. Bu şartlar altında, insani sıkıntının kaynağında neyin olduğu nasıl bilinebilirdi ki? Tabii ki, kliniklerde bunun anahtarı vardı, ama sadece ona, dokunmaya cesaret etmek gerekiyordu. Onlar ise bu anahtardan, şeytandan korktuklarından daha çok korkuyorlardı.

Şeytanla anlaşma yapabilirsin. Şüphesiz, senin elektroşok kullanmanı destekleyecek, buna karşı çıkmayacaktır. Burada kendi gerçeğinle baş başasın. Bununla yüzleşmek istediğinde, nadiren destek bulursun. Bu yüzden psikiyatrlar bu anahtarlara otuz-kırk yıl boyunca elini sürmemiştir. Onlar, psikozun nasıl ortaya çıktığını bilmemeye karar vermişlerdir.

Buna rağmen doktorlar, her şeyi biliyormuş gibi davranırlar (reçeteye yazacakları tabletlerin doğru dozajını bildikleri için) ve bu davranış etkileyicidir. Tahminen bu bugünkü Nietzsche'de de etkili olurdu. Onların konuşma biçimi, onun kulağına tanıdık gelirdi; *"Siz sürekli yakınmamalısınız, unutmaya çalışın. Heyecanlanmamalısınız, sinirlenmemelisiniz. Öfke zararlıdır; baş ağrısı yapar. Kendinize hâkim olmalısınız, kendinizi kontrol etmelisiniz. Herkes en az bir kez haksızlığa uğramıştır, bu normaldir. Bunu kabul etmek zorundasın. Anne-baba en iyisini ister. Bunların eksikliği insani bir şeydir. Onları affetmek zorundasın, sadece affederek sağlığına kavuşabilirsin."*

Dünyanın her tarafında hala doğru olarak geçerli olan, sadece kanıtlanabilir yanlış olarak görülmeyen, hatta tehlikeli olmadığı düşünülen görüşlerin değil, aksine, şu anda tersinin kanıtlanabilir görüşler olduğunu, Nietzsche ve herhangi biri nasıl fark edebilirdi ki? Bunu fark etmek için

bir insanın, uyanmış duygularıyla kazandığı deneyimine gereksinimi vardır. Ancak bu onun çocukluğuna erişmesini sağlar—bütün sonuçlarıyla: Acılarına, kavrayışına, kurtuluşuna, bilincine, son olarak da, ihtiyaçlarının karşılandığında duyduğu huzuruna. Böyle bir deneyim bugünün Nietzsche'sini, yazılan tabletleri çöpe atmaya ve şöyle söylemeye muktedir kılardı:

“Bugün bizim, çocukluğumuzda yaşadığımız gaddarlıkları ve zalimlikleri unutursak, önemsizleştirsek ve bağışlarsak, özgür olamayacağımızı biliyorum. Tam tersi, suçun bağışlanması, çocukluğumdan beri bana reva görülenleri hissetmekten ve fark etmekten alı koymaktadır.”

Ben, kliniklerimizde hafızanın körleştirilmesiyle, unutmaya mücadele etmek istiyorum. Hapsedilen anılarımı kurtarmak istiyorum. Onlar beni bekliyor. Ben, bastırdıklarımı hatırlamak istiyorum; nerden geldiğimi bulmak, bunu niye yaptığımı bilmek istiyorum. Hiç kimsenin, ilaçlarla benim zihnimi bulandırmasına, dilsizleştirmesine, teoriler yardımıyla aptallaştırmasına müsaade etmeyeceğim. Hastalığım, uzun süre susmaya mahkûm ettiğim çocuğun sesini duymama yardım etti.

Şimdiye kadar okuduğum kitaplardan öğrendiğimden daha fazlasını onlardan öğrendiğim için, onların sesini takip etmek istiyorum. Bir zamanlar kaybettiğim hayatımı bulmak istiyorum. Ve onu, aslında bana ne yaptığını ve nasıl yaptığını tam ve ayrıntılı bir şekilde söyleyebildiğim zaman bulacağım. Geçmişe götüren kapıları, sizin yaptığınız ve hastalarınızdan da bunu yapmalarını talep ettiğiniz gibi, kilitli tutmak yerine onları açmak istiyorum. Sizin

hastalarınız bunun, onlara kulak vermenizi engelleyen, sadece bir zaman kaybı olduğunu düşünüyorlar.

Kulak vermenin sizi korkuttuğunu, onlara kulak vermek istemediğinizi çok az kimse idrak ediyor. Bu, sizin derinlere bastırdığınız geçmişinizden korkudur ve bu korku sizi, hastalarınızın içindeki ve sizin içinizdeki çocuğun konuşmaya kalkışmaması için, her defasında hastalarınızın hafızasını elektroşokla öldürmek isteyecek kadar aptalca düşüncelere sevk etmektedir. Ama hastalarınızın, geçmişine karşı nasıl davranmak istediğine karar verme hakkı vardır. Onların geçmişini ve hafızasını ellerinden zorla alamazsınız. Çünkü bu bir tecavüzdür. Kendi savunmanızı desteklemek için, onlar kurban edilemez. Ve onlar, hastalar kendilerine “yardım edenlere” tam olarak bakmaya ve gerçeğe yüzleşmeye hazır oldukları sürece kurban edilmeyecekler.

Onlar, “Üniversitelerdeki bu tür şeylerden haberiniz yok muydu?” derler. Ne yazık ki, yok. Bu yüzden bunları başka yerlerde, yani bizzat kendi içinizde, öğrenmenin zamanıdır.

Bugünün kurgu Nietzsche’si, aynı zamanda, çocukluğundan beri depresyondan muzdarip olan, pırlanta gibi, başarılı bir adam, belki de daha başka şeyler ilave edecektir:

“O zamanlar, ben çocukken, kadınların benim bedelim üzerine vaazlar vermesine izin vermekten başka seçimim yoktu, ama bugün artık savunmasız değilim.

Benim haklı öfkem, beni, güçlü ve uyanık yapıyor. Şimdi, bağışlamaktan, dua etmekten, spekülasyon yapmaktan ve bana zulmedenlerin bana yaptıklarından dolayı, sürekli kendimi suçlu hissetmekten vazgeçtiğim için, bu yalanların içyüzünü görebiliyorum. Somut durumları

gözümde canlandırmaya ve onları sorgulamaya başladım. Fantezimde çocukluğumu geçirdiğim evi ve okulumu ziyaret ediyordum. Orada ailemi görüyordum, onların benimle nasıl ilgilendiğini ve ilgilenmediğini, daha sonraları onların nasıl olduklarına dair bahaneler ileri sürdüklerini görüyordum.

Bu korkunç bir şeydi, ama gerçektir. Okulda, bizi büyük bir haz duyarak pataklayan, ama sürekli de kötü çocukları eğitmek gerektiği için, bunun görevi olduğundan bahseden, kibirli, kara cahil öğretmenimi buluyordum.

Şimdi, bunların nasıl insanlar olduğunu bildiğim için, artık kendimi aldatmama gerek duymuyorum. İdrak yanılgılarımı bırakma yolundayım. O yolda adım adım ilerliyorum. Doktorlarımın, sözüm ona yardımcılarımın, yüzüne bakmaya, yalanlarının işlevinin iç yüzünü görmeye cesaret ediyorum. Bütün bunlar, şimdi, daha önce yapamadıklarımı yapabilmemde, örneğin, onlarla karşılaştığımda, dürüstlüğün ve sevginin varlığını idrak edebilmemde etkili olmaktadır.

Bugün bütün kadınların cadı olduğunu düşünmüyorum. Bunun, benim kişisel sıkıntım olduğunu biliyorum. Cadılar-kadınlar, bana çocukluğumda acı çektirenler-itibarı iade edilenler. Ancak, önceden olduğu gibi onu zararsızmış gibi göstermeden, tamamen benim kendi terörümü hissettiğimde, bütün dünyanın benim ailem gibi olmadığını idrak ettim. İnsanlığın geleceğine çok umutla bakabilmek için, ender de olsa, seven anne-babanın ve sevilen çocukların olduğunu öğrendim.

Bugün ben, çocukları cezalandırmak, onlara ağlamayı, konuşmayı, kendini savunmayı, gaddarlığa karşı çıkmayı yasaklamak ve bunların tamamen üstünü

örtmek gibi gördüğüm kötü muamelelerin çocuklara yapılmasının suç olduğu kanaatindeyim. Onları, kör, dilsiz ve cansız olana kadar böyle uzun süre terbiye etmek ve daha sonra da hepsini inkâr etmek suçtur. Bu tür çocukların büyüdülerinde, bastırılmış sıkıntılarıyla yüzleşmektense, diğer insanlara elektroşok uygulamayı tercih etmeleri, şaşılacak bir durum değildir.”

Çocuk istismarları, gelecek kuşaklara karakter olarak zarar vereceği, fark edilmeksizin kalacağı ve birisi onu dile getirdiğinde de inkâr edileceği için, insanlığın insanlığa karşı işlediği kirli ve ortak suçtur. Tabii ki onlar aileleri suçlamak istemeyeceklerdir. Sonra tehdit eden bir tonda soracaklardır. Benim cevabım da, “Eğer siz suç işlerseniz, doğal olarak ben de bunu yaparım,” olacaktır. Aileler neden her şeyin açıkça yazıldığı suç mektubundan hoşlansınlar ki? Hiç kimse onlara öfkelenmeyi, hislenmeyi yasaklamıyor, onları yaşayabiliyorlar, fakat hırs-öfke duygularını çocuklarına yansıtmaya hakları yoktur. Duygulardan başka, yıkıcı eylemler de kararlaştırılmalı ve alenen yasaklanmalıdır.

Siz, psikologlar ve psikiyatrlar, eğer çocuk istismarı gerçeğine ve onların psikolojik hastalıklardaki sonuçlarına bahane aramaktan vazgeçer, hastalarınıza her gün gösterdiğiniz, kliniklerinizdeki anahtarlara dokunma ve kapılarınızı açma cesareti gösterirseniz, hayata siz de gözlerinizi açacaksınız. Ancak o zaman diğer insanların yaşamasına yardım edebilecek duruma geleceksiniz. Siz bugünkü halinizle tehlikelisiniz. Çünkü siz, insan organizmasının işlevlerini, kendine yardım edebilme yeteneğini, dizginsiz bir şekilde mahvediyorsunuz ve sizin bu yıkımınızı fark etmek de neredeyse imkânsız.

Bu yüzden vicdanınız rahat ve hatta yaptığınız şeyin göreviniz olduğunu söylüyorsunuz. Bağışlamayı ve unutmayı telkin etmenin ne kadar zararlı olduğunu, kendi tecrübelerinden bilen insanları arayacağım. Hastalarınız bunu hayatları boyunca yaptılar ve bu yüzden de kaçık kaldılar.

Sizin teorileriniz, kendi duygularımla açığa çıkardığım gerçeklerle tezatlık içeriyor. Sizler, hissetmemeyi ve bunu değiştirmek için de bir şeyler yapmamayı öğrendiğiniz için, bu tezatlıkları fark edebilecek durumda değilsiniz.

Sizin teorilerinize kanmayacağım; artık ben, kolayca aptal yerine konabilen bir çocuk değilim. Bir çocuk gibi yoğun hissedebiliyor ve bir yetişkin gibi düşünebiliyorum. Bu birleşim, hissetmek ve düşünmek, bana, kendi gerçeğime katlanmayı, yaşamayı, konuşmayı, başkaldırmayı, yıkıcı—sözüm ona—uzmanların kurbanı olmamayı mümkün kıldı. Bana bir şeyler öğretmek yerine kapıları açın. Korkularınız yaptığınız tahribatların bahanesi değildir ve sizi mesleğinizin verdiği sorumluluktan kurtarmaz. Korku, onu çözmek için hissedilmelidir; yoksa başkalarına zarar veren tedavi yöntemlerini uygulayarak bunun zevkini çıkarmak değildir.

Muhayyilenizde ailenizle yüzleşmekten, onları zor durumda bırakmaktan ve acılarınızı hissetmekten korkuyorsanız, tabii ki teorileriniz ve felsefeleriniz sizleri korumaya devam edecektir, ama bu sadece kişisel kullanım içindir. Eğersiz bunu hastalarınız üzerinde kullanırsanız, suç işlemiş olmaktan kaçamazsınız. Görmezden gelmeleriniz de en az korkularınız kadar sizi bu sorumluluktan kurtaramayacaktır. Sizin dokunmadığınız bu anahtarlara başkaları dokunacaktır. Onlar, sizi yaptıklarınızla bilerek yüzleştirecektir. Sizin için de öğrenmenin tam zamanıdır.

Çocukluğumuzun gerçekliğiyle yüzleşmek bizi, başkalarının yaptığı ve kendi yaptığımız yıkıcı örneklerden kurtaracağı için, kurguladığımız günümüz Nietzsche'si ve diğer kurbanlar hissedebilseydi, düşünebilseydi, konuşabilseydi, o zaman onların uyuşturucuya, intihara ve bağımlılık tedavisine ihtiyaçları olmayacaktı. Ama bizim acı veren gerçeklerle yüzleşebilmemiz için, önceleri günah olarak görülen şeyi, esasen bizim sağlıklı olmak için tek şansımız olan, yani anne-babayı eleştirmeyi bilen insanların desteğine ihtiyacımız var.

Bedenimiz hiçbir şekilde aldatılamaz. O, sadece duygularımızın ve düşüncelerimizin gerçeğine saygı duyar; o, sadece onlarla uzun süreli işbirliğine hazırdır. Ne yazık ki, sürekli olarak gençlerimiz dürüst olmada cesaretsizleştiriliyor, ahlak olarak adlandırdığımız şeylerle tehdit ediliyor. İlk önce aileyle, sonra dinle ve en sonunda da psikiyatri ile.

Gerçek Nietzsche şöyle yazıyor: *"Hepimiz gerçekten korkuyoruz."* Şunu da yazıyor: *"Yanılgı körlük değildir, yanılgı ödleklidir, her kazanım, bilgi edinmeye götüren her adım cesarettten doğar. Ben, körlüğün, öfkeyi doğuran gerçekten korkmanın sonucu olduğunu düşünüyorum. Bununla beraber, haklı öfkenin ifade edilmesi ve yaşanması insanı cesaretlendirir."* Ne acıdır ki, Nietzsche, elli altı yıllık hayatında, *"gerçeğe katlanmak"* ve kendisi için arzu ettiği bir şey konusunda, kendine cesaret veren tek bir kimseye rastlamamıştır.

Ama kendi yalnızlığında korku bu arzuya üstün gelmiştir. O, belki yüzyıl sonra bugün, gerçeğe kararlı adımlarla gitmede kendisine yardım edebilecek, daha önce bu tür olaylara tanık olmuş bilen birini bulabilir.

Belki de bulamaz. Belki, geleceğin Nietzsche'leri bunu yapabilir, ama onların da bizim desteğimize ihtiyacı olacak. Biz, onların kendi yalnızlıklarında, umutsuzluklarında, şaşkınlıklarında veya bilhassa zihin bulanıklıklarında, bizim cahilliğimizin, korkularımızın ve gerçeği öğrenmemek için gösterdiğimiz direncimizin sonucu olarak, yıllarca-yüzyıllarca ot gibi yaşamasına izin vermemeliyiz.

Bu bölümü yazdıktan sonra, Washington'ın yerel gazetesinde Haziran 1989 tarihinde, yayımlanan, tehlikeye işaret ettiğini düşündüğü bir makaleyi bana gönderen, Amerikalı kadın bir okuyucumdan şu mektubu aldım. Burada, birçok ülkede gözlemlediğim eğilimi yansıttığı ve daha önceki sayfalarda göstermeye çalıştığım hususa mükemmel bir örnek olduğu için, mektuptan özetle bahsedeceğim.

Travmalar unutturulmalıdır, sürekli tekrar yaşatılmamalıdır. Yahudi soykırımından hayatta kalan biri üzerinde yapılan araştırma, bu sonucu vermektedir.

Yahudi soykırımından kurtulan ve İkinci Dünya Savaşından sonra hayata en iyi uyum sağlayan Yahudiler, yaşadıkları travmaları bilinçaltına o kadar başarıyla bastırabilmişlerdir ki, bugünkü travmalarını bile karartabilecek durumdaydılar. İsrailli bir bilim adamının araştırmasının sonucu böyle diyordu.

Sonuçlar, Vietnam savaşında Vietnamlıların da maruz kaldığı, post-travmatik stres belirtilerinin tedavisinde kullanılan tekniklerin, gerçekte rahatsızlıkları iyileştirmek yerine kötüleştirebileceğini göstermektedir. (...) Araştırmanın yapıldığı (*Technion-Israel Institute of Technology in Haifa*) enstitüde Psikoloji profesörü olan Peretz Lavie böyle diyor.

Lavie, Yahudi soykırımından hayatta kalan bir grup üzerinde yapılan araştırmadan, psikolojik olarak en sağlıklı olanların, hemen hemen bütün travmalarıyla ilgili anılarını bastırmayı öğrenenler olduğu sonucunun elde edildiğini açıklıyor. O, bunun, İkinci Dünya Savaşında Naziler tarafından yürütülen Yahudi soykırımının korkunç anılarına karşı geliştirilen savunma mekanizması olduğunu söylüyor. (...)

“Araştırma sonuçlarımız, travmaların bazı biçimlerini bastırmanın daha iyi olduğuna işaret ediyor. Onlara, tedavilerde yıllarca maruz kalmaktansa, onları unutmak daha iyidir.”

Lavie ve onun bir meslektaşı olan Hanna Kaminer Yahudi soykırımından kurtulan 23 kişi üzerinde, ruhsal bozuklukların uzun süreli etkisini araştırdılar. Onlar deneylerini, deneklerin derin uykudan uyandırıldıklarında, hatırladıkları rüyalarını çizmek suretiyle gerçekleştirdiler.

Birinci grupta soykırımdan kurtulan ve savaştan sonra hayata çok iyi uyum sağlamış olan on bir kişi bulunuyordu, bunlara testler uygulandı. Diğer on ikisi, hala soykırımın duygusal sonuçlarından ve bunun sebep olduğu duygusal ve ruhsal sorunlardan acı çekenler ve aynı zamanda genel olarak hayatlarından memnun olmayanlardı.

Deneklerin her biri dört gece üst üste bir laboratuarda uyudular, bu esnada onların organ işlevleri; Kalp atışları, nefes alıp vermeleri ve beyin faaliyetleri gözlemlendi.

Denekler, REM-uyku safhasına (göz yuvarlağının hızlı hareketlerinin rüya gördüğüne işaret ettiği uyku safhası) ulaştıkları zaman, uyandırıldılar ve rüyalarını anlatmaları istendi.

Daha önceki araştırmalarda, REM-uyku safhası esnasında uyandırılan çoğu insanın rüyalarının yaklaşık %80'ini hatırladığı saptanmıştı.

İyi uyum sağlayanlarda rüyaların hatırlanma oranı %30 olarak bulunmuştu. Lavie, *"Biz onları uyandırdığımızda, rüya görmüş olamayız diye tartışıyorlardı."* dedi. Araştırmamızda yardımcı olmak istedikleri için, hiç rüya hatırlayamıyor olmalarına şaşmışlardı.

"Bu grubun belirgin bir uyku bozukluğu yoktu, bilakis uyandırılmadan önce ve uyandırıldıktan sonra huzurlu ve bozulmamış bir uykunun hazzını duyuyordu," diyor Lavie.

"Soykırımdan kurtulan ve hayata uyum sağlamada zorlanan diğer grup ise, rüyalarında olup bitenlerin %60'ını hatırlayabiliyordu ve post-travmatik stresin yol açtığı bütün belirtileri uyku örneğinde gösterebiliyorlardı," diye belirtiyor, Lavie.

"Defalarca uyanıyorlardı, uyuma güçlüğü altında eziliyorlardı, uykularında huzursuz hareketler gösteriyorlardı. Onlar iyi uyum sağlayanlara kıyasla rüyalarını iki kat daha sık hatırlayabiliyorlardı. (...) Kötü uyum sağlayanların rüyalarına korku duygusu ve gerilim damgasını vuruyordu" (...)

Lavie'ye göre; test sonuçları, iyi uyum sağlayanların, Yahudi soykırımı tecrübesini, bunları hatırlamaktan kaçınarak yendiklerini gösteriyor:

"Onlar bu tecrübeyi mühürlediler, bunu yaşamaya devam etmekle yer değiştirdiler. Bu mekanizma onları, hayata tutunabilmelerini, uyum sağlayabilmelerini ve intibak edebilmelerini sağlamıştır."

Bu mekanizma, araştırmada “ağır rüya bastırması” olarak adlandırılan şeyi de kapsıyordu. Bu bastırma, korkunç anların bilinçsizce hatırlanmasına karşı koruyordu. Lavie’ye göre, bu araştırma sonuçlarından hareketle, o zamanlardan kalma duygusal travmalar altında ezilen Vietnam savaşı ve diğer savaş mağdurlarına da, benzer bir “mühürleme” tekniğini öğrenmeleri tavsiye edilmektedir.

Günümüzde, bu tür strese bağlı rahatsızlıkların, hastayı travmaları hatırlamaya ve duygularını yeniden canlandırmaya zorlayarak tedavi yapıldığı bilinmektedir.

Bu düşünce, bir nevi, bir yarayı açmaya ve kurutmaya benziyor. Buna karşın Lavie şu görüştedir:

“Yarayı psikolojik yara iziyle mühürlemek ve post-travmatik stres belirtilerinden mustarip olan hastaya unutmayı öğretmek, daha iyidir.”

“Biz, bazı durumlarda anahtarların (gerçeğe götüren) bastırılmasının iyileştirmek için olduğu düşüncesindeyiz,” diyor, Lavie.

Travmayı her defasında yeniden yaşatmak- bu saçmalığa bir son vermemiz lazım ve hastayı burada ve şimdi tedavi etmemiz lazım, dikkatlerini yaşanan tecrübeden uzaklaştırarak.” (...)

Hitlere yardım eden erkekler ve kadınların milyonlarca cinayet işledikleri halde, psikiyatrik bir yardıma ihtiyaç duymadıkları bilinmektedir. Onlar, Hitler imparatorluğuunda zamanın şartlarına mükemmel bir biçimde uyum sağlamışlardır; daha sonra da sorunsuzca yeni duruma ayak uydurmuşlardır. Onlar para kazandılar, aile kurdular, kendi çocuklarına her hangi bir suçluluk duygusuna kapılmaksızın kötü muamelede bulundular. Onlar travma

yaşamadılar, görevlerini yerine getirmenin dışında, kötü bir şey yaptıklarını asla kavramadılar.

Hitler ve diğer onun gibiler kendi cürümlerini unutabilme yetenekleriyle gurur duymaktaydılar. Ama biz, bu unutmanın bedelini bir daha ödemek istemiyoruz. Özellikle üzücü olan, bu yıkıcı iyileştirme fikirlerinin Yahudi soykırımı kurbanlarına faturayı keserek tavsiye edilmesidir.

Post-travmatik hastalıkların unutmaya iyileştirildiği gerçek değildir, ama birçok insanın kendini, unutarak iyileştirmeye çalıştığı gerçektir. Onlar bunu ya kendi bedenleri pahasına veya başkalarının; çocuklarının, hastalarının, öğrencilerinin veya komutanları hatırlamamak için direttiği için, sonunda ölmek zorunda kalan askerlerin hayatı pahasına. Ama bu yıkım sadece, bu çocukların, hastaların, öğrencilerin ve askerlerin, bunun olmasına izin verdiği sürece işleyecektir. Yani, babalarının, annelerinin yüzüne bakmaya, onların fikirlerini sorgulamaya ve kuşaktan kuşağa aktarılan, tehlikeli düşüncelerden duydukları şüpheyi dışa vurmaya kalkışmadıkları sürece devam edecektir.

Kör-İnek-Oyunu ve Psikoanalizdeki Gerçeklerden Kaçış

Yüksek saygınlığı olan yalan duvarını her tanımlamamdan sonra, örneğin, Eğitim bilim *“Başlangıçta Eğitim Vardı”* (am Anfang war Erziehung), Psikanaliz *“Fark Etmemelisin”* (Du sollst nicht merken) öfke dolu tepkilerle karşılaştım. Buna şaşırmamak gerekir. Çünkü insanın (çocuk ve hasta olarak) on yıllarca, sevdiği ve güvendiği insanlar tarafından, korkunun savunması olarak, istismar edildiğini, açıkçası; kurban edildiğini hissetmek zorunda kalması, eşi görülmedik derecede acı vericidir. İşte bu

yüzden çoğu kimse, benim de üzerini açmaya çalıştığım gerçekleri görmezden gelmeye devam etmeyi ve onlarla yüzleşmemeyi tercih etmiştir.

Onlar, toplumun içine yerleşmiş yalan binasını, temeli ne kadar çürükse o kadar güçlü ve gayretli bir şekilde savunmaya devam etmektedirler. Saygın uzmanlar, normal bir çocuğun bile rahatlıkla anlayabileceği şeyleri anlamamak için direnmektedirler. Bu çabalar “*Eleştiriler*” diye adlandırılan bildirilerde bol bol belgelenmektedir.

Ama yine de, kitaplarımda gösterdiğim gerçekleri iyice düşünecek ve kontrol edecek kadar özgür olan birileri vardı ve her zaman da var olacaktır.

Benim de otuz yıl önce acil ihtiyacım olabilecek fikirleri içeren bu bölüm, bu insanlar için düşünülmüştür. Bir zamanlar benim yaptığım gibi, gerçeği bilmek isteyen fakat çocukluğundaki çektiği acılardan hâlâ korkan bu okuyucularımın psikanalizin kurbanı olmalarını engellemek için elimden gelen her şeyi yapmak istiyorum.

İlk kitaplarım piyasaya çıktığından beri, psikanaliz uygulamasının, hastaların hayatı pahasına, analizcinin sürekli kendi acı veren çocukluk geçmişinden kaçışı olduğunu daha iyi anlamak için kendimi telef ediyordum. Psikanalistik teoriler, bunun için kurulan bir bina yardımıyla onlara bu kaçamağı mümkün kılıyordu. Bu öğreti, hastaların ve analizcilerin bizzat çocukluktaki savunmasızlık ve kötü muameleler hakkındaki gerçek hikâyelerinin anlatılamayacağını garanti etmelidir.

Ailelerin yaptıklarının açığa çıkarılmaması için, hastanın, bizzat kendilerine zarar verdikleri davranış örneklerinin nasıl ortaya çıktığını, örneğin, niçin madde bağımlısı olduklarını, kazalara sebebiyet verdiklerini veya sürekli tıbbi ameliyatlara girdiklerini bulup çıkarmaması

gerekmektedir. Hasta, çocukluğuyla yüzleşmeden bu örnekleri çözmeyecektir.

1988'ekadarbana, adayöğrencilerine eğitimkomisyonuna psikanalistik cemiyyetinin üyesi olmak için sundukları, vaka örnekleri gönderiliyordu. Her şey açıkça ortada olmasına rağmen, hastaların, onlara çocukluklarında ne yapıldığını görmelerinin engellendiği—hangi biçimde engellendiği—bütün bu örneklerde sebepleriyle kanıtlanabiliyordu. Analiz olarak adlandırılan bu tür tedaviler anlamsız ve nadiren zararsızdır.

Sonunda kişisel tecrübelerim, yapısı gereği bunu yapamayacağı için, psikanalizin çocukluk hakkındaki yeni bilgileri asla bütünleştiremeyeceğini anlamama yardımcı oldu.

Psikanaliz, varlık nedenini soyut ve yaldızlı sözlerle süslenmiş yapı sayesinde, somut gerçeklerin inkârına borçludur. Bu yüzden başarısız olması tesadüf değildir, aksine zoraki gerçektir. Bu, bütün toplumun korktuğu, çocukluk hakkındaki gerçeklerin bastırılması için kurulmuş, iyi işleyen bir sistemdir. Şu anda psikanalizin aydınlar arasında yüksek bir saygınlığın tadını çıkarması da tesadüf değildir. Sayısız düşünce oyunları Freud'un teorilerine bağlanabilir.

Son iki kitabımda (Das verbannte Wissen, Der gemiedene Schlüssel) psikanalistik öğreti yapısı ve benim düşüncelerimin uyuşmadığı fikrine nasıl vardığımı (Bunu daha önce tartışan psikanalizciler olmasına rağmen) ve bugün böyle bir eğitimi hiçbir şekilde tavsiye etmediğimi ayrıntılı olarak anlattım. Yardım arayanlara da “geçici çözüm” olarak analize girmeyi asla tavsiye etmem. Çünkü bu sayede ortaya çıkabilecek zararların geri dönüşü yoktur.

Sonunda bu düşünce beni, 1988 yılında İsviçre ve uluslar arası psikiyatri derneğinden çıkmaya sevk etti. Buna rağmen arada bir de olsa benim maalesef “*Psikanalizci*” olarak anılmamı engelleyemiyorum. Yeni bölüm “*Standort 1990*” dışında, ilk üç kitabımın yeniden basılmasına karar vermemde, bu kitapların düzeltilmiş metinlerinde gerçeğe aykırı hususların olduğu hissi etkili oldu. Bundan dolayı tamamen şeffaf olmasına karar verdim. Gerçek olan şu ki, ben bu kitapları Psikanalizciler derneğinin bir üyesi olarak yazmıştım ve derneğin hiçbir üyesi bu kitaplarla ilgili ne bir tartışmaya girmiş ne de bunlarla ilgili herhangi bir uzman görüşü bildirmişlerdi.

Bunun, meslektaşlarımın ya benden çekindiği ya da küçümsediğinden, yani sorunu küçümsediklerinden kaynaklandığını düşünüyordum. Alacağım yanıt, olsa olsa Freud'un ilmihalinden öğretiler olurdu. Bu konuya tarafsız bir şekilde ilgi duyulduğuna, yapıcı bir eleştiriye veya ciddi bir tartışmaya, Freud'un teorilerine ve onun uygulama sonuçlarına ilişkin öne sürdüğüm bilimsel çalışmaların kontrol edildiğine dair söyleyebileceğim bir girişimle karşılaşmadım.

Sadece suskunluk... Bu da, bunların bir temelinin olmadığını gösteriyor. Korkularını da dile getirmemişlerdir. Buna rağmen, eğer adaylar sınavlardan kalmak istemiyorlarsa, ismimi katiyen zikretmemeleri gerektiğini çok iyi biliyorlardı.

Önceleri araştırmalarımın diğerleri üzerinde neden böyle bir korkuya yol açtığını anlayamıyordum. Bunun cevabı daha sonra ortaya çıktı. Gerçeğe götüren yolun üstünde olduğumu tek taraflı hissettiğim için, kaçamaklı-bahaneler ileri süren tepkilerden tam olarak emin olamıyordum.

Bulunduğum noktaya gelinceye kadar aramaya devam ettim. Bu nokta yeni kitabımda açıkça görülebilir.

Çocuk istismarı konusundaki çalışmalarına ilişkin bazı eleştiriler dogmatik dini grupların davranışlarını anımsatıyordu. Ama benim niyetim inançların içeriğini tartışmak değildi. Yerleşik dogmaları olgularla çürütmek isteyebilirdim. Ama bu, diğeri bunu görmek istemediği sürece yararsız bir yeltenme olurdu. Çünkü diğeri olgular korkutuyordu.

Bizler çocukluğumuzda, ailelerimizi umutsuzluğa sevk ettiğimiz için, her defasında bir şamar yemedik mi? Bu tamamen normal değil miydi? Peki, bir çocuk, eğitimle verilenlerin dışında, bir şeyleri başka nasıl öğrenebilirdi? Tabii ki, normal olan şeyler dramatize edilmemeli ve sürekli bu konular hakkında yazılıp çizilmemeli. Dayak olmasaydı, asla şimdi olduğumuz kadar başarılı olamazdık...!

Çoğu insanın böyle konuştuğu bilinen bir gerçektir. Ama beni şaşırtan şey, geleneksel eğitimdeki çocuk istismarı konusuna değinir değinmez, bu tür ifadeleri analizcilerden de duyuyor olmamdı.

Bu davranışları, onların bu konudan gerçekten habersiz olduğu izlenimini uyandırıyor. Onların bunu diğer mesleklerdeki insanlardan daha iyi bilmeleri gerektiğini düşünüyordum. Çünkü onlar günde sekiz saat çocuk istismarı kurbanlarını dinliyorlardı. O zamanlar, kendi deneyimlerimden ileri gelen; kurbanların kendi gerçek hikâyelerini anlatmada, hissetmede ve bulmada ne kadar başarılı ve kalıcı bir şekilde engellendikleriyle ilgili bildiklerimi kendime itiraf etme cesaretim yoktu.

Bu anlayış, sağ ve sol eğilimli analizciler gibi farklı sözcükler kullanılsa da, her ikisi için de aynı derecede geçerlidir. O zaman ki meslektaşlarımın korkak ve

çekingen tavırları benim kişiliğimle değil, aksine, arada bir farklı savunmalar olsa da, temsil ettiğim davayla ilgilidir. Freud'un ilk ve son olarak tabulaştırdığı ve daha sonra gömdüğünü iddia ettiği bir konuyu ele almak suretiyle (*Bkz.: Du sollst nicht merken – Türkçesi: Fark Etmemelisin*) onu kökten eleştirdiğimde, açıkça korku uyandırmıştım.

Daha az radikal olsa da, benzer adımları benden önce başkaları da atmıştı. Dikkat çekici bir şekilde, onlara da benzer tepkiler gösterilmişti. Freud'un en sevdiği öğrencisi Sandor Ferenczi, otuzlu yıllarda bir kongrede çocuk istismarı konusunda bir sunum yapmaya kalkıştığında, Freud ondan yüzünü çevirmiş; arkadaşları onu terk etmiş; Ernest Jones ve diğerleri gibi, Psikanalizciler Derneğinin yüksek görevlileri, ona, ölümünden sonra bile kara çalmaktan geri durmamışlardır. O, Michael Balint'in onun böyle olmadığına tanıklık etmesine rağmen, açıkça "psikotik" ilan edilmiştir. Balint'in bu iğrenç yalanı dünyadan kaldırmak için bir girişimde bulunup bulunmadığını bilmiyorum.

Daha sonra, otuz-kırkı yıllarda, düşmanlık, yalnız bırakılma gibi benzer bir kaderi, Analizci Robert Flies Amerika'da yaşamıştır. O da, bu tabu, analizciler çevresinde yasaklanan konuyu bir kitabın konusu yapmıştı (*Symbol, Dream and Psychosis, New York 1973*) Ne acıdır ki, hala bu yararlı eseri basacak Alman bir yayınevi çıkmamıştır.

Çocuk istismarı konusunun Psikanalizden çıkarılmasının, Freud'un 1897'de gerçeği inkârıyla başlayan, uzun bir geçmişi vardır (*Bkz.: Du sollst nicht merken*).

Freud'un çocukluğu hakkındaki gerçeğe katlanamadığı ve bununla yüzleşmek istemediği için, öğrencilerini de, çocuk istismarı konusundaki gerçekleri nerede ortaya çıkarsa çıksın önlemleri için, yükümlü kılmıştır. Sonuçları

korkunçtu, çünkü başlangıçta kişisel bir kaçışın ifadesiyken, kısa sürede her yerde bilimsel bir gerçek olarak satıldı ve satın alındı.

Freud'a sadık kalan, hayran olan, körleştirilmiş ve eleştiriden yoksun birçok öğrenci kuşağı, kadınlar, erkekler buna katıldılar. Bunlar, Profesör unvanlı, beyaz gömlekli doktor otoritesiyle donanmış oldukları için, hastalar nezdinde öyle saygı görüyorlardı ki, psikanalizin güç aracı olan, güya *“yetileri köreltmek”, “yanlış yönlendirmek”* sayesinde, onların yıkıcı yorumları bile nadiren sorgulanıyordu. Bu yüzden onlar, ister Freudcu isterse Freud-Marsistci anlayışla bezenmiş olsun, psikanalisttik teorilerin sadece bir koruma olduğu onların gözünden kaçmıştır: Çocukluk acılarının anlamsız korkularına karşı koruma.

Çocukluktaki bastırılmış yaşanmışlıklardan korkunun akla yatkın sebepleri vardır ve tamamen meşrudur. Bununla beraber, bu korkuyu başkalarının hayatı pahasına yenmeye çalışmak, yıkıcı bir çözüm girişimidir.

Eğer bir doktor, acılarından kaçışıyla teoriler geliştirerek kendini yanıltmakla yetinmez, hastalarını da yanıltır veya dogmatik okullar kurar ve bu okullarda hastalara yardımcı olacak çevreleri kendine inanmaya sevk eder ve bunu da bilimsel gerçek olarak sunarsa, bu çok korkunç sonuçlar doğurur.

Acıların inkârına tamamen teoriler yardımıyla ulaşmak için başvuru bu çözüm girişimleri, sadece bu okulları kuranların değil, aksine bir dizi hastada da ortaya çıkabilecek depresyonları ve diğer belirtileri hesaba katması geren bir durumdur.

Çocuk istismarı kurbanlarının binlercesi, Freud, Reich, Jung ve Adler tarafından geliştirilen analizlere

girmektedirler ve zevkine ve kendi evveliyatına göre, farklı, ama aynı nedenle kurulmuş teorileri, vaazları veya uzak doğu dinlerinin bilgeliklerini duymaktadırlar.

Eleştirmeksizin ilgili duruma ilişkin yanıltıcı, yıkıcı yorumları kabul etmektedirler. Böylelikle onların dikkatleri, kendi çocukluk sıkıntılarından başka yönlere çekilebilmektedir. Buna rağmen bir şeyleri fark eden olursa, o hemen sezgilerinden vazgeçirilir. Onlar için her şüphe, direnmekten vazgeçmeyi öğreninceye kadar, iyileşmeye direnme olarak algılanıyordu. Bu da onlara, çocukluklarında edindikleri körlüğü daha da güçlendirme imkânı veriyordu.

Olayın nasıl olduğuyla ilgili her şeyin açıkça anlatıldığı bir vaka haberi aldım. Kırk yaşındaki bir kadın, kocasının on iki yaşındaki kendi kızına cinsel istismarda bulunduğunu gözleriyle görmüştü. Bu durumun doğuracağı psikolojik sonuçlarından endişe ettiği için, kadın kızını kendisinin de sekiz yıldır tedavi için gittiği kadın bir analizciye göndermişti. Daha ilk görüşmeden sonra kızcağız gözyaşları içinde eve dönmüş ve annesine:

“Bu kadına bir daha gitmek istemiyorum. Benim böyle şeyleri hayal ettiğimi ve bunun da çok kötü bir şey olduğunu; çocukların çeşitli hikâyeler uydurabileceğini, bunun normal olduğunu; babamı neden böyle zor durumda bırakmak istediğimi kendisiyle birlikte bulup çıkarmam gerektiğini söyledi. Ben o kadından korkuyorum.”

Analizcilerin benzer ifadelerini yıllardır sürekli duyuyorum. Ve eğitimim sırasında öğretmenlerimle ve Analizcilerle yaptığım konuşmaları hala hatırlıyorum. Ama

ben burada, bu vakadan bahsetmek istiyorum. Çünkü çocuğun tepkisi o kadar yanlış anlaşılmış ki... On iki yaşındaki bir kız çocuğu, kendisine algıları ve yaşadıkları hakkında bahaneler uydurulduğunda, duruma uygun davranabilirdi. Annesi de yıllar önce kendi gerçeğinde açıkça ısrar edememişti. Sekiz yıl sonra, şu anda, kendi analizcileri gibi, o da, az çok rafine edilmiş, beyin yıkamanın ürünüydü.

Belki, her ikisi de asla fark edemeyecek veya çok gayret ederlerse, psikanaliz ilkesinin bu güne kadar değişmemiş olduğunu görebileceklerdir. *"Ailenden sana her ne zarar geldiyse, bunda suçlu sensin; biz sana suçlarını göstermekle yükümlüyüz."*

Birçok hasta, hâlihazırda eğitime yerleştirilmiş bu mesajlara karşı savunmasızdır. Bu yüzden onlar, on yıllardır bu Kör-İnek-Oyunu'nu birlikte oynamaktadırlar. Böylece onlar, Freud'la başlayan, gerçeğe karşı yürütülen savaşta destek kuvvetleri ve birlikler olacaklar. Ve onların öğretmenleri, üstatları ve yardımcıları bu bağımlı taraftarlarında, doğru yolda oldukları işaretini görecektir. Buna muhtaçtırlar, çünkü başka işaret yoktur.

Psikanalizden yüz çevirdiğimden ve duygusal yaşanmışlıkların önemini vurguladığımdan bu yana, bana, ara sıra haksız yere, tedavi tekniklerine sempati duyduğum isnat ediliyor, hâlbuki benim gözümde bunlar tehlikelidir, çünkü bunlar git gide eğitim amaçlı ve gerçekler saptırılarak kullanılmaktadır.

Her ne şekilde olursa olsun, ben bu yanlış düzenlemelere karşı koyamıyorum ve genellikle bunlardan tesadüfen haberdar oluyorum. Çocuk istismarı hakkındaki gerçeklerden korku, hemen hemen bildiğim

bütün tedavi şekillerinde uygulandığı için, kitaplarımda bunu örneklerle göstermeye, bağışlamayı ve uzlaşmayı hedefleyen tekniklere mesafeli durmaya çalışıyorum.

Bana sürekli sorulan, mevcut tedavi imkânlarını yerinde görmek ve bir fikir edinmek için Amerika'daki birkaç merkezi ziyaret ettim. Bunlar arasında, otizmi "tutunma tedavisi" yardımıyla iyileştirmeyi önceleyen bir merkez de bulunuyordu. Bu tedavide, ilk önce çocuğun karşı koyucu tepkisi üzerine duygusal bir ilişki kurmak için, tedavi uzmanı tarafından cesaretlendirilen bir annenin çocuğu güç kullanarak kollarından sıkıca tutması gerekiyordu.

Bu duygusal ilişki, tedavinin ilerleyen safhalarında çocuğun sevgi ve sosyal ilişki yeteneğini kazanmasına yardımcı olacaktır (*Bkz.: Das verbannte Wissen, s.74*).

Bu tutunma tedavisiyle çocuğa, güç kullanımının geçmişte olduğu gibi günümüzde de normal olduğu, kötü bir şey olmadığı telkin edilmektedir. Bu güç kullanımı onun iyiliği içindi ve çocuk buna gösterdiği hoşgörüden dolayı ödüllendirilmekte ve sevilmektedir. Gücün, onun gelişmesi için gerekli olduğu; sonunda onu rahatlatacağı öğretilmektedir. Mükemmel bir şaşırtmaca ve aldatıcı idrak değişikliği ise neredeyse imkânsızdır.

Grup içerisinde olup bitenleri gün boyu gözlemledim ve video çekimlerinde de, sıkıca tutulan çocuğun görüntülerini seyrettim. Bu çocukların, sözüm ona "başarılı" tedavileri boyunca, arkalarında dile getirilmemiş, ağır ızdırap hikâyesi bırakmış olduklarını şimdi daha iyi görebiliyorum.

Doktorlarla ve annelerle görüşmelerimde her bir çocuğun hayat hikâyesini sorduğumda, tahmin ettiklerimi tamamen doğrulayan gerçekleri öğrendim. Ortada, bu gerçekleri üstlenmeye ve ciddiye almaya hazır kimse yoktu.

Bütün bu konuşmalarda, bu gerçekler görmezden gelindiği sürece, geçmiş travmaların etkisini ortadan kaldırmak için, sürekli olarak sadece öfkeyi söndürmenin yetmeyeceğini ifade ettiğimde, korku ve savunmayla karşılaştım. Çünkü kişisel intibaim, burada tuhaf şiddet yöntemleri kullanılarak çocukların duygularını yaşamaları bastırılıyordu; önceki travmalara bağlı özel duyguların yaşanması, bu hikâye anne ve doktorlara korku saldığı için, engelleniyordu.

Nihayet burada ifade edilen, çocuğun anneye bağlılığını, hiç bir şekilde kaybetmemesi için, anneyle barışık olma adına, çocuklar bildiklerini daha derine itmek zorundalar ve şaşkınlıklarının birincil nedenlerini asla keşfetmemeliler.

Bu tedavinin eğitsel özelliği, çocuksu sevginin, çocuğun sevgi özleminin, onun muhteşem uyum yeteneğinin, bilhassa sessiz sedasız, sevgi beklentisiyle ortaya koyduğu olağanüstü çaba gösterme yeteneğinin bastırılmasında yatmaktadır. Bu durumu "*Drama des begabten Kindes*" (Yetenekli Çocuğun Dramı) adlı kitabımda dile getirdim.

Otistik bir çocuk bu ümidi kaybetti. Sıkıca tutulan çocuklarda bu ümit her gün uyarılmakta ve çocuk bu ümit nedeniyle hangi performansa yetenekli olduğunu hemen göstermektedir. Ama bütüncül kişilik gelişimi okul başarısına benzemez; o, ümitten daha başka şeylere gereksinim duyar. Bütüncül kişilik gelişimi, anne-babanın çocuğun gerçeğine katlandığı, korktukları için bahaneler uydurmadıkları ve asla kendi amaçları için bu gerçekleri saptırmadıkları güvencesine gereksinim duyar.

Bu güvenceyi sıkı tutunma tedavisindeki bir hasta asla elde edemez.

Bu sıkı tutunma tedavisinin durumu çarpıtıcı ve bana göre, bastırmaya dönük taraflarından kaçınılması

gerektiğine dair uyarılarımı “*Das verbannte Wissen*” adlı kitabımda ele aldım. Bu konu “*Der kleine Tyrann*” (Küçük Zalim) adlı kitaptan haberim yokken ele alınmıştır.

Bu kitap, tedavi şekillerine eğitsel tutumu, yanlış anlaşılmalari ortadan kaldıracak açıklıkta ele almıştır. Ama bu güne kadar, “*Der kleine Tyrann*” kitabına savaş açan ve kara eğitimin dilinden büyülenen, Dr. Schreber gibi eğitimbiliminin modern peygamberlerinin benim kitaplarımı gerçekten anladıklarını gösteren bir durum yaşamadım, tabii onlar kitaplarımı okumuşlarsa... Benim tutumumdan haberdar olmayışları gülünç sonuçlar ortaya çıkarabiliyordu; uyarılarım bile işlevsizleştirilebiliyordu.

Benim asıl kurtuluşum, hastaya yardım eden kimsenin gerçeği görmezden gelişinin ve gerçekten korkmasının geri dönüşü olmayan bir kader olmadığını, bilakis, çocuğun aksine, bastırmadan vazgeçme imkânı olan bir yetişkinin seçimi olduğunu anladığım zaman oldu. Çocuk “*eğitimi*” sayesinde ortaya çıkan körlüğün ve entelektüel savunmanın iç yüzünü ortaya çıkarmaya kara verilebilir. Bizzat kendim tecrübe ettiğim için, ruhsal körlüğün, yıkımın ve kendini harap etmenin ortadan kaldırılabilceğini öğrendiğimde, bunları yapanları anlamaya çalışmaktan vazgeçtim ve daha sonra, yapılanları tam olarak görme ve bunları yargılama cesaretini yakaladım.

Karşımızdaki kişikendisi anlaşılmaya çalışmadığı sürece, yanikendisi anlaşılr hale getirmedığı sürece, onu anlamaya çalışmanın tamamen boş bir çaba olduğunu da kavradım.

Ve ben bütün hayatım boyunca, çocuk olarak, kadın olarak, psiko-analizci olarak ve kısmen de bu üç kitabın yazarı olarak bunu yapmaya çalıştım.

Çocuk istismarının, gelecek kuşaklara karakter olarak zarar vereceği; bunlar, kurbanlar ve tedavi uzmanları

aracılığıyla bastırıldığından dolayı da, bunların gerçek yüzü hiçbir zaman anlaşılamayacağından, insanlığın insanlığa karışı işlediği en büyük suç olduğunu dobra dobra söylediğim ve yazdığım için, acımasızca ve şiddetle itham edildim. *"Peki, ana-babaların hiddetlenmeleri nasıl yasaklanacak?"*, bu soru sıkça sorulmaktadır. Bu tür *"akıl yürütmelerde"* maalesef hiç kimseyi öldürmeyen duygu ve tehlikeli eylemler arasında ayırım yapılamamaktadır. Tabii ki ana-babaların da duyguları var ve onlar da bunları yaşayabilmelidir.

Ana-babaların çocuklarını ceza vermek yerine dövmeleleri, tokat atmaları ve benzer davranışlarla onların cesaretlerini kırmaları, büyüyen bir organizmayı yaraladıkları; ona kalıcı zararlar verdikleri için, bu bir suçtur ve onların hiçbir şekilde bu suçu işleme hakları yoktur.

Hissedebilen, hislerinden emin olan ve dizginlenemeyen hiddetlerini hiç de günahları olmadıkları halde çocuklarından çıkardıklarını fark eden ana-babalar, hiddetlerini bastırmada ve onları terbiye edici eylemlerde gizlemede daha az tehlikelidirler. Burada, bana dostane bir şekilde tavsiye edildiği gibi, Sebep ve Sonuç'tan bahsetmiyorum, aksine bilinçli olarak Suç ve Kurban'dan söz ediyorum. Çünkü çocuklar insanlar tarafından, -aileleri tarafından- kurban edilmektedir, otomatlar tarafından değil.

Bu insanların, eskiden beri süregelen yerleşik düşünceler, hatta mağdur edilenlere bağışlamayı telkin etmek suretiyle bunu destekleyen ahlaki ve dini emirler olsa bile, mahvedici otomatlar gibi davranma ve gerçeği görmezden gelmede ısrar etme hakları yoktur. Günün birinde, bu emirlerin hayatları mahveden etkileri daha iyi fark edilecektir. Gerçi, Sandor Frençzi, Robert Flies ve Heinz Kohut çocuk istismarı konusundaki gerçeklerin izine

yaklaşmaya başlamışlardı, ama hayatlarının sonuna kadar analizci olarak kaldıkları için, bu konuya derinlemesine nüfuz etmemişlerdir.

Onlar kendi çocukluk gerçeklerine inmedikleri için, kendilerini analitik teorilerin labirentinden, karanlığından çıkaracak bir çıkış yolu bulamamışlardır. Onlar, nihayet meslektaşlarının hastalarında keşfettikleri çocukluk travmalarının sonuçlarını, yani yalın gerçekliği tasdik etmelerini, boşu boşuna beklemişlerdir. Onlar, meslektaşları bu gerçeği şiddetle reddettiği için, kendilerine güvenlerini kaybetmiş ve kendi çocukluklarındaki yaşanmışlıkları da eksik kaldığı için, kendilerini tecrit edilmiş hissetmişlerdir. Eğer onlar çocukluklarına giden yolu ve bununla da gerçeği bulmuş olsalardı, kendilerini tecrit edilmiş hissetmeyeceklerdi. Çünkü kendi gerçeğiyle yaşamak demek, kendinde olmak demektir ve bu da, tecrit edilmenin tam tersidir.

İnsan ancak kendinden uzaklaştığı, gerçeklerden kaçarak yaşadığı zaman kendini tecrit edilmiş hisseder. Arkadaşlarımla ve bunu onaylayan hayranlarımla çoğu bu kaybı telafi edememektedir.

Çocukluğumdaki hayal meyal hatırladığım tecrit edilmişliği hissettiğimden beri, kendimi bu yüzden tecrit edilmiş hissetmiyorum. Bu duygular bana, artık gereksizleşen teorik düşüncelerden kurtulma, dayanılmaz bir hal alan ve yaşamamı engelleyen korku sarmalından çıkma imkânını sağladı.

Çocukken mutlaka hayatta kalmam gerekiyordu; eğer ben bugün olduğu gibi olup biteni tüm çıplaklığıyla görebilseydim ve ailemin benimle nasıl ilişki kurduğunu ve bunun nasıl sonuçlar doğurduğunu hissedebilseydim, acıdan ölürdüm herhalde. Hâlbuki şimdi yetişkin biri

olarak, gerçeğe katlanabiliyorum. Psikanalizcileri değiştirebileceğim, analizcileri sarsarak kendine getirebileceğim, en azından okuyucularımdan bazılarını istemeden de olsa kendi yanılgılarıma ortak edebileceğim ümidiyle, acı veren gerçeklere de katlanmak zorundayım.

1980 yılında, yazarak ve daha sonra tedaviyle zihinsel berraklık kazanmak için, uygulamalarıma son verdiğimde, o zamanki hastalarıma endişelerimi açıkça bildirdim. Buna rağmen, onların bazıları hala psikanalisttik okullarda bir şeylerin değişebileceği ihtimaline inanmaktaydılar.

Kendi gerçeğimin sonucu, açık söylemek gerekirse, şu andır. Dünyanın herhangi bir sınılama olmaksızın yıkıcı körlükle yönetilmeye devam etmemesi için etkili olmaya çalışacağım. Bunu, oralarda deneyim kazandığım için, en iyi bildiğim alanlarda yapacağım. Hasta olarak tanıma fırsatı bulabildiğim tedavi de buna dâhil. Onlarca yıl uğraştıktan sonra, başarısız olmuş ve zarar görmüş olarak, psikanalizin yanılgı bahçesini terk etme kararımı, birkaç yıl içerisinde yaşadığım tedavi görme deneyimlerimle başardım.

Peki, ama bu çabalarım neden başarısız olmuştu? Daha 1979'da, *"Das Drama des begabten Kindes"* kitabımın giriş bölümünde *"Deneyimlerimiz bize, ruhsal hastalıklarla mücadelede uzun müddet elimizde tek bir araç olduğunu öğretmiştir. Bu araç, bizim bir zamanlar yaşadığımız, bize özgü çocukluk hikâyelerimizin gerçekliğini duygusal olarak bulmaktır,"* diye farkında olmadan ifade ettiğim, tamamen analitik olmayan bu cümleyi yazdığımda, bu kitapla psikanalizi terk etmemiş miydim?

İlk kitabımın bu ilk cümlesi, o zamanlar sadece benim hastalarla olan deneyimlerimi ifade ediyordu. Çünkü 1979'da, hayatım boyunca arzu ettiğim şeyi gerçekleştirebilmek için, yani kendi gerçeğimi bulmak için,

hala uygun bir araçtan yoksundum. O zamanlar, bilen bir tanıktan da yoksundum. Bu aracı boşu boşuna psikanalizde aradığım için, bir hayli zaman kaybettim. Daha sonraları bunu nihayet psikanaliz dışında bulduğumda ise yine bir hayli zamana ihtiyacım vardı. Çünkü çocuğun beden dilini, çocuğun duygusal anlayışını dayandırabileceği entelektüel kavrayış yolu, düşünsel yapı yardımıyla kısaltılamaz. Bununla beraber, bu yolu kat etmeden, bilinen yalanlara teslim edilmiş kalırız; güçsüz ve kör. Böylece dâhi, becerikli ya da pırlanta oluruz.

Friedrich Nietzsche'nin hayatı, bedeninde depolanan, hayatının ilk acı veren deneyimleriyle ilgili bilgileri bilinçüstüne çıkaracak bütün araçları kullanmamakta inat eden, saygın bir aydının içine düştüğü acizliği gözler önüne sermektedir.

Nietzsche, çok kötü muamele gören, istismar edilen, sabit yalanlarla sürekli aldatılan bir çocuğun basit gerçeğine karşı verdiği mücadeleyi konu edinen muhteşem eserler ortaya koymuştur. Daha ilkokuldayken ağır romatizma nöbetlerinden, baş ağrılarından ve boğaz ağrılarından mustarıptır; hiç kimse de onun bu yardım çağrılarını anlamamıştır. Çocukken katlanmak zorunda kaldıklarını hiçbir şekilde öğrenmemek için, yanında ona yardım edecek kimse bulunmadığından, daha kırk beş yaşında aklını yitirdi.

Tıbbın, bu tür kendine zarar verici çözüm arayışları için, yüzünün akıyla çıktığı kendi etiketleri vardır. Hâlbuki Nietzsche'nin Turin'deki çöküntüsü, çıkış yolu olmayan bir gereklilik değildi. Eğer sadece tek bir kimse bile, *"bilen bir tanık"*, ona çocukluğunda yaşadıklarına bahaneler uydurmamasında, aldatılmış çocuğun acılarını nihayet ciddiye almasında yardımcı olsaydı, bu çöküntü

olmayabilirdi—keşke olmasaydı! O, hayatı boyunca böyle bir kişiyle karşılaşmadı ve bu yüzden hayatına böyle trajik bir biçimde son vermek zorunda kaldı.

Kendi gerçeğini arayan, aynı zamanda da ondan korkan, sınırsız yalnızlığında kimseden destek görmeyen, gerçeğe değil, aksine gerçekten korkusuna yenilen, bir insanın sonu. Çocukluğundaki gerçeklerden korkmayan tek bir insan, onun hayatını bu yıkımdan kurtarabilirdi.

Ancak, yalanda ısrar eden birinden yardım beklersek, yalanları bu şekilde açık olarak fark etmemiz oldukça zordur. Alıştırıldığımız edep ve terbiye, zorunluluklarımız bizim bu insanların gerçek yüzünü açığa vurmamızı engellemektedir. Bizzat kendileri bu yalanların kurbanı oldukları için, çevremizde olup biten her şeyi gerçek olarak gören bu kimselerin yalanlarının arkasındaki niyeti ortaya çıkarmak ne kadar zordur? Bir zamanların şaşkınlık yaşamış kurbanlarından daha sonralarının fikir babaları ve toplumdaki gücün dayanakları doğmaktadır.

“Paris Match” dergisi 1989’da kısa süre önce lisede okuyan öğrenciler üzerinde yapılan bir anketin sonuçlarını haber yaptı.

Habere göre, ankete katılanların %78’i eğitimde dayacağı doğru ve gerekli bulmaktadır. Terbiye etme usulleri ve bedensel cezanın genel kabulü, beni eleştirenlerin de merakla görmek istedikleri şey, geçmişe ait olan bir uygulama olmadığı iddiamı doğrulamaktadır. Bu araştırma, bunun da ötesinde, dehşet verici açıklıkla, bu yaşanan ve öğrenilen yalanların gençlerin fikirlerinde ve inançlarında ne kadar erken yaşlarda sağlamlaştığını ortaya koymaktadır.

Çoğunluk bu fikri benimsediği için, onların yıkıcılığını ve gerçeği yansıtmadığını anlayabilmeleri, iç yüzünü

görebilmeleri çok zor gözüküyor, özellikle, isabetli bilgilerden yoksunlarsa.

Dayak yemiş olan lise öğrencileri, deneyimlerinden bildikleri bu uygulamaları doğal ve olması gereken şey olarak; kendilerine söylenenleri de, yani çocukların dayağa ihtiyacı olduğu fikrini de, doğru bulmaktadırlar. Onlar bu fikirleri sorgulamıyorlar, çünkü dayak yiyen çocuklar ailelerini zor durumda bırakacaklarından korkmaktadır. Böylelikle onlar ailelerinin görmezden gelen ve yıkıcı görüşlerini üstlenmektedirler ve çocuklarını seven ve onları asla dövmeyen ailelerin olduğunu ve bu ailelerin çocuklarının zalim ve suçlu olarak değil, bilakis başkalarına yardım eden ve onlara asla zarar vermek istemeyen, mutlu ve bilinçli insanlar olarak büyüdüklerini, bilmemektedirler. Bu durum, gerçi çocukluğunda incinmiş, ama bu incinmenin insanı kör eden sonuçlarını çözebilmiş ve bu yüzden de çocuklara karşı işlenen yıkıcı davranışları yargılayabilen kimseler için de geçerlidir.

Gezegенimizin hayatta kalabilmesi için bu bilginin hayati önemi vardır. Gazetelerin insanlara tehlikeli, sahte peygamberlerle ilgili uyarılarda bulunmak için, bu konuda her gün bilgi vermeleri gerektiğini düşündürecek kadar önemlidir.

Bütün kilise çanlarının, inananları demokratik haklarının karşılığını ödemek için ve eğitimde şiddeti onaylamak suretiyle yanlış anlaşılmalara meydan vermeden kendilerini açıkça ortaya koyan, geleceğin yıkıcı zalimlerine kendilerini teslim etmek için, çalmak zorunda olduğunu, düşünmek gerekir. Çünkü bugün bu bilinebilir ve her durumda da ispatlanabilir.

Çocukluğunda yaşadığı işkencelerin iyi bir eğitim modeli olduğunu iddia eden her kim varsa, kolaylıkla yıkıcı bir

hükümdar-amir olabileceği için, asla insanlar veya halklar üzerinde güç sahibi olmamalıdır.

Demokratik haklarımızı geleceğin zalimlerine ve diktatörlerine teslim etmek, bunlar ilk önce sert baba görüntüsü vereceği ve kendi babalarımızı hatırlatacağı için, kolektif bir intiharla eş değerdedir. Tehlikeyi vaktinde fark edebilmek için elimizde gerekli ölçütler var.

Çocukluğumuzdan beri bizi sıkıntılarımızdan kurtaracak bir kurtarıcıyı bekliyor olsak da, yetişkin birer birey olarak hepimiz bu kurtarıcının hiçbir şekilde nasıl iyi tabiatlı olamadığını, gayet iyi biliyoruz. Çünkü kendine karşı yapılan, yaşadığı kötülükleri tamamen bastıran ve inkâr eden bir insanın diğer insanlar için bir tehlike oluşturacağı ve bu tehlikenin de, bu insanın elinde ne kadar fazla güç olursa o kadar fazla olacağı, ihtimalden daha öte bir durumdur. Bunu, Stalin'in, Hitler'in ve sayısız taraftarlarının yaşam öykülerinden örneklerde ayrıntılı olarak görebilmekteyiz. Bunlar arasında, diğerlerine eziyet eden ve çekilen eziyeti de *"doğru"* yapılmış bir davranış olarak propaganda yapmayan tek bir istisna şahsiyet bulunamaz.

Basındaki Suskunluk Duvarı

Bu yeni, faydalı bilgileri kamuoyunda yaymak için kalkıştığım bütün girişimlerimde Eva gibi, medyanın büyük direnişiyle karşılaştım. Gerçi bu bilgileri kitaplarımda hiçbir engelle karşılaşmadan yayımlayabiliyordum, çünkü bazı yayınevlerinin korkusunu kitaplarıma gösterilen ilgi ve satış dengeliyordu, ama söyleyecek önemli şeyleri olan başkaları da vardı ve bunlar basının samimiyetine muhtaçtı. Onların ve okuyucuların bir şeyler söyleyebilmesi, bu

önemli bilgilerin medyada baltalanmayacağından emin olmalarına bağlıdır.

Kendi çocukluğumuzda yaşadığımız acılardan kaynaklanan korku ve şaşkınlıklarımız bütün topluma sirayet etmektedir. Bu korku ve şaşkınlıklar, çocukluğuyla yüzleşmeye başlamış bütün insanların çarparak geri döndüğü suskunluk duvarının desteklemektir.

Her şeye rağmen bu duvarlarda, son yıllarda, her bir insan için büyük önem arz eden büyük çatlaklar ve delikler açılmıştır. Bu duvarların ufalanıp çöküşünü, ortaya çıkarıcı tedaviye girmeye cesaret eden ve bu bilgileri başkalarıyla paylaşan insanlara borçluyuz.

Son yıllarda bu gerçeği sadece kitaplarımda değil, gerekli gördüğüm durumlarda, gerçeği yanlış sunan medya karşısında da dile getirdim. Bu gerçeği, okuyucularıma yaşadıklarından dolayı yalnız olmadıklarını göstermek; yine aynı şekilde başkalarının kendi seçtiği bilgisizliğe susmak suretiyle katlanmak zorunda olmadıklarını, burada, okuyucularıyla da paylaşmak istiyorum.

Gözyaşlarıyla kazanılan bilgilerin, kendi katılıklarını ve zavallılıklarını yegâne hayat biçimi olarak gören insanlarla paylaşılmayacağı kesin. Ama onların katılıklarına daha fazla katlanamayan ve katlanmak istemeyen diğerlerinin de, çocukların darmadağın olmuş, kaçınılan, aynı zamanda da etkileyici dünyalarına seyahat etme imkânı veren bu gerçek haberlere de teşekkür etmesi gerekir. Bu bilgiler onlar için cesaret edebilme anlamına gelir. Çünkü bizzat onların gözyaşlarındaki ve acılarındaki bu bilgiler, onların, gerçeğe götüren doğru yolda olduğunu doğrulamaktadır.

Mektuplarımdan hareketle arayış içinde olanları ve bilgisizliğin hoyratlığıyla mücadele edenleri destekleme

arzumun yanında, aşağıdaki mektupları yayınlamamın benim için başka bir sebebi daha var.

Göstermek istiyorum: Gerçeğe direnmenin nedenlerini bilsek de, bu bizim, bu tutumun yıkıcı sonuçlarını, nerede karşılaşsak karşılaşalım, kâğıda dökmemizi ve yargılamamızı engellememeli. *“Drama”* kitabımı yazdığım zamanlarda bu durumu bu kadar açık görememiştim. Bu yüzden, benim o zamanlardaki her şeyi anlayan ve her şeyi bağışlayan tutumum, gereğinden fazla övgü almıştı. Ama o zamanlar düşündüğüm gibi, onları sadece ifşa etmek, bir şeyleri değiştirmeye, binlerce yıllık geleneğe dayanan, çocuklara karşı yapılan barbarlığı durdurmaya yetmez. Gerçeklerin üzerini açtığım çabalarımda beklediğim etkiyi çoğu insanda göremedim, çünkü onlar duygularından kaçıyorlardı ve her şeye itiraz ediyorlardı.

Diğer insanlar için büyük sorumluluğu bulunan çoğu kimse (*doktorlar, terapistler, redaktörler*) bu barbarlığı inkâr ettiği veya küçümsediği sürece, bizzat onların bunu yaptığı ve bunu nasıl yaptıkları ifşa edilmelidir. Bu, benim çocuk istismarı olgusu hakkındaki aydınlatma çabalarımın bir parçasıdır.

Toplumsal yapılar hakkında soyut bir biçimde felsefe yapmak yerine, gerçeklerle yüzleşmekten korkmayan herkesin kanıtlayabileceği, bizi çevreleyen günümüz gerçekleriyle ilgileniyorum.

Bu yüzleşmeden her şeyi göze alarak kaçmak isteyen kimse, genellikle çaresizlikten kapıyı çarparak çıkar. Bu çarpışların başkalarına zarar vermemesi, onları tedirgin etmemesi ve onların aydınlanma çabalarına zarar vermemesi için, bunların da ifşa edilmesi gerekir.

Çocuklara karşı işlenen cürümlerle ilgili gerçeklerin bastırılması, çocuklarımızın ve geleceğimizin kurtuluşunu

engelleme çabaları olduğu için, bir suçtur.

Bir eleştirmene cevap olan “*Schrille Töne*” -*Tiz Sesler*-adlı yeni kitabımda bunlara karşı da tavrımı ortaya koydum. Bu iyi düşünülmüş, bilinçli alınmış, isabetli bir karardır. Korkuyla görmezden gelmeye sığınan, bununla da yetinmeyip aktif olarak, bu çirkin suçları hafife alarak, onları örtmeye, kapatmaya çalışan ve bu sayede ayakta kalan kimselere olan merhametim ve anlayışım kalmamıştır.

Günlük bir gazetede, son iki kitabım hakkında, kendi çabalarım ile geliştirdiğim psikosihhî tedbirlerin gerekliliğini küçümseyen eleştiri yazısı çıktıktan sonra yazı işlerine, burada kısaltarak verdiğim, bir mektup yazdım. Siz, “*Eltern*” (*Ebeveyn*) adlı dergi tarafından uygulanan anket sonuçlarına göre, ankete katılanların üçte ikisinin, savunmasız çocukların dövülmesini doğru ve gerekli bulduğu, bir ülkede yaşıyorsunuz. Bu, çocukların ailelerinin, bu tehlikeyi henüz “*tehrlike*” olarak görmeyi öğrenmedikleri için, milyonlarca çocuğun sürekli tehlike içerisinde bulunduğu anlamına gelir.

Gazetelerde her gün çocuk istismarı hakkında haberler yer almasına rağmen, bu konuyla ilgili uzman görüşüne çok az rastlıyoruz; olsa bile, genel olarak bu konudan kaçınıldığı için çok az okunuyor. Şimdi, korkulan bir konu olmasına rağmen, çok okunan kadın bir yazarın “*Das verbannte Wissen*” adlı kitabı piyasaya çıkmıştır.

Yazar, bu kitapta, ailelerin çocuklarına zorla ne yaptıklarını, bunu niçin yaptıklarını, bunun neye sebep olduğunu, bu faciadan nasıl kaçınılabileceğini anlatmaktadır.

Okuyuculardan gelen sayısız mektupta, bu bilgilerin çok yararlı olduğu bildirilmektedir. Siz bu kitapla okuyucularınız için bir şans yakalıyorsunuz. Bu şansla ne yapacaksınız?

Siz bu kitabın bir eleştirisini yayımlatıyorsunuz. Eleştirmenin ifadelerine göre, güya ben *"bir zamanların hassas Psiko-analizcisi, açıkça aklımı ve sorumluluğunu kaybetmişim, çünkü ben yeniden nefret çağrısı yapıyor ve açık kapılara doğru koşuyormuşum, galiba çocukluğumda maruz kaldığım kötü muameleler aracılığıyla kanlı fantezilere kapılıyormuşum, gözleri körelmiş ve olmadık yerde gaddarlıklar görüyormuşum."*

Gerçeğin böyle çelişkili bir biçimde tahrif edilebileceğini düşünmek nerdeyse imkânsızdır. Olup bitenden habersiz bir ailenin çocuğu olmanın ne demek olduğunu hissetmeye ve bu konuda yazmaya karar verdim. Yetişkinlerin davranışlarının ve anlayışlarının değişmesi için, ailelerin ve toplumun dikkatini çocukların acıları üzerine çekmek için, bunu her zaman yapmaya devam edeceğim. Sizin benim girişimlerimi desteklememeniz ve önemli bilgileri okuyucu kitlenizden esirgemeniz, sosyo-politik nedenlerden dolayı üzücü; benim içinde anlaşılmazdır.

Dokuz yıl önce "Das Drama des begabten Kindes" (Yetenekli Çocuğun Dramı) gazetenizde ayrıntılı olarak övülmüştü. Muhtemelen bu kitapta, çocuk istismarında çıkış yolu olmayan bir trajedi söz konusu edildiğindendir. Bu, hiçbir şeye yükümlülük getirmez.

Bu trajedinin önlenebileceğini, nasıl önlenebileceğini şimdi göstermek istediğim için, kitabımda kullandığım ifadeleri yerden yere vuruyorsunuz. Adalbert von Chamisso'da her şey bulunmuyor mu? Maalesef, hayır. Aksi halde, bugün dünyamız olduğundan farklı olurdu.

Gözlerimizi bu yeni bilgilere açmaya hazır olmak için, daha fazla zaman kaybedemeyiz. Almanya'da dayak atan ailelerin yüzdelik oranlarının hiçbir şekilde azalmadığıyla gerçekten ilgilendiniz mi? Buna inanamıyorum.

Gazetenizdeki eleştiri yazısından sonra bu soru ister istemez sorulmayı hak ediyor.

Eleştirmen nihayet amacını aşan bu karalamalarından dolayı özür diledikten sonra, gazete tarafından basılan aşağıdaki mektubu yazdım.

Das verbannte Wissen ve *Der gemiedene Schlüssel* adlı kitaplarımın görüşmesinde bir alıntının kısaltılmasından dolayı yanlış anlamaya yol açan bir izlenim oluşmuştur. Adı geçen yerde (*Das verbannte Wissen*, sayfa 198): Bastırılmış ve bilinç dışı oluşan nefret yıkıcı etki yapar, ama yaşanmış nefret zehir değildir, bilakis sahte tavırlardan, ikiye bölünlülükten ve yıkıcılıktan kurtulmanın yollarından biridir.

Bağlamdan, tedavide nefretin bilinçli bir şekilde yaşanması bireyi, körü körüne yaşamaktan, hareketsiz kalmaktan ve hırsını başkasından çıkarmaktan koruyacağı anlaşılmalıdır.

Burada, *Yaşamak=Hissetmek* ve *Yaşamın Tadını Çıkarmak=Eylemler* (şartlara göre insan hayatını mahvedebilen eylemler) arasında kesin bir fark söz konusudur.

Kitabımın omurgasını bu farklılık oluşturmaktadır; bu ayırımı fark edilmeden bu kitap kesinlikle anlaşılamaz. İtaliyeli yazılmış asıl kelimeyi, “yaşanmış nefret”i atarak, (bastırılmışın tersi), bağlamın “susmakla” (tedavide) ve “övmek” gibi tuhaf bir kelimeyle verilmesi, yazarın sorumsuzca nefret davranışını cesaretlendirdiği izlenimi verilmektedir.

Bu tür bir açıklama şimdiye kadar yazdığım ve savunduğum her şeye terstir. Şu anda da, Adolf Hitler örneğine göndermede bulunarak, bu şekilde yaşamın zevkini çıkarmanın tehlikelerinden bir kez daha uyarıda

bulunuyorum. Nefreti övmüyorum ve ailelere karşı harekete geçilmesini de cesaretlendirmiyorum.

“*Der gemiedene Schlüssel*” adlı kitabımda, bunun neden bir yol olmadığını, İbrahim ve İshak örneğine dayandırarak tam olarak açıkladım. Ve hem insani hem de etkin bir kurtuluş yolunun var olduğunu açıkladım.

1989'un sonlarında, saygın bir haftalık gazete yeni kitaplarımın eleştirisini yayımlamaya karar verdi. Eleştiride savunulan görüşe göre, güya ben “*Drama adlı eserimde, ‘Zavallı Çocuklar’*” hakkında gerekli olan her şeyi söylemişim, artık buna ilave edilecek bir şey kalmamış. Bu yüzden, benim daha sonra yazdığım kitaplarım, sonsuza dek aynı kalacak, tamamen lüzumsuz tekrarlardan ibaretmiş; gelecekte de benden başka bir şey beklememek gerekirmiş.

Yazı işlerinin dikkatini, bu fikrin tek bir kelimeyle belgelenmediğine ve ispatlanmadığına; kitaplarımın içeriğinin tamamen kendine zimmetine geçirilmiş olduğuna çektim. Yazı işlerine göre bu davranış biçimi gayet normal görünüyordu. Hiç kimse de buna hayret etmemişti. Burada son cümlesini yayımlamadan vereceğim okuyucumdan gelen mektubun bir kopyası ayrıntılar hakkında bilgi verecektir:

Bu “*eleştirinin*” başlığı—“*Bilinen Bilgiler*”—içerikle çürütülen bir iddiayı içeriyor. Eğer çocuk istismarının sebepleri ve sonuçları hakkındaki bilgilerin—son iki kitabımın konusu—Almanya’da uzun zamandır bilindiği—eğer bu bilgi tamamen sürgün edilmeseydi—doğru olsaydı, eleştirmeninizin bu konuyu açıkça alaya alma şansı olmazdı. Onun şansı iddiasının tersini ispatlamaktadır.

Bu makale, hiçbir şekilde duymak istemediği bir şeyi öğrenmemek için kulaklardan birinin sıkıca kapatıldığı

izlenimi vermektedir. Açıkça, bu insanın böyle bir karara varabilmek için bir yıldan fazla zamana ihtiyacı vardı; en azından benim can alıcı metnimi okuması gerekirdi.

Ama o, can alıcı metnin sadece ilk cümlesini yarısına kadar getirmişti. Hâlbuki orijinalinde: *“Alice Miller, ilk kitaplarında olduğu gibi, burada da özellikle gerçeklerle uğraşmıştır.”* Buna rağmen bu ilk cümle, eleştirmende epeyce kafa karışıklığına yol açmıştır, çünkü o, *“Alice Miller her zaman olduğu gibi uğraşmaktadır”* yazıyor; peki, neyle? Şimdi, usta bir okuyucu bu kitapların kapağını bile açma gereği duymaz. Şaşkın bir eleştirmen bunu bu kadar kolayca yapabilmektedir. Onun eleştirilmiş kitapları okuması gerekmez.

Gazetenizde çocuk istismarı kurbanlarına ve bu konuya bu kadar hor bakılmasına izin vermeniz, korkunç ve üzücüdür.

Birisi için ödül olan şey, bir başkası için ceza anlamına gelebilir. Bastırılmışlıklarını ortaya çıkarmak isteyen insanlar, kitaplarımda kullanabilecekleri bilgileri bulacaklardır.

Sadece mesleki nedenlerden dolayı bu kitapları okumada zorlanan eleştirmenlere ise, bunlar görünüşe göre fazla geliyor. Onlar kendileri aniden ve hazırlıksız olarak çocukluklarının acıları karşısında bulurlar ve kendilerini yeniden güçlü hissetmek, eski ama şimdi belirginleşen şaşkınlıklarını ve çaresizliklerini savunmak için kendilerine miras kalan silahlarına o kadar çabuk sarılamamaktadırlar. Onlar, kendilerine güvenliymiş gibi gözüken bilindik öğretim binalarına sığınarak, bu kitapların etkisinden baştan beri kaçınmaktadırlar. Bu dört vakanın birine tepki gösterilmesi bana tamamen anlamlı geldi ve eleştirmenlere şöyle yazdım:

“Bu benim teorim değil, aksine, çocuk istismarlarının insan yapısının bozulmasına ve insanın kendi yapısını bozmasına, dolayısıyla dünyanın felaketine yol açacağı bir gerçektir. Eğer siz bana bu iddianın yanlışlığını ispatlayabilirsiniz size minnettar kalırım. Çünkü şimdiye kadar böyle bir şey duymadım.”

Ayrıca bunun benim sorunum olduğu da isabetli değil; eğer uzmanlar zayıflıklarını ortaya koyuyor ve kendi körlüklerinin kanıtını sunuyorsa, bu uzmanların sorunudur. Dünyanın çektiği sıkıntılarda bir şeyleri değiştirmek içindiğerleri bu sevimsiz gerçeklerle mücadele etmeye hazırlarken siz daha uzun süre kullanışsız parlak kavramlarınızın kömürlüğünde destek arayacaksınız.

Bu “diğer” uzmanlar, bizzat gerçeklerle yüzleştikleri için, aralarında Freud’çu anlayışın da bulunduğu bu mide bulandırıcı teorik yaldızlı ifade türlerini, olduklarından daha açık olarak fark edeceklerdir: kendi çocukluk hikâyelerinden korktukları için savunmaya geçmektedirler. Bir önceki vakada entelektüel duruşun ve tarafsızlığın aksine, başka bir eleştiri, sakınmadan açıkça iftiralarda bulunmaktadır. Bu konuyu buna rağmen ele alıyorsam bu, eylemin ve duygunun karıştırıldığı içindir. Bununla sık sık karşılaşmaktayım. Bunun için de şunları yazıyorum:

Siz, kitaplarımın eleştirisinde, “Sürgün Edilen Bilgi” adlı kitabımdan doğrudan bir cümleyi zikrediyorsunuz: *“İnsanın kendi ailesine duyduğu öfkeyi çocuklarından çıkarması, kanunlarla yasaklanmış olsaydı, duruma göre başka bir yol aranır ve bu da bulunabilirdi.”* Bununla siz: *“sanki öfke, kanunla yasaklanabilecekmiş”* gibi düşünüyorsunuz. Bu şaşkınlık verici sonuç çıkarmadan şu anlaşıyor: siz belli ki, duygu ve eylem arasındaki farkı göremiyorsunuz.

Yani öfkenin hissedilmesi ile harekete geçirilmesi, diğer bir deyişle, öfkenin günahsız yedek kişilere (çocuklara) yönelmesi arasındaki farkı göremiyorsunuz. Hâlbuki bu fark o kadar belirgin ki, çocuk istismarında bulunan ile iyi bir tedavi uygulayan şahıs arasındaki fark kadar; Kafka'nın Strafkoloni'si ile Hitler'in Keramotorien'i kadar açık.

Burada tamamen merkezi bir kapalılık söz konusu olduğu için şunu ifade etmek istiyorum. Tabii ki, kimseye duyguları yasaklanamaz ve yasaklanmamalı. Ama öfkenin harekete geçirilmesi duygu değildir, aksine bir eylemdir. Bu, diğer bir yetişkin kimseye yönelirse (*fiziksel yaralama hariç*), kesinlikle yasaklanmamalıdır, çünkü saldırıya uğrayan yetişkinin kendi kişiliğine yönelen bu davranışın arkasında yatan nedeni görebilme imkânı vardır ve bu küstahlığa karşı kendini savunmak için hak iddia edebilir. Buna karşın, öfkenin savunmasız ve bağımlı çocuklara yöneltilmesi, kanunla yasaklanabilir ve yasaklanmalıdır. Çünkü bu bir suçtur ve etkileri yaşam boyu sürer.

Gerçi fiziksel kötü muamelenin kanunla yasaklanması hâlihazırdahamle yapmayla belirlenmişken, ruhsal kötü muameleler terbiye olarak görüldüğü için gizlenmekte ve eleştirilmeksizin hoş görülmektedir. Bazı gazetecilerin ve birkaç ileri görüşlü derneğin kamuoyu karşısında bu yasağın lehinde konuşmaktan çekinmesi, acıları daha da büyötmektedir, hatta sayısız çocuğun sürekli olarak içinde bulunduğu yaşam tehlikesini artırmaktadır.

"Hitler'in çocukluğu" konusunu tamamen ilgisiz olarak gören makaleye tepki olarak aşağıdaki mektubu kaleme aldım:

Binlerce tarihçi, Adolf Hitler'in Weimar Cumhuriyetinin başına nasıl gelebildiği sorusuna yuvarlak cevaplar vermişlerdir (tahminen yuvarlak cevaplar vermeyi de bırakmayacaklar). Niklas Ratström, *"Hitler'in Çocukluğu"* adlı eserinde, bu soruyu analiz etmemekte haklıdır.

Bildiğim kadarıyla o, şimdiye kadar hiç bir şairin cesaret etmediği bir şeyi yaptı: o, tamamen tutarlı ve bilinçli bir şekilde kendini kötü bir muamele görmüş bir çocuğun yerine koymaya, nişangâhını biz yetişkinlerin toplumuna doğrultarak oradan bu durumun nasıl görüldüğünü görmeye karar vermiştir. Oradan bakıldığında gerçekten de görülmesi gereken çok şey vardı. Bunlar bilim araştırmalarını desteklemiş olsada, bir çocuğun yaşadıklarını ve hissettiklerini hissetmeye çalışmasaydı, bu güçlü eseri ortaya koyamazdı veya bu güçlü eseri ortaya koymada başarılı olamazdı.

Maalesef böyle: çocuklukla uğraşmak bizi korkutuyor kesinlikle bu herkesin yapacağı iş değildir. Birilerinin bu duygusal ve ruhsal çalışmayı bizim için yapıyor olmasından mutlu olabiliriz. Çünkü yetişkin bir insanı ve onun hayatını tanımak istiyorsak, çocukluk bilgilerine ulaşmadan bu mümkün değildir.

Radström'ün bu gerçekliğe kendinden emin bir şekilde adım atabilmesini ve bu işe yaramaz teorilerden vazgeçmiş olmasını, sadece tiyatro tarihinde değil, önemli bir olay olarak görüyorum. Burada sahnede gösterilen çocuğun perspektifi siyasal alanda da bizim bilgilerimizin ve düşüncelerimizin derinleşmesine katkı sağlayabilir. Radström'ün Unvanı Hitlerin Çocukluğuydu. O, defalarca vurguladığı gibi bununla bir zamanların çocukluğunu kastetmektedir. "örneğin" dipnotuyla ne Radström ne de ben bir şey yapabilirim. O, anlayabildiğim fakat

paylaşmadığım,Zürich Kiler Tiyatrosunun ekibindeki belirli fikirlerden dolayı ortaya çıkmıştır.

Ekibin bu kararı oyunda da fark edilebilmektedir. İsveç'teki sahnede de olduğu gibi, çocukluğu, gerçi biraz ağır ama anlaşılmayacak kadarda karmaşık olmayan bir biçimde işlemektedir.

Eğer Adolf Hitler burada Zürih'teki sahnede gösterildiği gibi birazcık yaklaşımçı, sadece biran bile olsa dostça ve kibarca davranan bir aile'nin deneyimini yaşamış olsaydı, tarihin en büyük suçlusu olmazdı. O zaman caniliğin yanında hem cinslerine karşı merhamet besleme fırsatını da bulmuş olurdu, ama o böyle bir deneyimi asla yaşamadı. Bunu, onun tutumunun sertliğinden, yok etme hiddetindeki sınır tanımazlığından, vicdansızlığından, son çözüm ve ötenazi rezaletinde dile getirdiği tutumundan anlıyorum. O, yalnızca şiddet, vicdansızlık ve nefret depolamıştır. Tamamen sert, çok erken yaşlarda depolanmış bu deneyimio ailesinde yaşamıştır. Ailesi Onun gözlerinin önünde bir köpeği tekmelemiştir. O da daha sonra kötülüğün timsali olmuştur.

Bu mektubu 1986'da yazdım: o zamanlar toplumu çocuk gözüyle anlatmaktanve bu bakış açısını devam ettirmekten başka bir girişim tanıımıyordum. Bu arada Manfred Bieler'in 1989'da piyasaya çıkan "*Gece kadar sessiz. Bir çocuğun hatıraları*" kitabını okudum ve bu kitabın piyasaya çıkmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum. Benim o için kıyaslanamaz bir kitaptır. Radstöm yabancı birinin kaderini hissederek anlatmaya çalışırken, Bieler kendi kaderinin acılarıyla dolu gerçeğini dile getirmektedir. O, bir zamanlar kendisi olan çocuğun elinden tutmuş ve unutilan cehennemin içerisinde ona eşlik etmiştir. O, çocuğun

hislenme ve duygulanma hakkını onu alaya alarak inkâr eden yetişkinlerin anlaşmalarını alt üst etmiştir. O, bu çocuğun bilen bir tanığı olmuştur. Onu, ara sıra ailesinden koruyan, yani ona yardım eden bir tanığı, bir büyükannesi olduğu için, o bunu yapabilmektedir.

Küçük Manfred Bieler babasından kötü muamele gördüğü zaman, büyükannesi ondan yana olarak babasını dövmüştür.

Büyükanne bunu yapmakla çocuğa, ona haksızlık yapıldığını, bu davranışın başka bir yetişkin tarafından cezalandırıldığını, çocuğun tamamen haksız olmadığını ve yardım ümidinin olabileceğini göstermiştir. İstismara uğramış birçok çocuk bunu öğrenmemiş ve bu yüzden de yardımı hak ettiklerini, çevresindeki birilerinin daha az kalpsiz ve cahil olsalar bile, onlardan yardım alabileceklerini bilmiyorlar.

Bieler'in büyükannesi ona sevgisiyle, aynı zamanda, onun sevmeye değer bir olduğunu göstermiştir. Bütün bunlar Manfred Bieler'e çocukluğunun acılarıyla yüzleşme ve bunu büsbütün inkâr etmeme ve bu konuda bilgi verme imkânı sağlamıştır. Çocukluğunda yardım eden bir tanığı olmayan insanlar bunu yapamayacaklardır. Onların tedavide, kendilerine çocukluk hikâyelerine ulaşmalarını kolaylaştıracak, bilen tanıklara gereksinimi vardır. Ne yazık ki, birçok "tedavi" çocukluk hikâyesini sonsuza dek susturmaktadır.

Bieler'in kitabına yönelik bazı tepkiler, çocuklara karşı ruhsal cinayetinişlendiğizihniyeti yansıtmaktadır. Kendilerini yetkili gören eleştirmenler bu kitabı, bazı ailelerin her zaman yaptığı gibi, yani çocukların sözlerini alaya aldığı gibi, alaya almaktadırlar. Eğer bu eleştirmenlerin

benzer şeylerin kendilerinin de başına geldiğini anımsatacak canlı hatıraları olsaydı, diğer çocukların sıkıntısına duyarlılık gösterirlerdi. Onların, bu sıkıntıları toptan inkâr etme, alaya alma veya küçümseme gibi yaklaşımları, tamamen kendi bastırılmalarının sonucudur ve bunu da hiçbir şekilde bırakmak istememektedirler.

Yaşam düşmanı ve yaşam yıkıcı eğilimlere karşı duyarlılığı geliştirmek için, şüphesiz daha çok zamana ihtiyacımız olacak. Bu duyarlılık olmadan, zararsız entelektüel bir oyun olarak saygınlık gören ve böylece yıkımı gizlenen, tehlikeleri kolayca küçümsenen, kör, yıkıcı davranışlara teslim edilmiş oluruz.

Bir şekilde istismara uğrayan insanlar, normal kabul ettikleri bu bastırılmaları bastırılma olarak idrak edebilmeleri, kendilerini körü körüne bastırılmış yalanların tüketicileri olarak istismar ettirmemeleri için, her ne şekilde olursa olsun, gerçeğin bastırılmasına karşı mücadele edilmelidir.

Kitaplarımla ilgili yapılan birçok eleştiride fark edileceği üzere, çocuk istismarından korkma ve bu korkuya karşı kendini savunma, tamamen anlaşılır bir durumdur, çünkü onlar kendi bastırılmış deneyimleriyle ilgilidir. Hâlbuki bu korkularınızın ve bastırılmışlıklarınızın üstesinden gelmeye hazırsanız, okurken canlanan anılarınız, size yardımcı olabilir. Maalesef çocukluk konusuyla ilgili korkularınız, sizin bunların üstesinden gelmek için hazır oluşunuzdan daha büyüktür. Bu, karşı konulanın şeyin ağırlığına uygun düşmektedir. Ve maalesef bu korku hiç yaşanmamaktadır, aksine her çareye başvurarak savunulmaktadır.

Birileri şöyle açıklamada bulunuyor: *“Çocuk istismarı konusu, bana her yerde sadece gaddarlığı gösteren, benim kişisel sorunum.”* Diğerleri gayet arsız bir tavırla

ve inkâr eden birisinin kendinden eminliğiyle şu iddiada bulunuyor: *“ya bu eskiden beri bilinen bir bilgi”* Başka birileri de, bu deliller *“çok basit”* ve *“inandırıcı değil”* diyerek, benim kanıtlarımın bilimsel bir değeri olmadığını ileri sürüyor. Bu alışılmış bir şey değil; bu korku üretir. Hatta samimi bir eleştirmen de şöyle yazıyor: *“Alice Miller’in düşüncelerindeki sorun, onların bu kadar iç içe girmiş bir mantıkta sunulmuş”* olmasıydı. O, son iki kitabında teorisini o kadar açık ve hoş biçimde açıklamaktadır ki, okuyucu onu neredeyse fark etmeden takip edebiliyor.” Burada gerçeklerin ikna gücü böylelikle açıkça tehlike olarak kaydediliyor ve bu yüzden “sorun” olarak ifade ediliyor.

Çünkü insan kendi gerçeğiyle karşı karşıya kalırsa, doğal olarak korkacak çok şeyi olur. Gerçeklerden korku, öteden beri örtülen, kapatılan kavramlar ve çarpıtmalar sayesindebüyülenmede huzur bulur. Bunun aksine, olguların gerçekliği korkuyu harekete geçirir. Gerçek, eğer insan onu inkâr etmez ve yüzleşmeye hazır olursa, korkunun sebebini ortaya çıkarmaya da yardımcı olur.

Yeni olan, basında çocukluk gerçeğini bastırma girişimlerine karşı sessiz kalınmadığıdır. Her yerde bu yıkıcı, köhnemiş ve buna rağmen oldukça yaygın olan düşünceleri düzelter, bilen tanıklar vardır. Bu yüzden, bütün dövülen çocukların hayatları boyunca habersiz kalmak zorunda olduklarını iddia etmek, yanlış ve haksızlık olurdu. Böyle olmadığının tartışmasız bir hayli kanıtları mevcuttur. Çocuklukta veya daha sonra, yardım eden tanıklar sayesinde yaşadıkları haksızlıkların bilincine varabilen ve bu yüzden diğer insanların duygularını paylaşabilen insanlar vardır. Bu insanları aşırı duygusal olarak tanımlamak, insanın önceki kendi durumu hakkında bilgi verir: yani bu insanın çocuğun gözyaşlarını ciddiye

almak istemediğini ve ünlü “*Kendini yırt*” sözünün çocuk dünyası yönettiğini gösterir.

Yine de bunlardan habersiz eleştirmenler bu ilkeye göre kendi küçük dünyalarını yönetmek istiyorlarsa, o zaman protestoları hesaba katmak zorundalar. Çünkü bu protestolar habersiz olan bunlara ne kadar yıkıcı olduklarını göstereceklerdir.

Ellili yıllarda yaşamış olduğu Prusya'daki zalimliklerle dolu çocukluğunu, yardım eden bir tanık sayesinde, isyan ederek ve haklı bir öfkeyle hatırlayabilen kadın bir okuyucum, bana bir mektup gönderdi. Bu mektubu haftalık bir gazete basacağını söylemesine rağmen, yanıtı susmak olmuştur.

Bu mektup, bana yazan birçok insan adına temsilci niteliğinde olduğu için burada ondan bahsedeceğim.

“Hangi çocuğun ailesine ağlaması için bir sebebi yoktur ki?” Bu, Nietzsche'nin “Also sprach Zarathustra” adlı eserinden alıntıdır. *Yapılan bir ankette, erkeklerin %60'ı, kadınların %70'i çocuklarını dövdüğünü beyan etmiştir.* Kaç çocuğun cinsel istismara katlanmak zorunda kaldığı, (300000, *karanlıkta kalan rakamlar yüksektir*) şu anda yine gazetelerde okunabilmektedir. Diğer de sizin gazeteniz. O, eskiden beri bilinen Prusya, Alman usulüyle, şikâyetle bulunan çocuğun ağzına tıkaçı gırtlığına kadar tıkamakta (duygusuz, cahil eleştirmenin sevimli sözü “*aşırı duygusallık*” oldu) ve onu eşek sudan gelinceye kadar dövmektedir (Alice Miller'in “*Bilinen Bilgiler*” adlı kitabında ilave edecek başka bir şeyi bulamadığı, hafifmeşrep bir üslupla öğreniliyor).

Can sıkıcı, entelektüel olarak tutuk bir gaddarlık içinde, büyük tabu avukatına, kabaca “Çocuk istismarı”

olarak adlandırılan, çocuklara karşı işlenen suçun inkârcı üstadının avukatına gitmektedir.

Bana gelen okuyucu mektuplarından günümüz dünyasının çocukluğumdaki dünya olmadığını, toplumun içerisinde yalana, cahilliğe ve alaycılığa karşı etkili olabilen insanların da olduğunu öğreniyorum.

Bu mektup artık Alman usulünden bahsedilmediğinin de kanıtıdır. Şu anda Almanya'da her iki anlayışa da rastlamak mümkündür. Bir tarafta hala yıkıcılar, diğer tarafta insanlık tarihinde ilk defa kendini çocuk istismarı gerçeğine karşı örülen duvarların yıkılmasına adan, istismar edilen çocukların gerçeğini bilen, aydın tanıklar bulunmaktadır.

II. BÖLÜM

OLGULAR

“Gelenek” Olarak Çocuk Kurbanlar

İstatistiklere göre bugün dünyada en azından 74 milyon kadın'ın klitoris'i alınmıştır. Bu gelenek bugün bile Afrikalı kadınların karşı çıktığı eski bir gelenektir. Onların protestoları sadece erkekler tarafından değil, bu geleneği onaylayan kadınlar tarafından da isyanla ve tehditle karşılık bulmaktadır. Peki, kadınlar neden böyle davranıyor? Erkeksi istekler üzerine kurulu olan bu geleneğin kurbanları bizzat kendileri değil mi?

Cinsel ilişki esnasında kadınlar istek duymasınlar mı? Bugünün Afrikalı kadınları kendi kızlarını bu yoksunluktan, bu vicdansızca reva görülen acıdan, hiç de azımsanmayacak sayıda kız çocuğunun ölümüne yol açan iltihap kapma tehlikesinden korumak istemeyecekler mi? Burada öfkenin bastırılması yasası yürürlükte olmadığı

sürece, şüphesiz bu durum böyle devam edecek gibi gözüküyor. Bastırılan hiddet, bilinçsizce gelecek kuşaklara yöneltilmektedir.

On iki yaşındaki bir kız çocuğunun klitorisinin kesilmesi, ister anesteziyle ister anestezişiz yapılsın, bir zamanlar aynı uygulamanın kurbanı olan yetişkin kadınlar tarafından gerçekleştirilmektedir.

Görüldüğü kadarıyla bu durum onların bilincine kaydolmamıştır. Hem acılarını hem de hiddet ve öç alma arzularını bilinçlerinden uzaklaştırmak ve bu geleneği idealleştirmek suretiyle kendilerine yardım etmişlerdir. Onlar genç bir kızken karşı koyma hakkı yoktu ve duygularını bastırmak zorundaydılar. Bu anlaşılabilir bir durumdur. Ama bugün onlar, bu bastırılmanın sonucu olarak, bu uygulamanın doğru, gerekli ve zararsız olduğunu açıklıyorlar. Onlar, bu bastırılmış acıyı hatırlayamıyorlar, yoksun bırakıldıklarına üzülmemişlerdir; onlar bu kaybı doğanın bir kanunu olarak görmüşler ve sonuç olarak, bunu yapmakla kızlarına nasıl bir kötülük yaptıklarını dahi öğrenmek istemeksizin, aynı davranışı kızlarına reva görmüşlerdir.

Ölümlle sonuçlanan, bu tür bir kesmenin sebepleri üzerine açılan bir davanın görüldüğü mahkemede, anne kendini şöyle bir kanıtla savunmuştur: *“Bu operasyon yapılmasaydı, kızım ülkemize geri döndüğümüzde kendisiyle evlenecek bir erkek bulamayacaktı. Bu yüzden bu operasyon gerekliydi.”* Kamera karşısında mülakat veren annenin bu davranışının arkasında başka bir niyetinin olmadığı anlaşılmaktadır.

Bir kız çocuğunun duyarsızlaştırılmasının—cezaı ağırlaştırıcı bir sebeptir—yüzyıllardır onaylanması ve hala

bugün de yapılmaya devam ediliyor olması, az ya da çok Avrupalı birinin kulaklarına saçma gelmektedir. Sadece bu duruma değil, muhtemel bütün yalanlara inanmayı erken yaşlarda öğrendiği için. Belki de, itaatkâr olmayı telkin eden katı bir eğitimle, sorumluluk duygusu yüksek, başkalarının ne hissettiklerini anlayabilen bir insanın yetiştirilebileceğine inanılmaktadır.

Saplantıları olmayan, tarafsız bir okuyucu kendine daima şu soruyu sorabilir: Milyonlarca küçük kızın klitorisinin kesilmesiyle tanrı sevgisinin ne alakası var?

Belki bu çocukla bir ara kendi arzularını tatmin ettiği ve bunu da kızın gelecekteki kocasından esirgediği için, bu kesilmeyi isteyen, kızın babası olsaydı, daha az acı vermeyecek olmasına rağmen, bir nebze anlaşılabilirdi. Veya kendi kızına, kadına, acı çektirirse, annesini temsilen ondan intikam alacağı için olsaydı. Bu hesaplasmayı haklı göstermek için neden bu işin içine tanrı sevgisi katılıyor?

Tanrı sadece insanların menfaatlerini mi temsil ediyor? Bundan, başka bir şey de anlayamıyor. Tanrı, kendi talimatları için neden böyle gaddarca motifler kullansın ki? İnsanlar bu tür gaddar tanrılara neden taparlar ki? Bu, klitorisi kesilmeyen bizler için, en azından fiziksel olarak, hiç de anlaşılır bir durum gibi gözüküyor.

Savunmasız çocuklara karşı işlenen bu tür, dini motiflerle üzeri örtülen istismarların, çeşitli sebepleri vardır. Bu tür istismarların tetikleyicisi, sadece yetişkinlerin, bir zamanlar çektikleri ve bilinçaltına ittikleri acıların intikamı değildir. Anne-babalar karşısında sorgulamaksızın itaat etme anlayışı ve onlar tarafından üstlenilen *“kesmenin olumlu etki yapacağı”* kanaati, bu duyarsızlaştırmayı, muhafaza edilmesi gereken gelenek olarak yaşatmaya devam edecektir.

“Mothering” dergisinde, 1987’de yayımlanan bir haberine göre, hâlihazırda Amerika’da, dindar olmalarına rağmen, kesmenin gaddarca bir davranış olduğunu fark ettikleri için, bunu tamamen reddeden genç Yahudiler bulunmaktadır.

“Verbannten Wissen” adlı kitabımda, erkeklerin sünnet olmasının gerekliliğiyle ilgili ileri sürülen “güyâ tîbbi” kanıtlarının hiç birinin sağlam temellere dayanmadığını kanıtlayan, davranış araştırmacısı Desmond Moris’ten bahsettim.

Bu, Amerika ve İngiltere’de yapılan araştırmalarla kanıtlanmıştır. Halkın kolay inanabilirliğini ve cahilliğini istismar eden doktorların, kazanç kapısı olarak gördükleri bir moda söz konusudur. Hastalık sigortasının sünnet için ödeme yapmayı kestiğinden beri, bu görenek çabucak cazibesini kaybetmiştir; tıbbi gereklilik de dikkat çekici bir şekilde nadiren söz konusu edilmektedir.

Bir zamanlar bastırılan, iyi anlaşılacağı üzere, şiddete maruz kalmış bir çocuğun, canice intikam alma duygusunu, on yıllar sonra aynı şekilde çocuklara veya savunmasızlara yöneltme girişimi, o kadar büyüktür ki, buna ahlaki söylemler dahi dış geçirememekte; insanı kurban etme biçimini uygulamayı ve hatta bunu kutsamayı, dine hizmet sayanlar bile bu girişimin yanında küçük kalmaktadır. Sadece bu haklı hiddetin ve haklı intikam alma arzusunun bilincine varmak, yeni suçları önleyebilir ve cehalet sarmalını durdurabilir.

Sünnet edilmiş bir kadın, ailesinin onu bu anlamsız dini ayine kurban etmiş olması gerçeğine,—bu üzüntü verici, kabullenilemez gerçeğe—daha fazla bahaneler bulmayı bırakır bırakmaz, artık kendi kızına aynı kötülüğü yapmak istemeyecektir. O, öfkesini kimin hak ettiğini bilecektir ve

bir zamanlar başkalarının kendisine yaptığı kötülüğün bedelini kızına ödettirmeyecektir.

Klitoris kesimi ayini, içinde bulunduğum kültür çevresinde uygulanmıyor olsa da, sayılamayacak kadar çok insan, çocukluğunda sünnet edilme hadisesini yaşamak zorunda kalmıştır; bu da onların duygu dünyasını duyarsız hale getirmiştir.

Buna canice uygulanan terbiye yöntemleri ve kötü muameleyi de katmak gerekir.

Binlerce yıllık geçmişi olan çocuk istismarı geleneği bugünden yarına ortadan kaldırılamaz. “*Gelenek*” sözcüğü pozitif bir anlamı çağrıştırmaktadır. Şimdiye kadar istila savaşına girmemiş olan ve sadece kendi savunması için asker bulunduran tarafsız İsviçre’de, 1989’da Avrupa’daki silahsızlanma eğilimiyle ilgili olarak yapılan kamuoyu yoklamasında, askerlerin tamamen kaldırılıp kaldırılmaması konusunda, olumsuz görüş bildirilmiştir.

Caddede fikri sorulan yaşlı bir adam, askerlerin her halükarda kalması gerektiğini beyan etmiştir. Bu fikir de geleneksel anlayışın bir yansımasıdır. Bu fikir şöyle de ifade edebilirdi: *“Komşularımızın hangisi nin gelecekte ne niyet besleyeceği asla bilinemez. Büyük komşularımızın niyetlerine bağımlı kalmak istemiyoruz. Çünkü bağımsızlığımız bizim için tehlikeye atılmayacak kadar önemlidir.”* O, bütün bunları söylemedi. O sadece, bu kadar masraflı bir orduyu geleneksel olarak tutmak gerektiğini söyledi. Ve kendisine soru yönelten kimse de buna şaşırmadı.

Birçok insan çocuk terbiyesi hakkında da böyle düşünmektedir. Çocuk terbiyesi, bireye çocuğunu dövme hakkı veren ve din adına yapılan gaddarlıkları haklı gösteren geleneklere teslim edilmelidir. Bir gelenek olduğu

için Çinli kız çocukları acılar çekmek zorunda kalıyorlar ve onların ayakları duyarsızlaştırılıyor. İnsanları öldürmek bir gelenek olduğu için, binlerce yıldır savaşlara katılıyoruz.

Bugün biz bir dönüm noktasındayız. Birileri istedi diye geleneklere razı olamayız. Böyle bir yıkımın sonuçlarını bütün yönleriyle idrak etmeden, daha fazla bu gelenekselleşmiş savaş oyunlarını oynamaya devam edemeyiz. Çocuk öldürmenin de geleneklerimiz arasında yer aldığıının bilincine varmak zorundayız.

Bu gelenek karşısında gözlerimizi kapatmamız bu uygulamanın sonucudur; bunların gelecek kuşaklarda da gelenekselleşmemesi için, eskiden beri bize aktarılanların canice olan yönlerinin bilincinde olmaktan başka çaremiz yoktur.

Paranoyak Kurtarıcı ve Totaliter Rejimin Kurucusu Adolf Hitler

**(Çocukların zihinlerini katletmekten
Bütün halkların yok edilişine)**

*“İnsanların düşünmemesi, yönetenler için
ne büyük bir şanstır.” (Adolf Hitler)*

Bugünün Almanya'sında hala, çocuk istismarı olmasaydı, şiddet yardımıyla körü körüne itaati emreden eğitim olmasaydı, Hitler ve Hitler taraftarları olmazdı anlayışından kaçınılabiliyor mu? Öyleyse, milyonlarca insan da öldürülmeyecek miydi? Muhtemelen savaş sonrası zamanlarda, düşünebilen her insan kendine şu soruyu yöneltmiştir: Nasıl oluyor da bir insan ölüm makinesine

dönüşebiliyor ve bunu hayata geçirebilmek için milyonlarca destekçi bulabiliyor?

Canavar Adolf Hitler, milyonlarca kez katil, organize edilmiş delilik ve yıkım üstadı, dünyaya canavar olarak gelmemiştir. O, çoğunun düşündüğü gibi, yeryüzüne ne şeytan tarafından gönderilmiştir ne de, Almanya'da düzeni sağlamak, ülkeye otoyolları hediye etmek ve bugün birçoğunun düşündüğü gibi, ülkeyi ekonomik krizden kurtarmak için gökyüzünden gönderilmiştir. O, böyle bir şey hiç olmadığı için, yıkıcı gizli güçlerle de doğmadı. Bizim biyolojik görevimiz hayatı kazanmaktır, onu yıkmak değil.

Bir insanın yıkıcı bir mizaca sahip olması doğuştan getirdiği bir özellik değildir. Kalıtım yoluyla getirdiğimiz özellikler ne iyi ne de kötüdür. Bunların insanın içine nasıl yerleştiği, yaşarken şekillenen karakterine bağlıdır ve ne tür bir karaktere sahip olacağı da, özellikle çocukluğunda ve gençliğinde edindiği deneyimlerle, daha sonra da yetişkinliğinde aldığı kararlarla belirlenir. Hitler, her çocuk gibi, dünyaya günahsız olarak gelmiştir. O zamanlar birçok çocuk gibi, o da, ailesi tarafından yıkıcı bir şekilde eğitilmiş; o, daha sonra kendini canavarlaştırmıştır. O, yıkım makinesinin hayatta kalanıdır. Bu yıkım makinesi yüzyılın başında Almanya'da "eğitim" olarak adlandırılıyordu. Ben bu yıkım makinesini, anlaşılmasın diye, çocukluğun gizlenen KZ'si olarak görüyordum.

Bu gizlenmiş dehşetin kendi imparatorluğunda nasıl beyan edilmiş dehşete dönüştüğünü "Am Anfang war Erziehung" (Başlangıçta Eğitim Vardı) ve diğer kitaplarımda "Das verbannte Wissen" (Sürgün edilen bilgi) "Der gemiedene Schlüssel" (Kaçınılan anahtar) ayrıntılı olarak anlattım. Takip eden sayfalarda değineceğim her şeyin kanıtları oralarda bulunmaktadır.

İstismara uğrayan her çocuk, acısını çektiği kötü muameleleri, çaresizliklerini ve şaşkınlıklarını, ölmek için bastırmak zorundadır.

Çünkü çocuk organizması bu acıların ağırlığına dayanamaz. Ancak yetişkin biri, duygularıyla baş etme imkânına ulaşabilir. O, bu imkânı kullanmazsa, bir zamanlar hayat kurtarma işlevi olan bastırma, tehlikeli, yıkıcı ve kendi kendini mahveden bir güce dönüşebilir.

Hitler ve Stalin gibi despotların kariyerlerinde, onların bir zamanlar bastırılan intikam alma fantezileri, onları tarif edilemeyecek ölçüde yıkıcı eylemler yapmaya sevk etmiştir. Bütün hayvanlar âleminde bile böyle bir olguya rastlanmaz, çünkü iyi bir hayvan olsun diye, hiçbir hayvan yavru iken ailesi tarafından varlığının inkârı için terbiye edilmez. Sadece insanlar böyle yıkıcı davranırlar. Nazi canilerinin ve Vietnam savaşı'na katılan gönüllülerin çocukluk hikâyeleri, onların farkında olmadan yıkıcılığa programlanmış olmalarının, sürekli olarak çocuğun büsbütün değersizleştirilmesiyle ve mutlak itaate dayalı zorba eğitimle başladığını doğrulamaktadır.

Örneğin, Auschwitz komutanı Rudolf Höß kendi çocukluğunu isabetli bir şekilde karakterize etmiştir, ama yaptığı insanlık dışı uygulamaların köklerinin kendi içinde olduğunu görmeksizin (*Bkz.: R. Höß. Auschwitz'deki Komutan, München 1963*):

Bana özellikle, ailemin, öğretmenlerimin, papazların, hizmetçisine varıncaya kadar bütün yetişkinlerin emirlerini ve isteklerini yerine getirdiğim ve uyguladığım; kendimi bunlardan uzak tutamadığım, söylenmektedir.

Bu eğitim ilkelerinin iliklerime kadar işlediği vurgulanmaktadır. Çocukluk uyanışlarını, hislerini, duygularını bastırmak, çocuğun ruhuna kast edilmiş bir

cinayettir. Höß öldürmeyi, esasen erken yaşlarda, daha çocukken yaşamış ve çok iyi öğrenmiştir. Höß, yaklaşık otuz yıl boyunca, rejimin kendisine öğrettiklerini uygulama fırsatı verinceye kadar, beklemiştir.

Aynı durum, binlerce çağdaşı için de geçerlidir. Ailelerinin yaptıkları vicdansızlıkları ortaya çıkarmak ve yargılamak yerine, aynı yolda giderek, onlar övülmüş ve savunulmuştur. Eğer bu zorba eğitimin tehlikeliliğinin ve saçmalığının bilincine varılmış olsaydı, Höß gibi canavarların doğması mümkün olmazdı. Körü körüne itaat etmeye hazır oluş ve Almanya'da Hitler gibi bir adama olan talep tek kelimeyle *"olmazdı."*

Seksenli yılların sonlarında, orta ve doğu Avrupa'da yaşayan genç insanlar, şüphesiz çocukluklarında ikiye bölünmüş ve körü körüne itaate karşı alternatiflerin olduğunu öğrenmiş oldukları için, rejimlerinin yalanlarını protesto etmek, daha fazla özgürlük talep etmek amacıyla sokaklara çıktılar. Onlar, seksenli yıllarda teröristlerin yaptığı gibi, gördükleri kara eğitimin ruhundan süzülen, körü körüne, kontrol edilemeyen yıkıcı eylemlerle, kendi davalarına zarar vermeden de, haklarını savunabilecekleri gerçeğiyle bunu kanıtladılar.

Teröristler, güyâ insan dostu amaçları için, bir zamanlar ailelerinin yaptığı gibi, çare olarak kaba kuvveti seçmişlerdi. Seksenli yılların protestocu gençleri Stalinizmin terörünü, yaşama düşmanlığını, aldatıcılığını ve kofluğunu,—bütün bunlar aileleriyle ve atalarıyla hala uyum içerisindeydiler gözler önüne serebilecek durumdaydılar, çünkü onlar çocukken özgürlükle ve dürüstlikle, kendilerinden daha yaşlı kuşaklara kıyasla, biraz daha fazla tanışmışlardı.

Özgür olamamanın beraberinde getireceği sıkıntıların bilincinde olmak için, özgürlüğün ve yaşama saygının tam

olarak ne olduğunu ifade eden bir kavrama sahip olmak gerekir.

Çocukken sadece kaba kuvveti, vahşiliği, ikiyüzlülüğü tanımış; bunların her birini yaşarken kendine yardım eden bir tanığa da rastlamaksızın, bunlara teslim olmuş; özgürlüğün ve yaşama saygının ne olduğunu bu güne kadar öğrenmemiş bir kimse, özgürlük için protesto etmez. O, tam da çocukken öğrenmiş olduğu gibi, düzenin şiddet yardımıyla sağlanmasını ister:

Her ne pahasına olursa olsun, bilhassa yaşam pahasına, temizlik ve düzen olmak zorundadır. Böyle bir eğitimin kurbanları, bir zamanlar kendi yaşadıklarını başkalarına da yaşatmak için yanıp tutuşurlar.

Onların çocukları yoksa ve intikam alacak bir şey bulamazlarsa, o zaman da, yeni faşizm uygulamaları lehinde yürüyüş yaparlar. Esasen faşizmin amacı hep aynıdır: Gerçeği ve özgürlüğü yok etmek. Çocukken kötü muamele görenler, çektiği acıları tamamen inkâr edenler, yaşadıkları zamana uygun etiketler ve sloganlar kullanırlar. Bu davranışları, diğerlerinin gerçeğinin üstünü örtmeye katkı sağladığı için, kendi gibi düşünenler nezdinde daima kabul görür.

Genç insanlar olarak ailelerinde gözlemlemiş oldukları, başkalarının hayatını mahvetmekten, bu sapıkça zevk alma isteği, onların içini kasıp kavurmaktadır. Onlar uzun zamandır, karşı tarafta durmanın, gücü elde etmenin ve bunu, Stalin'in, Hitler'in, Çavuşesku'nun ve diğer zalimlerin yaptığı gibi, başkalarının kurtuluşu için sarf etmenin özlemi içerisinde dirler.

Çocukluklarından kalma bu eski özlem, onların siyasi görüşlerini ve bu yüzden de siyasi karşıt görüşlere nerdeyse geçit vermeyen konuşmalarını belirlemektedir. Kökleri,

çocukluklarından kalma tehditlere uzanan bu hezeyanlara, yanlış anlamlar yüklendiği ve görmezden gelindiği sürece, akıl, bu tür hezeyanlara karşı güçsüz kalmak zorundadır.

Bastırılmış yaralanmaların öcünü almada bilinçsizce kullanılan güç, her akıldan daha güçlüdür. Stalin, Hitler ve Çavuşesku gibi bütün zalim hükümdarlar, bunu, yakın geçmişte kanıtladılar.

Kalıcı panik yüzünden böyle davranan bir şaşkından, ileri sürülen fikirlere inanması beklenemez. Ama insan, kendini böyle birinden koruyabilir. Bize, düzeni şiddetle sağlamanın özlemi içerisinde olan bu insanların, yıkıcı planlarını uygulamalarına engel olma imkânını sağlayan şey; gerçeğe götüren giriş kapısı budur.

Toplum, çocuklukta yaşanan, insanı küçük görmenin, şiddetin ve zorbalığın ürünleri hakkındaki mevcut ve ispatlanabilir bilgiyi artık inkâr etmediği ve tehlikelerini küçümsemediği sürece, faşizmin pabucu dama atılmış olacak ve bu toplumda yaşamaansı kalmayacaktır.

Stalinizm'in ve ulusalcı-sosyalizmin yalan üzerine kurulduğunu ortaya koymak yetmez. Onların başarılı olmasını sağlayan şartların neler olduğu anlaşılmadığı sürece, zamanın ruhuna uygun olarak uydurulan yaldızlı, bu ve benzeri yalanlar yaşamaya devam edecek veya faşizm, gizlenen yıkım hikâyesini yüzeye çıkaran bir tutum olduğu için, onların yerini yenileri alacaktır.

Faşizmin yapısında ne ekonomik ne de politik nedenler belirleyicidir. Hitler'in başarısı, uzun süre, Weimar Cumhuriyetinin felaket düzeyindeki ekonomik durumuyla açıklanmıştır. Eğer bu doğru olsaydı, o zaman, büyük ekonomik sıkıntılar çeken Sovyet halkının Gorbaçov'un politikalarını büyük bir sevinçle karşılamalarını;

“Nihayet, nihayet, artık gerçekleri görebileceğiz ve söyleyebileceğiz” demelerini anlamak imkânsız olurdu. Bunun bedeli küçük paralarla ödenemez, satın alınamazda. Ama gerçekler görmezden gelinerek ömür boyu yaşanamaz. O, insanın nefes almak için muhtaç olduğu hava gibidir.

Yüzeyi görmek ve onu tanımlamak yetmez. Çocuklukta yaşanan paranoyak şaşkınlıkların ürünlerini tanımak ve onların oluşmasını imkânsızlaştırmak gerekir. Çocuk istismarlarını suç olarak cezalandıran açık bir yasa, koruma için atılmış önemli bir adım olacaktır. Bizi geçmişimizin gerçeklerine götüren yolu şimdi daha iyi görebiliyoruz. Birkaç yıkıcı ve şaşkın insanın gerçekleştirmek istediği şey, benzer kaderi yaşamış birçoğu için, baştan çıkarıcı geliyor olabilir—esasen bu, bir zamanlar kendilerinin kaçıp kurtulduğu cehennemden başka bir şey değil—

Aptallığın, yıkma hiddetinin, zorbalığın, cahilliğin ve ahlaki hor görmenin cehennemi. Onlar, içlerinde besledikleri intikam alma arzusuyla, inkâr etmeleri sayesinde bu cehennemden kurtulmuşlardır.

“Bu insanlarla konuşulamaz mı? Her nasıl olursa olsun, denemek gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bu girişimle onlara belki de ilk defa bilen bir tanıkla karşılaşma şansı verilmiş olabilir. Onların bu karşılaşmayla ilgili nasıl bir tutum takınacağı, bizim etki alanımız dışındadır, ama en azından bu şansı kullanmalıyız. Onlara göre hayat onları suçlu yapmıştır.”

Tahminen hapisshanede yatan her mahkûm da böyle düşünür. Onlara, saygı gösterme, sevmeye, çocuklukta gelişmelerin farkında olma haklarının olduğunu; onlardan bu hakların esirgendiğini, göstermeye çalışmak gerekir.

Yine aynı şekilde, bunların kendisine başkalarının hayatını yıkma hakkını vermediğini ve bu yıkımın bir çıkmaz sokak olduğunu da göstermeye çalışmak gerekir.

Adolf Hitler'in kini, intikam alma açlığı da, milyonlarca insanın cesediyle doymamıştır. Çocukluklarında onlara eğitim diye satılan şeylerin aslında, hayatta kalmak için inanmak zorunda kaldıkları ve kendilerinin de siyaset sahnesinde satmaya devam etmek istedikleri, aşağılık, sahte ve dar görüşlü bir ideoloji olduğunu göstermek gerekir. Ayrıca onlara, kendilerini aldatan kimselerin, onların sıkıntılarına, iktidar ve yok etme hırsına kapılmalarına sebep olan kimseler olduğu; bu kimselerin Türkler, Yahudiler, Araplar ve Çingeneler olmadığı, aksine o temiz, düzenli vatandaşlar; dindar, saygın, sakin Kilise müdavimleri; yani kendi aileleri olduğunu göstermek gerekir.

Bu kız çocuklarının ve erkek çocuklarının ne kadarının, Neo-faşist gençlerin ne kadarının veya kriminal suçluların ne kadarının henüz böyle bir konuşmaya açık olduklarını bilmiyoruz. Eğer biz, bilindiği üzere onların bizim toplumumuzda kendilerini bu korkunç gerçek hakkında aydınlatacak biriyle hemen hemen hiç karşılaşmadığını düşünecek olursak, o zaman, birinin veya diğerinin durduğu ve itaat ettiği düşünülebilir. Belki de o, çocukluğundan beri tanıdığı fakat bağlam içerisinde görmediği gerçeklerin bu kadar belirgin olduğunu görebilir. Özellikle, eğer o yıllarca üniversitede, onları inkâretmeyi ve üzerini örtmeyi öğrenmediyse.

Tehlike, canı bile olsa, tek bir kişiden gelmiyor; tehlike daha ziyade, bütün toplumun cahilliğinde yatmaktadır. İnsanlar bu cahilliği, çocukluğunda inanmak zorunda oldukları yalanlarla tasdik etmektedirler.

Toplumun saygın temsilcileri olan, öğretmenler, hukukçular, doktorlar, sosyal hizmetlerde çalışanlar ve papazlar, aileleri, istismara uğrayan çocukların ithamlarından korumaktadırlar ve çocuk istismarı hakkındaki gerçekleri gizli tutmaktadırlar. Hatta çocuk esirgeme kurumu, bu suçu ve sadece bunun cezasız kalması gerektiğini açıklamıştır (*Bkz.: Das verbannte Wissen, s.163*).

Hâlbuki yeni istismarların ortaya çıkmasında etkili olan, çocuk istismarı hakkındaki sınırlandırılmamış gerçeğin yardımıyla, tehdit edici tehlikelerden kaçınılabilir.

Ağır istismara uğrayan ve bu yüzden de paranoyak ağır suçluya dönüşen çocukların asla bir milletin lideri olmaması; iktidara gelmemesi; milyonlarca kimseye hükmetmemesi ve onları mahvetmemesi garanti altına alınabilir. Nero'nun zamanında, her birey zalim hükümdarın yönetimi altında telafi edilemez bir kaderi yaşamak zorunda kalmıştı.

Ama mükemmel olmasa da, demokrasi zamanlarında, yaşanacak kader seçmenlerin elindedir. Seçmenler körlüğe veya olguların gerçekliğine karar verebilirler. Gerçeğe oy veren kimse, diğerlerini mahvederek kurtuluş vaadinde bulunan kimselere kendini teslim etmez. Çünkü o, bu mahvetme açlığının doyurulabilecek birincil ihtiyaçlardan olmadığını, aksine kalıcı ve sapık bir intikam alma arayışı olduğunu bilecektir. Eğer o, gerçeği görme cesaretini zamanında gösteremezse, sonunda bu intikam alma arayışının böyle bir zalimin seçmenini olarak kendisini de bulacağını bilecektir.

Çocuklara karşı işlenen ruhsal cinayetin sonuçlarını—bunlardan bir tanesi kolektif körlüktür—Hitler'in başarısının aktarıldığı kadar açık bir şekilde gözlerimizin önüne seren, bunun kadar iyi belgelenmiş, başka bir örnek tanımıyorum.

Hitler, bulduğu bir fırsatta sekreterine: Babasının kendisini kamçıyla dövdüğü günlerden birinde artık hiç ağlamadığını, 32 kamçı saydığını yine de yediği kamçılardan hiçbir şey hissetmediğini anlatmıştır (*Bkz.: John Toland, Adolf Hitler, Bergisch-Gladbach 1977, s. 30*). Bu şekilde, tamamen acıların, acizliğin ve şaşkınlığın inkârıyla—yani: Gerçeğin inkârıyla—Hitler kendini şiddetin ve insana hor bakmanın üstadı olarak tanımlamıştır.

Sonuç olarak o, diğer insanlarla duygudaşlık kuramayan ilkel bir insandı. O, vicdansız biriydi ve sürekli yıkmaya güdülenmişti.

Gizli kalmış kin ve intikam hırsı onu yeni eylemlere itmiştir. Bu eylemleriyle milyonlarca insan öldükten sonra, duyguları onu uykusunda rahat bırakmıyordu. Hermann Rauschning, Lider'in geceleri kaynağını çocukluğundaki cezalandırılma ritüelinde gördüğü, anlaşılmayan sayılarla bağlantılı olarak çıkardığı çılgılık krizlerinden bahsetmektedir (*Bkz.: Am Anfang war Erziehung, s. 204*).

Faşizmi Hitler icat etmedi, o faşizmi, birçok çağdaşı gibi, ailesinin totaliter rejiminde hazır buldu. Faşizmin ulusal-sosyalist damgası, hiç şüphesiz Hitler'in çocukluğunun izlerini taşımaktadır. Tabii ki o, bu çocuklukla asla bir istisna oluşturmuyordu. Bu yüzden ne Gerhart Hauptmann ne Martin Heidegger ne de diğer ünlü aydınlar Hitler'in yanılgısının iç yüzünü anlayamamışlardır. Bunu anlayabilmek için onlar kendi eğitimlerinin yanılgısını ortaya koymaları gerekirdi.

Adolf Hitler, Avrupa'yı ve dünyayı çocukluğunun savaş meydanı yapma imkânını yakalamıştı. Çünkü o zamanın Almanya'sında benzer şeyler yaşamış milyonlarca insan vardı. Aşağıdaki ilkeler onlar içindi; tam olarak bilinçli olmasa da, anlaşılabilir:

- En yüce değerler düzen ve itaattir, yaşam değil.
- Düzen sadece güç ile sağlanabilir ve muhafaza edilebilir.
- Yaratıcılık (çocuklukta somutlaşan) yetişkinler için bir tehlikedir ve tahrip edilmelidir.
- Babaya mutlak itaat en yüksek yasadır.
- Ölümle ve kırbaça cezalandırılacağı için eleştiri ve itaatsizlik düşünülemez.
- Yaşayan ve diri bir çocuk mümkün olduğunca erken yaşlarda itaatkâr bir Robot, Köle olacak şekilde işlenmelidir.
- Arzu edilmeyen duygular ve gerçek ihtiyaçlar bu yüzden en acil olanlar üzerine bastırılmalıdır.
- Baba çocuğa ceza uygularken anne çocuğunu asla korumaz, aksine her eziyetten sonra ailesine karşı sevgi ve hürmet göstermesini nasihat eder.

Şükürler olsun ki, bir yerlerde, bu totaliter rejimler karşısında çocuğun sığınabileceği, hatta sevgiyi, saygıyı, korumayı yaşayabileceği insanlar vardır. Bu iyi deneyimler sayesinde – gerçi bu boş bir kıyaslama ama – çocuk en azından yaşadığı acıları içsel olarak yargılayabilmekte ve ileride asla başkalarına acı çektirme arzusu geliştirmemektedir. Ama bu kurtarıcı tanıklar hiç olmasaydı, çocuğa, bu elem verici sahnede eli kolu bağlı boyun eğmeye ve her gün mutlak itaat göstermeye, öfke duymak ve büsbütün gülmek gibi, doğal refleksler göstermenin dışında bir yol kalmayacaktı.

Çocuk, ancak bu şekilde babasının yıldırma davranışlarını, katlanılabilir sınırlar içerisinde tutabilmektedir. Bu erken karakter oluşturmaya Hitler daha sonra kötüye kullan-

mıştır. Hitler, eğitim sistemine dayalı olarak, bizzat kendi bedeninde yaşadıklarını NS ideolojisi olarak geliştirmiştir. Bu ideolojinin uygulanması sonucu ortaya çıkanlar:

- Liderin istekleri en yüksek yasadır.
- Lider düzeni güç kullanarak sağlar ve Almanya'yı Arya'nın, ırkların efendisinin cenneti yapacaktır.
- Liderin emirlerine bir robot gibi riayet eden kimse ödüllendirilir.
- Her kim eleştirmeye kalkarsa KZ'ye çarptırılır.
- Yahudiler ve Çingeneler yok edilmelidir. Erkekler, kadınlar, çocuklar.
- Polonyalılar ve Ruslar yararlanılabilecek köleler olacaktır.
- Engelliler ve zihinsel özürlüler aynı şekilde öldürülmelidir.
- Özgür yaratıcılığın her türü gibi özgür sanat da tehlikelidir "sapkınlıktır ve kovuşturulmalıdır.

Kitlelerin tezahüratlarına tanık olan sayısız belgesel filmler olmasa, bu insanı aşağılayan ideolojiye sahip bir çılgının nasıl bir coşkuyla karşılandığına bugün hiç kimse inanmaz. Peki, Hitler'in bu denli büyük bir taraftar kitlesini bulabilmesi nasıl mümkün olmuştu? Halka bütün sorunlarının çözüleceğini vaat etmesiyle mi, yoksa onu günah keçisi olarak sunmasıyla mı? Kesinlikle. Ama sadece, sayısız insanın kendisini kukla gibi kullandırması için, bunlar yeterli değildi. Bu vaatler, herkesin tanıdığı, korktuğu ve hayran olduğu, başına buyruk, zalim bir babanın üslubuyla yapılmalıydı.

Yamyamlıktan Azteklerin insan kurban etme tarihine kadar uzanan geçmişten, farklı dinlerin, ailelerin çocukları

üzerinde işledikleri cinayetleri güzel göstermek için, insanı kurban etmeyi nasıl kutsadıklarını öğrenmekteyiz. Her kim ki bu hikâyeyi gözleri fal taşı gibi açılmış olarak okur, karşısında daima aynı ustayı görür: Eğer ben, bir zamanlar bana yaşatılan bir kötülüğü, başkasına yaşatırsam, bu anıların bana ne kadar acı vermiş olduğunu, hissetmeme gerek yok.

Eğer ben bütün bu yalanları ideolojik ve dini olarak güzelce paket eder ve her şeye inanmayı öğrenmiş olan çevremdekilere de anlatırsam, arkamdan bir sürü insan gelecektir. Hele ben bir de Hitler gibi sahne sanatçısı yeteneğini işin içine katar ve çocukluk günlerinde hemem hemen herkesin körü körüne, söylediği her şeye inandığı ve korktuğu, yılgınlık veren bir baba tavrını takınırsam, o zaman insanın aklına gelebilecek her türlü suç için sayılamayacak kadar suç ortağı bulabilirim; bu da, ne kadar saçma olursa o kadar kolaydır.

Milgram Testi bunu yeterince kanıtlamıştır. Çünkü bir zamanların itaatkâr çocukları olan bugünün yetişkini çoğu kimse, on yıllar önce bastırılmış öfkelerini meşrulaştırılmış bir biçimde tersine çevirmeyi beklemektedir.

Onların çocukluklarında yaşadıkları “*eğitim diye adlandırılan*” istismarlarda, savaşlarda veya soykırımlarda, toplum onlara, bu tersine çevirmeyi ve yaşadığı toplumun kültürüne uygun bir savunmayı sunmaktadır.

Bizim yerleşik ahlaki değerlerimizin tehlikelerini sadece en yeni tarihe bakarak anlamış değilim. Bize, her zaman yapıldığı gibi, anne-babamıza saygı duymamız, onları asla sorgulamamız tembih edilecektir.

Adolf Hitler’in kendi bastırılmalarını canlı tutmak için milyonlarca insanın ölmesi gerektiğini; bir zamanlar

yaşadıklarını hissetmemek için cesaretinin kırılmış olduğunu ve bu yüzden de milyonlarca insanın temerküz kamplarında cesaretlerinin kırılması gerektiği gerçeğini fark ettiğimde, kötülüğün, farkında olunmayan ürünlerini göstermek için bu ilişkilerin anlaşılır biçimde ve yeterince sıklıkla gösterilemediğini düşünmeye başladım.

İnsanlık dışı uygulamaların ve suçların mümkün olduğunca açık bir şekilde gösterilmesi yerine, bunların, örneğin, insanlar üzerinde yapılan tıbbi deneyler gibi, üzeri örtülmeye devam edilirse, genç insanlar bu insanlık dışı uygulamaları ve suçları nasıl fark edebilecek ve nasıl yargılayabilecekler?

Küçüklü büyüklü bu tür eylemler kırk yıl boyunca kalın duvarla arkasında korunmasaydı, bugün benzer olgular daha çabuk fark edilebilirdi. Ne yazık ki bu tür bilgilerden çok az kimse faydalanmaktadır. Bu yüzden bugün, kamuoyunda infiale sebebiyet vermeden, savunmasız insanlar üzerinde güya “*insanlık yararına*” yapılan vicdansızca denemeleri delil göstererek, araştırmaların özgürce yapıldığını söylemek mümkündür.

Gençler sadece, ne olduğunu ve neden olabildiğini, bilebilseler; onlar bu meraklarından hiçbir şekilde uzak tutulmasalar ve gerçeklerden korkmasalar, atalarının onların sırtına yüklemiş olduğu körlük yükünden kurtulabilirler.

Şu anda, Hitler tarihinden elde edilen bilgilerde, körlüğe karşı bir uyarı ve kolektif bastırılmaya karşı mücadele etme ve bu körlükten vazgeçme çağrısı bulunmaktadır. Bütün kitaplarımda, çocuk istismarının Psikodinamiğini, Hitler’in açıkça beyan ettiği gibi, bunun toplum için ölçülemez tehlikelerini, anlaşılır kılmaya çalıştım. Bu anlama, Hitler gibi vicdansız biri için merhamet duyma anlamına gelmez.

Hitler ismi tabu olmadıkça, onun çocukluk bilgileri ve hayat hikâyesinin günümüzde ve gelecekte ortaya çıkabilecek benzer felaketlerin önlenmesine ve yaptıklarının çok daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacağından eminim.

Bu uzun yoldaki en büyük engel, insanın bizzat bir zamanlar yaşamış olduğu çocuk istismarı'nın inkârı ve bu inkârın da başkalarının hayatı pahasına olmasıdır; çocukların, mahiyetindekilerin, eşlerin ve seçmenlerin.

1987 yılında Federal Almanya'da yapılan bir araştırmada ailelerin yarısından fazlası dayak atmanın uygun bir eğitim aracı olduğu yönde görüş bildirmiştir. Çocuk esirgeme kurumunun yıllardır yaptığı aydınlatma çabalarına rağmen böyle bir sonuç ortaya çıkmıştır. Bu denli inatla habersiz kalmanın kaynağı nedir? Aileler, bedensel şiddetin ve psikolojik "dayak" atmanın çocuk istismarı ve çocuğun aşağılanması anlamına geldiğini neden bilmiyorlar? Bunlar, er ya da geç, açık ya da kapalı, yıkıcı bir şekilde yeniden ortaya çıkacaktır.

Onlar, yanlış olduğu ispatlanabilen *"Çocukların dövülmesi mutlaka gerekli ve tamamen zararsızdır"* iddialarıyla yıkıcı bir geleneği onayladıklarını, koruduklarını ve devam ettirdiklerini neden bilmiyorlar?

Onlar, kendi deneyimlerinden yola çıkarak, dayak atmayı normal ve zararsız bir davranış olarak görmeyi erken yaşlarda öğrendikleri veyalnızca eğitim bu türünü tanıdıkları için, bunu bilmiyorlar. Bu tür ailelerin gözünde şiddet, çocukların davranışlarını düzeltmede kullanılabilecek tek araçtır.

Bu aile kuşağı, bu yüzden üçüncü imparatorluktaki toplu cinayetleri ve kendi etkisizliklerini, yani piyonluklarını, açıklamak için karmaşık teoriler ortaya atarlar. Bu onlara,

çocuklarını istismardan ve kendilerini de anne-baba ve seçmen olarak körlükten koruyacak, fark etmenin anahtarını; fark etmenin kapısını açan anahtarı verebilecek olan, önceki kendi aşağılanmalarının acısını, dayak yiyen çocuk olarak hissetmekten, daha kolay geliyor. Onlar politikacı olurlarsa, o zaman bu fark etme, bütün ulusu anlamsız kurbanlardan ve savaşlardan korur.

Sorumlular, içlerinde yıkıcı güçlerin olduğunu idrak etmek istemediği için, sayısız insan geleneksel savaşlarda hayatını kaybetmiştir. Onlar, başkalarının hayatı pahasına, kendilerini bunlardan kurtarmaya çalışmaktadırlar. Onlar, eski, kişisel yaralanmalarının intikamını almak için bunu yapıyorlar. Nükleer bir savaş ihtimalini göz önünde bulundurarak, artık bu bilgilere daha fazla gözümüzü yummamız mümkün değil. Ama yine de aynı şeyleri sürekli yapıyoruz. Birçok uzman ve memur, sebeplerini bilmeden ve görmeden, her gün çocuk istismarının sonuçlarıyla uğraşıyorlar.

En yaralı çocukluk bile bir caniyle, hayatın mahvolması anlamına gelen suç hakkında özgürce konuşmuyor.

Bizler yetişkinler olarak, çocukluğumuzla yüzleşme, o zamanki gaddarlıkları inkâr etmeme, bir zamanlar bastırdığımız kini yaşama ve bu kinin haklılığını anlama, imkânına sahibiz. Bilinçli olarak yaşanan kin sadece bir duygudur ve duygular öldürmezler.

Ama yıkıcı, körü körüne yedek kimselere (asıl suçlu yerine günahsız kimselere yönelme) yöneltilen eylemler, insan hayatına mal olabilen ve faile suç yükleyen davranışlardır.

Belki bizim torunlarımız kendilerinden bahsederken şunları söyleyebilecektir: *"Bir zamanlar büyük anne-*

babalarımız gibi dayak yememiş olmamız ne büyük bir şans, bu yüzden, bugün biz, onlardan daha net görebiliyoruz."

Çocuklukta dayak gerçekten zararsız olsaydı, o zaman insanlar Hitler'in insanı aşağılamasına körü körüne taraftar olmazdı, onlar hemen işin içyüzünü anlar, bugün bizim çocuklarımızın canilikler karşısında hemen takındığı tavır gibi, reddederlerdi. Karşı koyabilen çocuklar yıkıcı olmazlar. Yıkıcılık—dünyaya egemen olan olgu—bu yüzden geri döndürülemez bir kader değildir. Çocuklara sevgiyle muamele edildiği zaman, o, dünyadan yok olup gidecektir.

Yıkma içgüdü, yetişkinler olarak önceden ne yaşadıklarını bilmek istemeyen çocuk istismarının kurbanlarının içinde uyumaktadır. Hâlbuki bizim, savunmasız çocuğumuzavurmamıza ihtiyacımız yok ki. Bunu, sinirlendiğimiz, tahrik olduğumuz ve bu yüzden onun sorularına tahammülsüzce tepki gösterdiğimiz zaman bile düşünemeyiz. Çocuklarla verimli, saygılı ve yıkıcı olmadan ilişki kurmanın başka birçok yolu vardır.

Çocuklarımız karşısında intikam alma ihtiyacından çok daha azını düşünebiliriz. Örnek olarak, Hitler gibi bir canavarın bizi nasıl büyüleyebilmiş olduğunu düşünebiliriz.

Çocukluğunda saygı görmüş, istismarlarla robota dönüştürülmemiş insanlar, sadakat duygusundan dolayı, lider için asla canını feda etmeyecek veya her akla aykırı olarak, sadece bir çılgın böyle düşündüğü için, binlerce insanın Stalingrad'a gitmesi emrini vermeyecektir.

Hitler'in generalleri ana karargâhta onun önünde gergin bir vaziyette dururlardı ve onun (babanın) konuşmalarını dinlerken, akla yatkın bütün itirazlar, korkudan ve akıl tutulmasından veya tamamen hayranlıktan eriyip giderdi.

Milyonlarca insanın hayatına mal olan bu politik körlük, büyük babalarımızın bu kadar güçlü bir şekilde neyi inkâr ettiklerini somut olarak kanıtlamaktadır. Yani, fiziksel dayak kadar psikolojik dayanın da çocuğa sadece zarar vermekle kalmadığını, daha sonraları onun yıkıcılığa müsait biri olması tehlikesini de barındırdığını kanıtlamaktadır.

Nikolay Çavuşesku

Acınacak Çocukluğun İnkârının Çirkin Sonuçları

“Kendi şahsiyetini gizlemek ve nuranileştirmek, hayatının temel çabalarından biriydi. Tarih, neredeyse böyle ceberut ve bir o kadar da titiz görünen tutarlılığı ve kişilik olarak bulunmaz birini kaydetmemiştir. Sahip olduğu düşünceleri bir insanın resminden ziyade anıtına daha yakındı. Yaşamı boyunca bunun arkasına saklanmaya çalıştı (Joachim Fest, Hitler, 1973).

Joachim Fest’in Hitler hakkında yazdığı kitaptan alıntı olan bu pasajı on yıl önce *“Am Anfang war Erziehung”* adlı kitabımda zikretmiştim ve şuna dikkat çekmiştim: *“Anne sevgisini tatmış birisi asla sahte tavır takınmaz.”*

1989’dan 1990 yılına geçtiğimizde yeniden benzer bir olguyla karşı karşıyaydık.

Nikolay Çavuşesku’nun karakteri karşısında, *“tarih, neredeyse Hitler kadar, böyle ceberut ve bir o kadar da titiz görünen tutarlılığı ve kişilik olarak bulunmaz birini kaydetmemiştir,”* gibi bir ifadeyi artık iddia edemeyiz. Üsluplaşmış anıtın neler ortaya koyduğu anlaşılınca kadar, şikâyet eden daha kaç kurban olacak?

Çavuşesku'nun babası 1973'te seksen yaşında öldüğünde, ailesine dindarlık görevini yerine getirmek için, komünist diktatör bir piskopos ve on iki din adamına takdis için emreder. Ailesine olan saygısına ve sadakatine bütün çağdaşları tanık olur. Bu hiçbir şekilde, ailesinin de ona saygı ve sevgi gösterdiği anlamına gelmez. Çünkü şu anda ağır bir şekilde istismara uğrayan çocuklar, aileleri karşısındaki eleştirisizliklerini, söz dinlerliklerini ve bağlılıklarını akranlarına göstermektedirler. Çavuşesku hadisesinde bu, bir diktatörün çocukluğunda acısını çektiği istismarları tamamen bastırmış olduğu anlamına gelir; tabii bütün Romanya halkı pahasına.

Sadece, kendisi bir zamanlar çok fakirlik çektiği için, erkekleri, kadınları ve çocukları üşüttüğünü, aç bıraktığını iddia etmek, doğru olmaz. Bu belgelenebilir. Sayısız insan fakirlik içinde büyümüştür. Buna rağmen onların çoğu başkalarına eziyet etme ihtiyacı duymaz; hele ki onlar çocukken, seven ve dürüst insanlarla karşılaşmışlarsa, hiçbir zaman buna kalkışmazlar.

Charlie Chaplin'in yalnız yaşayan annesi de fakirdi ve o çocukken bir müddet, gaddarca uygulamaların hüküm sürdüğü fakirler yurdunda yaşamıştı. Ama onun kendini seven bir annesi vardı ve onu orada bırakmadı. Acıyı, hüznü ve sevgiyi bir aradaerken yaşlarda yaşamış olduğu, onun filmlerinin çoğunda hissedilmektedir.

Nikolay Çavuşesku'nun babası sadece fakir değil, aynı zamanda on çocuğun da babasıydı. Onlardan biri erken ölmüştü. O, çocuklarının karnını doyurmak yerine az olan parasını meyhanede içkiye veriyordu ve onları her gün *"onların iyiliği için"* dövüyordu. Stalin'in ve Hitler'in babası da sürekli sarhoştı ve aynı şeyleri yapıyordu. Okuryazar

olmayan bir anne, hırslıydı ve sürekli dayak attığı çocuklarının okul başarısına çok önem veriyordu.

Ailesi, bilhassa annesi çok dindar olduğu için, her davranışa mutlaka dini bir gerekçe buluyordu; öyle ki, bu çocuk kırbaç cezasının doğruluğundan bile şüphe etmiyordu. Baştan beri nefes aldığı havada bile ikiyüzlülük hakimdi ve bunu artık olağan bir durum olarak görüyordu.

Bastırılmış ve kendisinin de nedenini bilmediği öfkesini küçük bir hayvan yavrusunu öldürerek çıkarabiliyordu. Bu davranışı o, daha çocukken, köyünde ve daha sonra da gençliğinde cezaevinde göstermişti. Onun oldukça yaşlı cezaevi arkadaşları, bir defasında başıboş bir kedinin terk ettiği yeni doğmuş bir kedi yavrusunu onun ne kadar istekli bir şekilde boğmaya hazır olduğunu bildirmektedirler. Elbette bu küçük intikam alma eylemleri, içinde biriken gaddarlığın ve ikiyüzlülüğün büyüklüğünü söndürmeye yetmez. O, henüz buluş çağındaki bir gençken, çocukluğunda öğrendiklerini daha sonra politika sahnesinde göstermesine nihayet izin veren uygun ideolojiyi komünist partide bulmuştu.

Ailesinin bir zamanlar onu iyiliği için dövdüğünü iddia ettiği gibi, şimdi o da, özgürlüklerini elinden alarak, gerçeği bastırarak, beyinlerini yıkayarak, aşağılayarak ve aptallaştırarak bütün Romanya halkını kurtaracağını iddia etmekteydi. Bu diktatör hakkında yazılan bir biyografide (*Bkz.: Heinz Siebert, Çavuşesku, München 1973, s. 78*) şu ifadeler yer almaktadır:

Nikolay Çavuşesku 26 Ocak 1918'de doğmuştur. Onun çocukluk yılları hakkında çok az otantik bilgi bulunmaktadır. Devlet şurası başkanı bu konuda susuyor. Aile üyeleri de temkinli; o zamanların lüzumundan fazla büyütülmesi istenmiyor. (...)

Nikolay Çavuşesku'nun çocukluğunda sadece bir oda ısıtılıyordu ve kışın bütün aile buraya sıkıştıyordu. Yatak ve mobilya yoktu. Bunun için yer de yoktu zaten.

Duvardan duvara hasır döşeliydi ve aileler çocuklarıyla birlikte bunun üzerinde yatıyordu. (...)

Çavuşesku'nun çocukları arasında ikisi vardı ki, ikisinin de adı Nikolay idi. Biri bugün Romanya'nın devlet başkanı, on çocuğun en küçüğü olan diğer Nikolay'ya ise, ailesi yeni bir isim arama zahmetinde bile bulunmamıştı. (...)

Nikolay Çavuşesku'nun fakir olten çiftçisinin üçüncü çocuğu olarak doğduğu dünya sıkıntı içerisindeydi. Romanya'da ikinci dünya savaşı sonrasına kadar hâkim olan çiftçilerin sıkıntıları, Avrupa'nın başka hiçbir ülkesiyle kıyaslanamayacak kadar büyüktü. En iyimser bir bakışla, güney Amerika devletleri fakirlikte Romanya ile yarışabilirdi. Topraksız ve toprak fakiri olan çiftçilere sadece tatil günleri ekmek vardı. Milyonlarca insanın temel gıda maddesi pirinç lapasıydı. Bu durum, küçük olten köyü Scornicesti'de yaşayan Andruza Çavuşesku ailesi için de geçerliydi. Baskıya dayalı kuralcılıkla gelen kıtlık yıllarında, kısıtlı stoklar bu yetersiz yemek için bile yetersiz kalıyordu. (...)

Çocuk ölüm oranları yüksekti. 1930'lu yıllarda her canlı doğan yüz çocuğun beşte biri emme yaşında ölüyordu.

Nasıl sahte ve vicdansız biri olduğunu, onun sürecini konu alan filmde bizzat yaşadığım bu diktatörün, Biyografilerde, onu yirmi yıl önce etkilemiş olduğunu fark ettim.

O zamanlar onunla röportaj yapan ve doğum yeri olan Scornicesti'yi ziyaret eden gazeteci bana, Çavuşesku hakkındaki gerçeklerin kesinlikle aktarılmadığını anlattı. Muhabir gerçekleri öğrenir öğrenmez, örneğin, ona

çocukluğu hakkında soru yönelttiğinde, geleceğin “gelişen Romanya’sı” hakkındaki ideolojik süslü sözleriyle kendini kandırdığını öğrendiğinde, kendisi ve konuştuğu kişi arasında aşılmaz bir duvarın oluştuğunu hissetmişti.

Çavuşesku konuşma sırasında sert ve üzgündü, hiç gülmüyordu. Sadece bir defa, o da fotoğraflara bakarken sahte bir tebessüm belirdi yüzünde. Sarhoş babanın azgınlığı diktatörün bilincinden ne kadar fazla derine itilmişse, oğlunun içki bağımlılığına olan öfkesi o kadar dikkat çekici ve gaddar bir şekilde artıyordu. Özellikle, açılmamış bir viski şişelerini insanların başının üstünden kıl payı duvara fırlatmayı seviyordu (*Bkz.: Ion Pacepa, Horizons rouges, Paris 1987*).

Son yıllarda Romanya hakkındaki haberleri televizyondan takip eden bir kimse, diktatörün, bir arabanın camını silen birisinin el hareketini andıran, tipik el hareketini hemen fark eder.

Bu el hareketinde bazen, inatçı böceklerin ne kadar kovsanız da görüş camına konmaya devam ettiği gibi, korkulu olmasına rağmen, serbestçe yoluna devam edebilmek için, hatıralarını, gerçekleri silmeye çalışan biri, izlenimi uyanıyordu bende. Kitleleri selamlamak için inip kalkan el de bana, yetişkinlerin çocuğa (sadık halka) şamar atmadan kısa süre önceki kalkan sağ elini hatırlatıyordu.

Hitler’in “Yaşasın!” üslubu da şüphesiz aynı geçmişini andırıyordu. Diktatör, bastırılmış korkularını, esasen hareketlerinde ele veriyordu. Çavuşesku’nun çocukluğundaki bastırılmış işkencelerin çöktüğü yer maalesef sadece burası değildi.

Onun hükümranlılığı, hayatta kalan dokuz Çavuşesku-çocuğunu unutmanın karanlığına neyin itmiş olduğunu ve asla bilmek istemedikleri şeyin ne olduğunu gün ışığına

çıkarmıştır. Diğerleri bir tarafa; üst üste, kaçıışı olmayan, küçük bir odaya sıkıştırılmış, kendilerine sadece sabırsızlık, aşırı beklenti, dini eğitimin ikiyüzlülüğü, sürekli çocuk yapmanın zayıf akıllılığı, sıkıntı ve sevgisizlik sunulmuş olan çocukların tam kontrolü.

Özgür bir çocuk belki şunu sorabilirdi: Eğer onları daha sonra aç bırakacaklarsa, üşüteceklerse, dikkate almayacaklarsa, hatta isimlerini unutacaklarsa, ailelerimiz neden bu kadar çok çocuk yapıyor? Ama istismara uğramış bir çocuk böyle bir soruyu asla yöneltemeyecektir. Ona, "bütün bu çocukları tanrı istedi" demelerine inanacaktır.

Birçok arzu edilmemiş, korumasız bırakılmış, istismara uğramış çocukların varlığı böylece, aç ve üşüyen çocukları sayısının çokluğundan zevk alan bir tanrıya mal edilmiştir. Bilindiği üzere tanrının arzuları sorgulanamaz; saçma gelse de, ona sadece itaat edilir. Birçok dindar insan, "*Bunun bir hikmeti vardır, biz bunu bilemeyiz.*" diye düşünür (Bkz.: Bölüm II, 4).

Çavuşesku, çocukluğunu, ailesini ve onun için "tanrı"nın ne anlama geldiğini, gerçekten hiç sorgulamamıştır. Muhtemelen o, kendini "*tanrının*" elçisi olarak görmekteydi. Aksi halde, "*Karpatların Dehası*" kendi hemcinslerini, sefalet içerisinde yaşayacak olan, daha fazla çocuk yapma saçmalığına zorlamazdı.

Çavuşesku komünist ideolojinin yardımıyla iktidara geldiğinde, kendine, "*saçma arzuları olan tanrı*" edası vermiştir. O, bir zamanlar kendi yaşadığı kaderi (felaketi) bütün Romanya'nın başına da getirmiştir.

Bütün Polonya halkı, tanrılaşmış bir diktatörün hezeyanıyla besleyemeyecekleri ve ısıtamayacakları kadar çok çocuk yapmaya zorlanıyordu.

Piskoposlar ve günah çıkarma kurumları Scornicesti'de tanrının emirlerine riayet edilmesini sağlarken, "güvenlik güçleri" de kadınların dölyatağını kontrol etmekle, onları sürekli kontrol etmekle ve diktatörün ilahi arzusu olan, çok çocuklu ve üşüyen ailelerin gerçekleştirilmesini sağlamakla görevliydi. Kadınların asla kendilerini çocuklarına adayacak vakitleri olmamalıydı, onlar emredilen doğumlar nedeniyle ister istemez bundan uzak tutuluyorlardı.

Çavuşesku'nun annesinin yaşadıkları onların da başına gelmeliydi: İçki bağımlısı koca tarafından sürekli çocuk yapmaya zorlanma, çocuklarını sıkıntı içerisinde büyütmek zorunda kalma... Zalim hükümdar, kendi kişisel kaderini temsilen intikamını binlerce anneden, babadan ve kız kardeşten alıyordu. Kendi kaderiyle, kendi geçmişiyle ve bir zamanlar tamamen bastırılmış duran duygularıyla yüzleşmemekte direnmek suretiyle, bütün bir halkı uçurumun eşiğine sürüklemiştir.

Çavuşesku roman çocuklarını, bir zamanlar kendi yaşadığı gibi, sadece sıkıntıya sürüklemekle kalmamış, onları sevgisizliğe, açlığa, soğuğa, sürekli kontrole ve herkesin bildiği ikiyüzlülüğe de sürüklemiştir. O ayrıca, roman kadınlarının yardımıyla, bir zamanlar tamamen bilinçli bir şekilde yücelttiği annesinden şimdi bilinçsizce intikam alıyordu. Milyonlarca kadını, kendisinin çocukken bastırdığı şeyleri hiçbir zaman hissetmemek için, anne olmaya zorluyordu: O, o zamanlar annesine sadece yük olduğunu; varlığı kanıtlanabilir bir şekilde onun tarafından unutulduğunu hissediyordu.

Nihayet bugün gazeteler, yurt dışına uzun süre gizli kalan şeylerden bahsediyorlar:

Yetmişli yılların başından beri gizli polis teşkilatı tarafından yürütülen yüksek doğum oranı kampanyası

binlerce annenin ve çocuğun hayatına mal olmuştu. Anneler genellikle iltihap kapmadan ölmüştü.

Doktorlara, yedi yıllık hapis cezası ve meslekten men etme tehdidiyle, kürtaj yasağı getirilmişti. Onlar, genellikle yasadışı kürtaj yapmalarından dolayı kendilerine getirilen hayati tehlikesi olan yaralı kadınları muayene edebiliyorlardı; bunu da kendilerine yardım eden doktorun ismini söylememeleri şartıyla yapıyorlardı. Eğer doktor bunu reddederse, kanamalı kadın bunu hayatıyla ödemek zorunda kalıyordu.

Bu tür bilgiler şunu açıkça ortaya koymaktadır: Diktatör, bütün halka sürekli muhbirlik ettirmede ve takip etmede uzmanlaşmıştır ve bunu günlük uğraşısı haline getirmiştir.

1990 yılı Ocak ayının ortalarında, bir televizyon ekibi, Alman televizyonunda ilk defa Tamesvar'daki bir hastanedeki çocuk istasyonunu haber yaptı. Bu istasyon orada çalışanlar tarafından "*Auschwitz istasyonu*" olarak adlandırılıyordu ve şehirde mikrofon uzattıkları kimseler de yüzleri görünmemesi için ellerini kapayarak bu istasyon hakkında konuşabiliyorlardı. Bu istasyonda hasta ve yetersiz beslenen çocuklar yoksulluk içinde kıvrınmaktadırlar. Hatta bizzat Çavuşesku'nun kesin emriyle. Bu çocuklar üçüncü dünya ülkelerindeki açlığın hüküm sürdüğü bölgelerdeki çocukları anımsatmaktadır.

Emir üzerine onların bakımları yeterince yapılmıyor, genellikle ikişerli olarak kuluçka sandıklarında yatırılıyorlar, busandıklardasadeceelektrikkesilmemişseısıtılabililiyordu. Yoksa çocuklar zaman zaman eksi 25 dereceyi bulan dışarı sıcaklığında, neredeyse korunmasız bir vaziyette küçük yataklarında yatıyorlardı. Onlar, doktorların ve hasta bakıcıların gözleri önünde ölüme terk edilmişlerdi.

Ölüme terk edilmiş çocukların pasif tanıkları olarak, doktorlara ve hasta bakıcılarına lanet okumak, bastırılmış hikâyeye yazılmış senaryonun bir parçasıydı. Aynı şekilde Çavuşesku'nun ailesi de, sorumluluklarının idrakinde olmaksızın, kendi çocuklarının sıkıntılarının, acılarının tanıkları değil miydi?

“*Am Anfang war Erziehung*” kitabımda, üçüncü imparatorluğun insanlık dışı kanunlarının arkasında yatan “mantığı” ayrıntılı olarak göstermeye çalıştım. Hitler’in bütün çocukluğu boyunca, onun büyüdüğü aynı evde yaşayan, şizofren halanın içinde bulunduğu durumun, bu canice bir uygulama olan “Ötenazi” yasasının ortaya çıkmasında etkisi olduğunu ifade ettim. Gayrı meşru bir çocuk olan babasının Yahudi kökenli olduğu şüphesi, Hitler’in azgın Yahudi nefretini körüklemiş olabileceğide, bana makul geliyordu. Tabii ki o, ne babasına ne de hasta halasına bilinçli olarak kin duymuştu.

Hitler’in ve ideolojisinin hala çok hayranı olduğu sürece, bu düşüncelerin daha sonra yeniden gerçekleştirilme ihtimali karşısında insanın tüyleri diken diken oluyor. Onlar sürekli olarak Hitler’in politikalarına akılcı açıklamalar getirmekten geri durmuyorlar. Bir başka vaka da, hiçbir taraftarı ve hayranı olmayan Çavuşesku'nun durumu. O abesle iştigal eden, “*kendi yakıştırması*” tanrıydı; güvenlik servisindeki adamlar da onun piskoposları olarak görev yapıyorlardı. Onun yıkılmasıyla bu kilise de çözülmüştü. Kalan şey, şimdi yaşanan ve yıllarca terör uyguladığı halkın acılarıydı; umarım bunları bastırmak zorunda kalmazlar. Geriye koskoca bir seyirci kaldı.

Bu seyircilerle yetinmezsek, gelecekte benzer felaketlerden kaçınamayacağız. Bunların nasıl olabildiğini yeterince derinden anlamak zorundayız, aksi takdirde, eğer

biz gözlerimizi kapamaya devam edersek, uygun ortam doğduğunda aynı felaketler başımıza yeniden gelebilir.

Çavuşesku'nun yaptıklarından, onun politik geçmişinde baştan beri *"yıkarak kurtuluş"* fikrinin egemen olduğu sonucu çıkarılabilir. Onun böyle bir çocukluk geçmişi olmasaydı, diktatör olunamazdı. Aynı Hitler, Stalin ve diğerleri gibi, çocukken sürekli şu sözleri duymuştu: O*"yalnızca kendi iyiliği için dayak yemiş, işkence görmüş, bir şeyleri elinden alınmış, gözetim altında tutulmuştu"* ve bu yalanların her birinin içyüzünü göremeden ruhu yok edilmişti. Hiçbir surette içyüzü görülmemiş bu yalanlar daha sonra bir zalimin ilkeleri olmuştur.

İstismara uğrayan bir çocuk, kendine yardım eden bir tanık yoksa, uyum yeteneğinin yaralandığını ruhsal körelme olarak görmez. O, babasının kendisini dövdüğünde, onun kendisi için olumlu bir şeyler yaptığına inanır. Fransa'nın sağ radikal lideri de, bir televizyonda çocuklara dayak atılması lehinde bir konuşma yapmış ve babasının ve büyük babasının tekmelerini çok şeyler borçlu olduğu açıklamasını yapmıştır. Bu tür beyanlara şaşmamak gerekir, sonuç olarak da doğru, çünkü istismara uğramış bir çocuk, çekilen acıların iyi bir amaç için olduğundan şüphe etseydi ölme tehlikesi vardı; hayatta kalabilmek için bütün şüphelerini bastırması gerekiyordu.

O zaman, bu bastırılmalar, daha sonra da onlardan vazgeçmeyeceğim diye direten yetişkin birini nereye götürür? Bütün diktatörlerin örneğinde öğrenebileceğimiz gibi, eğer onlar bir zamanlar ailelerinin kendilerine yaptığı gibi, halkın cesaretini kırar, hükmeder, köleleştirir, ellerindekini alır, aşağılar ve susmaya zorlarsa, onlarda halkı kurtarma fikri daima daha güçlenir, sağlamlaşır ve canlı kalır. Şimdi önemli olan, halkın ne kadar uyanık

olduğudur. Halkın, Grimm masalındaki kötü kurdu iyi anneyle şaşırtmak için, yapay beyaz patıyla yetinen yedi cüceler gibi, naif davranıp davranmayacağı veya halkın, planlı bir şekilde insanların, gerçeğin, özgürlüğün ve hayatın mahvedilmesiyle asla bir kurtuluşun olmayacağını bilmek için, kendi geçmişinden veya diğer halkların geçmişinde ders alıp almadığı önemlidir.

Yardım etme ve yıkma bağlantısının saçmalığı çoğunluk tarafından fark edilmemiş gözüküyor, çünkü bu bağlantı onlara uzun bir geçmişi olan gelenek sayesinde nerdeyse anlaşılabilir gözükmektedir. Çünkü Salamos'un Bilgeliğinde şöyle der: *“Değneği kullanmayan, çocuğunu sevmez. Onu seven, onu döver.”* Eski Ahit'te, sevgi ve *“kurtuluş”* bağlantısı, tanrı tarafından istenen merhametsizlik ve yıkımla ifade edilmiştir.

Köylü çocuğu, Çavuşesku—maalesef kısa süren—davasında, 8000 eski, güzel köyü halka hastane ve okul yapmak için yıkmak istemiş,—büyük, iyi kalpli baba kendisi için “saraylar” yapabilsin diye açlık çeken, üşümek zorunda kalan aynı halka. Küçük Nikolay Çavuşesku ve kız kardeşi de bir zamanlar, sorumsuz babaları meyhanede viski parasını ödeyebilsin diye aç kalmak ve üşümek zorunda kalmışlardı.

Diktatörün dikkat çeken yalanlarının kaynağını canlı bir şekilde tahayyül edebilmeme rağmen, bu kitapta, bu kaynağı destekleyeceğini düşündüğüm çocukluğundaki olguları gözler önüne sermeye çalıştım.

Onun sınır tanımayan yıkım hezeyanını kanıtlayacak, şu günlerde tam olarak anlaşılamadığı için, bu insanın çocukluğu hakkında daha fazla bilgi arıyorum. Sorduğum birçok gazeteci, politika araştırmacısı, tarihçi anlaşılaçağı üzere onun çocukluğu hakkında hiçbir şey bilmiyor ve bu

konu da onlara tamamen ilgisiz geliyor. Yıllarca Bükreş'te yaşamış olan birkaç gazeteci, bu konuyla ilgili kaynağını söylemeden, farklı söylentiler anlattı. Böylece Romanya'da uzun süredir açıkça bilinen ama dikkat edilmeyen bir şeyi öğrendim. 15 yaşındaki kunduracı çırağı sık sık Bükreş Demiryolu istasyonunun etrafında gezinir çeşitli eşyalar çalardı.

Bir defasında içinde Marksist bir kitap bulunan bir valiz çalmıştı. Anlatıldığına göre, bu onun komünist partiyle ilk teması olmuştu. Daha sonraki günlerde almış olduğu hapis cezasının hırsızlıktan mı yoksa komünist partiye üyeliğinden mi olduğu şimdiye kadar aydınlatılamamıştır. Resmi biyografide daha fazla bilgi yoktur. Bilinen bir şey var ki, o yıllarca cezaevinde tutuklu kalmıştır ve ona katı kuralları olan hapis süresince sık sık işkence yapılmasına ve o aç bırakılmasına rağmen bunlarla ilgili en ufak bir duygu ifadesi göstermemiştir.

Bu durum diktatörün bir sürümüyümüş gibi gözükse de, içinde bir zamanlar istismar edilmiş çocuğun duygularını bastırabilme ve inkâr edebilme yeteneğinin gururunu taşıyordu; bizim Adolf Hitler'den tanıdığımız ve her iki çılgında da, her türlü duyguyu söndüren ve yıkıma götüren bir gurur. Bir zamanlar hapishanede beraber kaldıkları koğuş ar kadaşı Çavuşesku'nun soğukkanlılığına tanık olmuştu; bu soğukkanlılık önceden, çocukluğundaki bastırılmış istismarın sonucuydu.

"Bu nasıl olabilir?" diye sorduğumda, bir kez daha, *"Adı Nikolay olan kardeşim"* cevabını aldım. Babam ikinci Nikolay'a adını verirken sarhoşmuş. O, güya oğullarından birinin bu ismini taşıdığını unutmuş. Aynı şekilde annenin bu açık gerçeği niye unutmuş olduğunu, bana kimse açıklayamaz.

B kreŖ'te bu bilgiler dikkat çekmeden aktarılmaya devam etmektedir. Ŗ phesiz bunlar,  l  s  z, anlamsız, dikkati kendi   st  ne çekme çabalarından baŖka bir Ŗey olmayan, diktat  r  n çocukken tamamen mahrum kaldığı kuruntudan ibaret olan, kendini gösterme arzusuna açıkça ıŖık tutmaktadır. BaŖka t rl   olsaydı, kardeŖi vaftiz edilirken onun ismi unutulmuŖ olmazdı.

YetiŖkin biri olarak elindeki b t  n imk  nları kullanarak bu hakaretleri dengelemeye  alıŖmaktadır:

M  zeler ve k t  phaneler de d  hil olmak üzere b t  n devlet binalarında,  avuŖesku'nun bürosu vardı—bunlarla onun varlığı her zaman ve her yerde temsil edilmeliydi. Her vatandaŖın diktat  r  n portresini zorunlu olarak bulundurması da, aynı amaca hizmet ediyordu. Bir an bile onun mevcudiyeti unutulmamalıydı. B t  n bu elde ettikleri onu doyurmuyordu. Bunlar, bu çocuğun, bir zamanlar bastırılmış, tamamen normal ve doğal ihtiyaçlarını doydurmaya yetmiyordu. Bu ihtiyaçlar görülmeli, fark edilmeli, tanınmalı ve idrak edilmeliydi.

Bu ihtiyaçlar, ismini ve varlığını unutan ailesinin kendine yaptığı gibi temelden sarsan, yaralayan bir tarzda bir daha asla unutulmamalıydı.

 stismara u ramıŖ bir çocuğun bu ihtiyaçları bilinçli bir Ŗekilde canlı tutmaktan baŖka Ŗansı yoktur. O, tatmin olmadığı sürece, bunu bastırmak zorundadır. Bu yetiŖkin, çektiği acıları ink  r etmezse ve bu önemli, birincil ihtiyacı meŖru, yıkıcı olmayan yollarla gidermeye  alıŖırsa, ileriki zamanlarda bu bastırılmayı sona erdirebilir. O,  avuŖesku ve diğer benzerlerinin kendi bilinç altında kalmıŖ birincil ihtiyaçlarını, diğer insanlara g    kullanarak, onların hayatı pahasına, tatmin etmeye  alıŖtı ı gibi, çektikleri acıyı inkar

ederek, kendi çocukluğunun gerçeğiyle yüzleşmemek için diretebilir de.

Elbette bu hesap kabarmaz. Çocuklukta acılar içinde özlemi duyulan şey, bastırmayla ve yapay ihtiyaçların doyurulmasıyla telafi edilemez. Elde edilen güç sayesinde beslenen algı yanıltması ölçülemez boyutlara ulaşsa da, incinmiş çocuğun, yaşamaması gereken bilinç dışı korkunç öfkesi için, kurbanların sayısı daima küçük kalır. Hitler'in, Stalin'in ve Çavuşesku'nun askeri harekâtları bunu kanıtlamıştır.

Esasen bu insanların gücü arttıkça, herkesi düşman görme mantığını borçlu oldukları, babanın dayaklarından daha çok korkmaktaydılar.

Hitler, Avusturya'daki soyunun geldiği şehirleri ortadan kaldırtmıştır; Çavuşesku, geçmişini tasfiye etmek için, bütün çiftlikleri ortadan kaldırmak istemiştir. Bereket versin ki, Romanya halkı geçolmadan bu canavardan kurtulabilmiştir. Tabiatı gereği, bu tasfiyenin sonu olmayacaktı.

Hem diktatör hem de karısı, halka işkence yaparlarsa, onlara en iyi ana-baba olacaklarına inanmaktaydılar. Bu mesajı kendi ailelerinden çok erken yaşlarda öğrenmişlerdi ve buna mutlak doğru olarak inanıyorlardı.

Elena Çavuşesku'nun sürgüne gitmeden önceki son sözleri bunu doğrulamaktadır. Askerler onu zincire vurmak istediğinde, onlara: *"Çocuklar, yirmi yıl boyunca size bir anne gibi davrandığımı düşünün! Sizin için neler yaptığımı unutmayın!"*

Elena mahkemeye çıkarıldığında da, on dört yaşından beri bu halk için kendini feda ettiğini iddia etmiştir. O, böyle bir iddiada bulunmanın ahlaki hor görme anlamına geleceğinin bilincinde değildi, çünkü çocukluğundan beri

ailesinin benzer iddialarına inanmayı öğrenmişti ve bu inancı o çok sevdiği halktan da bekliyordu.

Çavuşesku çifti, sevgili kurbanları—halkı—için ana-baba olarak ne yapmıştı acaba? Kendi düşüncelerine göre, koruyucu araç olarak kürtajı yasaklama her halde. Bir kadın 40 yaşına gelmiş ve beş çocuk görevine ulaşmışsa, ancak o zaman yasal olarak kürtaj yapma hakkına sahip olabiliyordu. Uygulamada ise, kırk yaşın altında yedi çocuklu bir anne, yasadışı kürtaja kalkışsa ve kürtaj sonrası kanaması olsa bile cezalandırılmaktan korkulduğu için tedavi edilmiyordu. Bu durumda olan anneler kanamaya veya ölüme terk ediliyordu; yedi çocukta öksüzler yurduna bırakılıyordu.

Tahmin edileceği üzere öksüzler yurdu ağzına kadar çocukla doluydu ve orada güvenlik servisinde çalışacak erkekleri eğitmek için, diktatör, çocuklar arasından bizzat kendi seçim yapıyordu. Tabii hepsi bu kadar değildi. Geri kalan çocuklar batının kapitalist ülkelerine evlatlık olarak satılıyordu, elde edilen dövizler hükümdar ailenin lüks bir hayat sürmesi için harcanıyordu. Çocuklardan para kazanmak, infial uyandırmaz mı? Bu hiç sorgulanmaz mı? Bütün bunlara rağmen bu akıl tutulması devam ediyor. Kürtaj yasağı da, *“büyük bir halk olmak için, sayı olarak en az otuz milyonu bulan bir nüfusa sahip olmak lazım,”* düşüncesiyle gerekçelendiriliyordu.

Çünkü kendisine büyük bir hükümdar verilen halk büyük olmalıydı. Anlaşılacağı üzere, bu tür söylemlerden dolayı insanlar ne yapacağını bilemez bir vaziyetteydi. Ama tamamen de akılsızca davranmıyorlardı; özellikle bir yetişkin bir çocuğu dövdüğü, ayaklarıyla tekmelediği ve ona bağırıldığında: *“Sana görgü kurallarını öğreteceğim, bir gün bana bunun için teşekkür edeceksin.”* Büyük bir

çocuk halkı üzerinde hükümranlılık kuran Çavuşesku'nun sarhoş babası da şüphesiz bu tür nutuklar atmaktaydı. Bilindiği üzere, Elene ve Nikolay Çavuşesku gibi çocukları da ailelerinin yaptıkları istismarlar için canla başla teşekkür etmişlerdir ve onlara çok büyük hürmet göstermişlerdir. Hesabı, işkence yaptıkları, yaptıkları işkence için de kendilerinden minnettarlık bekledikleri, aynı halk, sevgili halk ödüyordu.

Eğer bugün çocuk istismarının Psikodinamiği herkes tarafından bilinmiş olsaydı, Nikolay Çavuşesku gibi bir adam, yirmi yıl boyunca bütün bir halkı, soyup soğana çevirmeyi, cesaretsizleştirmeyi, sürekli alkış tutan bir köle haline getirmeyi ve kendini halkın kurtarıcısı olarak sunmayı hiçbir şekilde başaramazdı. Uyguladığı rejimde, herhangi bir cezai yaptırımı olmaksızın *"senin iyiliğin için"* diyerek, bütün dünya genelinde, eğitim ve kurtuluş adına çocuklara yapılan zalimliklerin her türlü görülmekteydi.

Tebessümle ve kurtuluş vaadiyle sunulan, vicdansızca yapılan psikolojik gaddarlık, hileyle yönlendirme, gerçeği çarpıtma, yalan, korku terörü, zulüm, göz boyama, suiistimal, kötü muamele, hor görme, aşağılama, işkence, kontrol altında tutma, talan etme, kamulaştırma gibi zalimliğin bütün unsurlarını görmek mümkündü.

Örneğin, resmi geçit nedeniyle tezahürat yapması gereken küçük bir kız çocuğu, devletin resmi babası *"Zayıflık karaktere zarar verir,"* diye düşündüğü için, sıfırın altında eksi yirmi derecede beyaz gömleği içinde saatlerce beklemek ve üşümek zorundaydı. Babalarımızın eğitimle ilgili kullandığı sözcüklerde benzer tespitler gayet doğal görülmekteydi; acımasız, sadist niyetlerin göklere çıkarıldığı bugün görülmektedir.

Hâkimiyeti son bulduğunda Çavuşesku'nun bir paranoyak olduğu öğrenildi. Ama politikacılar arasında hiç kimse kendine şu soruyu yöneltmemişti: “O nasıl paranoyak oldu?” Bu soru sorulmaya cesaret edilseydi, o zaman hepimizin ilkesel olarak sorması gereken asıl sorunun cevabı alınırdı. Sapkın bir gücün diğer insanlar üzerinde hâkimiyet kurması nasıl engellenebilir?

Çavuşesku'nun çocuklarını etrafıca araştırma fırsatı bulan bir kimse, daha sonraki kurtuluş vaatlerinde iç yüzünü ortaya çıkan, onun canice yıkım öfkesinin nasıl üretildiğini, kolaylıkla gösterebilir. Bizim bu ve benzeri körlüklerimizin bedeli, bir kez daha, bütün bir ulusun hangi kurbanlarıyla ödenmek zorunda kalındığı konusunda, çağdaş herkes, televizyon haberlerine bakarak bir fikir edinebilir.

Hitler'in ve Çavuşesku'nun kişilik yapısıyla donanmış, sayılamayacak kadar çok insan gezegenimizde yaşamakta ve ellerinin uzanabildiği her yerde hayatı mahvetmektedirler. Bugün bunu yapabilecek yeterli bilgiye sahip olduğumuz için, geleceğimizi bu tür insanlara teslim etmeyi imkânsız hale getirebiliriz; getirmek zorundayız.

Bu insanları hangi özelliklerinden tanıyacağız? Bilhassa, onlar, diğer insanların köleleştirilmesini onların hayrı için, onlara verilmiş bir nimet olarak görürler. Eğer insanlar, bu aldatıcı ve kendi çıkarları için başkalarını kullanan eğitim dilini göz önünde bulundur ve hangi korkunç tahribatlara yol açabileceklerini bilirlerse, kendilerini başarılı bir şekilde, istisnasız sürekli olarak geleneksel eğitim dilini kullanan geleceğin zalimlerinden koruyabilirler. İnsanlar, politikacıların huzur getireceğini iddia ettikleri konuşmalarından yalan söylediklerini fark etmediği ve itiraz etmemekte direndikleri; bu dilin yalanlarla dolu olduğunu görmedikleri sürece, bu zalimler başarılı olacaklardır.

Bir çocuğa yapılan eziyeti olumlayan ve bu eziyetin de onun iyiliği için yapıldığına inanılan düşünce, son kuşakta o kadar yaygındır ki, bütün gölgelemelere rağmen, Stalin'in akıl dışı tasarımları sayısız insanın kafasında seçkin bir yer bulabilmektedir. Neyse ki, şiddete ve saçmalıklara daha az teslim olmuş genç kuşak, demokrasiye giden yolu hazırlayabilmek için, bu yalanların foyasını ortaya çıkarabilmekte, reddedebilmekte ve onların tahtını yıkabilmektedir.

Bütün bir ulusun kaderinden sorumlu birçok tanınmış politikacı ve hükümdar Çavuşesku ile karşılaşmıştır. Bunlar onu hürmetle karşılamışlar, ona sempati ve hatta dostluk göstermişlerdir. Görünüşte bunların hiçbirisi de onun mide bulandırıcı bir alçak, ikiyüzlü, yıkıcı, züppe ve kof biri olduğunu fark etmişe benzemiyor. Bunun sebebi, bu insanların Çavuşesku'nun arındırılmış yalanlarından ve entrikalarından yararlanmış ve onunla işbirliği yapmış olmaları olabilir mi?

Bu politikacıların birçoğu için bu tespit doğru olabilir, ama kesinlikle hepsi için değil. Bununla birlikte, onların çoğu tabii ki, günümüz genç politikacılarından farklıydılar – kara eğitimin çocuklarıydılar. Akşamlarını Napolyon'un filmlerini veya cinayet filmleri izleyerek geçiren bir adamın düşüncesi, insanların kendini feda etmesi sayesinde kendini yüzyılın dehası olarak gören kişiyle özdeşleştirme arzusu etrafında döner.

Onun günlük uğraşısı bunun için plan kurmaktan ibarettir. 1973'e kadar güvenlik servisinin şefi olan Pacepa'ya göre, Çavuşesku, o zamanlar bizzat kendisinin kurdurduğu dinleme cihazından—kendisinin de dinlenebileceğinden—korktuğu için, planlarıyla ilgili kendisiyle yapacağı konuşmaları, bahçede güller arasında

yapmaktaydı (*Bakınız: Ion Pacepa, Paris 1987*).

O zamanki güvenlik şefinin haberi “*Horizons ruges*” de belirtildiği gibi, devrimden sonra, bugün bile, büyük bir ilişki ağı içinde olduğu doğrulandığı için, kısıtlı olarak okunabilmektedir. Bu kitabı okuyan bir okuyucu, tam da Çavuşesku olayında olduğu gibi, bilinen bütün politikacıların kendi mutlak psikolojik cahilliklerini kanıtladıklarına inanamayacaktır. Hepimiz bu olguları öğrenmemek için diretiyoruz. Birçok insanın hayatı hala bu politikacılara emanet edildiği için, bunlara inanmamak için diretiyoruz. Öğrendiklerimizin gerçek olmasını istemiyoruz. Ama gerçek...

Açlık merkezine gönderilen çocuklar bu gerçeğin tanıklarıdır. Eziyet görmüş yüzleri, doğmamış hayatın korunması için yapılan tutkulu savaşın hiçbir şekilde insanlığa ve insan dostluğuna yakışmadığını da kanıtlamaktadır. Ne yazık ki bu savaş, Çavuşesku gibi çocukluğunda gerçekten yaşayamamış, istenmeme ve sevilmemeye durumunu diğer çocuklara da layık gören, istenmeyen ve sevilmeyen birinin kin ve nefretine uygundur. Açlık merkezine gönderilen çocuklar varlıklarını bu kin ve nefrete borçlular. Onların her biri daha sonra, acınacak kaderlerinin intikamını günahsız insanlardan almamak için, ihtiyaç duydukları fiziki ve duygusal bakımı ve desteği görecekler mi?

Jeremia'nın Mersiyelerindeki İstismar Edilmiş Çocuk

Tamamen yetişkinin cinnetine ve keyfine teslim edilmiş çocuğun durumunu anlamak bizim için hiç kolay değil. Bu cinnet, ailenin göz alıcı toplumsal konumuna öylesine eşlik

eder ki, hiç dikkat çekmez. Babalar yüksek makamların elbise giydirdiği erkekler olurlar ve onlara geniş kitleler büyük saygı gösterirler, kendi çocukluklarının bastırılmış işkencelerini kendi çocukları üzerinde uygularlar. Aynı durum kadınlar için de geçerlidir.

İyi bir anne itibarının tadını çıkarırlar, ama çocuklarının ihtiyaçlarını tamamen görmezden gelirler, çünkü onlar daha küçük bir kız çocuğuyken, çocuğun ihtiyaçlarının neredeyse hiç hesaba katılmadığını öğrenmişlerdir.

Onlar anneleri tarafından asla korunmamış, bakımları sevgiyle yapılmamış, bilgilendirilmemiş ve onlara şefkat gösterilmemiştir. Bu yüzden de en temel ihtiyaçlarını bastırmak zorunda kalmışlardır. Tabii ki, eşinden iyi davranış örnekleri görüp bu körlüğü gidermediyse, kendi çocuklarının ihtiyaçlarına karşı da kör kalacaktır.

O'Neil'in *"Eines langen Tages Reise in die Nacht"* (Uzun Bir Günün Geceye Yolculuğu) tiyatro eserinden hareketle, idealleştirilmiş bağımlı bir baba imajına sıkı sıkıya bağlanmış bir anneyi anlattım. Bu anne, o babaya o kadar sıkı bağlanmış ki, kendi yalanını sadece bizzat kendi bağımlı olmasıyla değil, aynı zamanda üç çocuğunun mahvolmasıyla da ödemek zorunda kalmıştır (Bkz.: *Das verbannte Wissen*, 1,6).

Eğer biz çocukluğumuzdaki bu ve benzeri cehennemlerin üstesinden gelmiş isek, yetişkinler olarak bunları hatırlamak istemeyiz; bizzat kendimiz bu çocuk olsak bile, mutsuz bir çocuğun duygularını paylaşmak istemeyiz. İstesek bile, yetişkin olarak, herhangi bir çıkış yolu olmaksızın, çocuğun sık sık maruz kaldığı korkunç savunmasızlık deneyimini yaşamak zorunda kalmadığımız için, ilk önce içsel bariyerlerimize çarparız.

Buna rağmen edebiyatta, sanatta ve masallarda, yetişkinlerin kaleminden, esasen neyi haber verdiklerinin bilincinde olmaksızın, bu çocuksu savunmasızlığın tanıklarını buluruz. “*Du sollst nicht merken*” adlı kitabımda, masallardaki ve edebiyattaki istismara uğramış çocukların gerçeğinin nasıl sürekli olarak dile getirildiğini göstermeye çalıştım. Yazar, kendibastırılmışlarını bizzat kendi tehlikeye atmamak için, bunu semboller yardımıyla dile getirmektedir. Ama bilmiyor ki, onun bastırılmış gerçeği, korkunç fantezilerini aşmaktadır.

Kafka'nın romanlarından ve hikâyelerinden hareketle, onun bilinçaltının oradaki erken çocukluk dönemindeki gerçekleri – babasına karşı eleştirel tutumuna rağmen, bilincine tamamen kapalı kalan gerçeği - dile getirdiğini göstermeye çalıştım. “*Das Schloss*” (Kilit) arzu edilmeyen ve sürekli hayal kırıklığına uğramış çocuğun durumu hakkında; “*Der Prozess*” (Dava), adı konmamış, ama sürekli güncelliğini koruyan suç hakkında; “*Strafkolonie*” (Ceza Kolonisi), olup bitenden habersiz bir çocuğa verilen ceza ile ilgili olarak ceza sisteminin saçmalığı hakkında; “*Hungerkünstler*” (Sanatçının Açlığı), doyurulmamış bir ilişki açlığı hakkında; “*Verwandlung*” (Dönüşüm), sevilmemiş, anlaşılmamış ve çaresiz bırakılmış bir çocuğun durumu hakkında bilgi vermektedir.

Gustave Flaubert, Samuel Beckett ve diğerlerinin örneğinde, yazarın duvarda bir yarık açmak için kendi gerçeğinden yardım alma imkânına sahip olduğu kanıtlanabilir. En azından durumu kısmen ve çeşitli sembollerle açığa vurmaya çalışır. Bunu yaparken de altında yatan gerçekle ilgilenmez; yani eserinde gösterdiklerinin nihai sorumluluğunu tamamen üstlenmeksizin bunu gerçekleştirir. Bu yüzden de bu deliller, esasen insanları tehlikeli uykularından uyandırmaya yardımcı olmazlar.

Bu tür deliller sadece modern edebiyatta bulunmazlar. Yetişkin insanların, genellikle meşrulaştırılan çocuk cinayetlerine kadar varan savunmasız çocuklar üzerindeki şiddetuygulamaları, çoğu kültürde—inşallah hepsinde değildir belirleyici yaşama biçimi olan çocukların kişiliklerinin hiçe sayılması, bu kültürün yazılı eserlerinde de yer almaktadır. Örneğin eski ahitte, kendi eğitimimizden de çok iyi tanıdığımız benzer örnekleri tekrar bulabiliriz: Diğer tanrılara ibadet etmeye, sadakatsizliğe, itaatsizliğe verilen cezaları hepimiz biliyoruz (*Bkz.: Du sollst nicht merken, s.280*).

Öfke ve yıkıcı hezeyanlar karşısında itaat edildiği zaman kurtuluşa erişeceği ve ödüllendirileceği vaatleri; diğer tarafta savunmasız, yetişkinlere bağımlı bir çocuğun, hayatta kalmak için her defasında bu acımasızlık gerçeğini inkâr etmek zorunda kaldığını kavrayacak durumda olmadığı için, yetişkinlerin öfkesini minnet duygusuyla sineye çekmek zorunda olması.

Kendi varlıklarının ilk durumlarını unutmuş olan ve kendi bastırdıklarına sıkı sıkıya bağlanan yetişkinler, her şeye gücü yeten, katı, sağı solu belli olmayan ailelerin yanında büyüyen küçük çocuğun, bütün bunlara nasıl boyun eğmek zorunda kaldığını bilmezler. Ama bu insanların çoğu sabah akşam İncil metinleri okurlar.

Bunu çocuklarına da okurlar ve okudukları metinlerde, verdikleri itaat eğitiminin tamamen doğru olduğunu onaylayan kanıtları bulurlar. Onlar, ailelerinin bir zamanlar kendilerine vaat etmiş oldukları kurtuluşu beklerler. Bu gerçekleşmezse kabahatin kendilerinde olduğunu düşünürler. Onlar teselliyi İncil'de ararlar, çünkü İncil, gerçek tam tersi olmasına rağmen, tanrı veya ailelerinin bunu sağlayacağı yönündeki onların eski umutlarını tasdik

etmektedir. Onlar, yaşadıkları acıların, kendi kötülüklerinin sonucu hak ettikleri haklı ceza, olduğuna inanmaktadırlar. İnsan kendi kötülüğünden vazgeçebilir.

İnsan, tanrı tarafından kabul edilmek ve sevilmek için bir şeyler yapabilir: Kiliseye gidebilir, sadaka dağıtabilir, ibadet edebilir, kötü alışkanlıklardan kaçınabilir. Ama insanın, ne yapacağı belli olmayan, haksızlık yapan, günü gününü tutmayan tanrıya bağımlı olduğu düşüncesi, buna karşı bir şey yapılamayacağı için, katlanılamaz bir durumdur. İnsan bunu kavrayamamakta ve çözümü idrak yanılgılarında aramaktadır; esasen bu insan, her şeyin deneyimlerin kanıtladığından farklı olduğu inancı içerisinde yaşamaktadır.

Birçok çocuğun içinde bulunduğu durum budur. Onlar suçu üzerlerine alarak kendilerine yardım etmeye çalışmaktadırlar. Onlar, içinde bulundukları, önemsemeyen, buna karşı bir şey yapılamaz inancının pekiştiği, istismar edilmiş ve aldatılmış durumlarıyla ilgili olarak bir şeylerin, biraz zahmet ederse, değiştirilebileceği idrak yanılgısına sarılmaktadır. Onlar, nihayet, nihayet kabul görmek ve sevilmek için, çekilen bütün acıları bağışlamanın gayreti içerisinde.

Aşağıda, İsa'dan önce 6. yüzyılda yazılmış olan "*Klage lieder Jeremias*" (Jeremia'nın Yakınmaları) adlı eserden bahsedeceğim. Jeremia, güçlü, henüz hissetmeye ve görmeye başlamış bir çocuğun zalimliklere karşı nasıl isyan ettiğini gösteren ve işkencenin ancak işlenen bir suçun haklı ve gerekli cezası olabileceği fikrinde teselli bulan bir çocuğu temsil etmektedir:

I

12. Hey sizlere, gelip geçen herkese, sesleniyorum. Bakın ve görün, benim çektiğim acılar gibi bir acı var mı? Çünkü efendim banahiddetlendiği bir gün, bağırta bağırta dayak attı.
13. Üzerime yüksekten bir ateşi fırlattı ve beni yalvarttı. Ayaklarıma bir file geçirdi ve beni bütün gücüyle patakladı. Beni tek başıma bir odaya kapattı; günlerce üzölmek zorunda kaldım.
14. Onun bana verdiği cezayla bütün ağır günahlarım uyandı; yığınla boğazıma geldi; bütün gücümü kaybettim. Efendim beni öyle hırpaladı ki, ayağa kalkamadım.
15. Sahip olduğum bütün gücümü, efendim ayakları altında ezdi. (...)
18. Efendim haklıydı, çünkü sözlerine itaatsizlik etmiştim. Ey bütün halklar! Dinleyin ve acımı görün. (...)
19. Arkadaşlarımı aradım, ama onlar beni aldattı. (...)
20. Ah Efendi, onun bedenimde bıraktığı acıdan bile nasıl korktuğumu gör! Böyle itaatsiz biri olduğum için, bedenimdeki kalbim, benden Tanrıya sığınmamı istiyor.
21. Galiba yakınmalarım duyuluyor ve teselli edecek kimsem de yok. Bütün düşmanlarım benim talihsizliğimi duyuyor ve seviniyorlar: Bunu sen yapıyorsun. Benim yaşadıklarımı onların da yaşayacağı aradığın gün gelir inşallah.
22. Yaşattıkları bütün kötölükleri önüne getir ve sen beni günahım yüzünden nasıl hırpaladıysan onları da öyle hırpala. (...)

II

11. Bedenimin acısından çok gözyaşı döktüm. (...)
17. Efendi, istediğini yaptı; o, daha önce verdiği sözünü

yerine getirdi: acımasızca mahvedeceği sözünü vermişti. (...)

18. (...) Gözyaşlarını gece ve gündüz bir dere gibi akıt!
Dindirme! Göz pınarları kurumasin!
19. Geceleri uyan ve bağır! İlk uyandığında kalbini,
suya döker gibi efendiye karşı dök. Senin küçük
çocuklarının ruhu aşkına, ellerini ona karşı kaldır.

III

1. Ben, öfkesinin kızılıcık sopasını görmesi gereken
zavallı bir adamım.
2. O beni buna sevk etti ve ışığa değil karanlığa
gitmeme izin verdi.
3. O elini bana karşı kullandı ve bana karşı ..... için
farklı davrandı.
4. O beni ölmüş birileri gibi karanlığa yatırdı.
5. O benim etrafıma dışarı çıkamayacağım şekilde
duvarlar ördü ve beniz sert zincirlere vurdu.
6. Ve o, ben bağırdığım, çığlık attığım zaman da,
yalvarmalarım karşısında kulaklarını tıkadı.
7. O bana bir ayı gibi pusu kurdu; pusuda yatan bir
aslan gibi.
8. O bana çıkış yolu bırakmadı. O beni param parça
etti; mahvetti.
9. O yayını gerdi ve okuna beni hedef yaptı. (...)
10. Bütün halkımın alay konusu oldum ve her gün
dillerine dolanan şarkı oldum.
11. O beni acıyla doyurdu ve vermutla (şarapla) içti.
(...)
12. Ruhum barıştan kovuldu ve iyi olan her şeyi
unutmak zorunda kaldım. (...)
13. Ne kadar zavallı ve terk edilmiş olduğumu ve
vermutla ve galle içilmiş olduğumu düşün!

Bir çocuğun kavrayabileceğinden çok daha fazlası; ümitsizce teselli arıyor ve bunu güya kendi suçluluğunda; kendi kötülüğünde buluyor. Bundan da umut yaratıyor.

14. Tabii ki, bunu hatırlayacaksın; çünkü ruhum bana böyle söylüyor.
15. Gönlüm böyle istiyor ve bunu da umuyorum.
16. Efendinin insaniyeti, bizim tamamen tükenmemiş olmamızdır. Onun vicdansızlıklarının sonu yoktur.
17. Aksine bu vicdansızlıklara her sabah yenileri eklenir ve senin sadakatin büyüktür.
18. Efendi kendimden bir parçadır, diyor benim ruhum, bu yüzden onu ummak istiyorum.
19. Çünkü Efendi, onda ısrar edene ruh, onu sorana dosttur.
20. Sabırlı olmak çok değerli bir şeydir. (...)
21. Joch'un gençliğinde taşıdığı erkek için önemli bir şeydir sabırlı olmak.
22. Terk edilmiş birinin sabırlı olması, bilhassa bir şeyler onun sabrını taşırmışsa.
23. Ağzını toprağa gömmesi ve umudu beklemesi.
24. Yanağına tokat atılmasına izin ver ve hakaret ettir.
25. Efendi sonsuza dek evlatlıktan reddetmez.
26. Bilakis muhtemelen kandırır ve insanlığına göre tekrar vicdana gelir.
27. Çünkü o insanlara can-ı gönülden rahatsızlık vermez ve kandırmaz.
28. O sanki yeryüzündeki bütün esirleri ayaklarının altında ezmek istiyormuş gibi davranır.
29. İnsanlara en yüce varlığın önünde baş eğdirmeyi hak görür.
30. Sanki bunu tanrı görmüyormuş gibi, insanların işlerini düzenletmek.

31. Tanrının emri olmadan bu tür şeylerin olabileceğini kim söyleyebilir.
32. İyi şeylerin de kötü şeylerin de tanrının ağzından çıkmadığını.
33. O halde insanlar yaşarken nasıl söylenebilirler? Bu tür söylenmeler de bir nevi günah değil mi?
34. Araştıralım, varlığımızı sorgulayalım ve tanrıya yönelelim. (...)
35. Biz, bizler günah işledik ve itaatsizlik yaptık; bunun için sen muaf tutmadın.
36. Aksine sen üzerimize öfke yağdırdın ve bize zulmettin; merhamet göstermeksizin bir kaşık suda boğdun. (...)

Başkaldırma duygusu tekrar ortaya çıkıyor.

37. Sen bizi halklar arasında pislik ve çamur yaptın. (...)
38. Bizler korkuyla ve sindirmeyle bastırılıyor ve rahatsız ediliyor.
39. Feryadı figandan, gözlerimden yaşlar dereler gibi akıyor. (...)
40. Gözlerimden yaşlar akıyor ve durmak bilmiyor; çünkü orada dinmek yok.
41. Göklerin efendisi aşağıya bakıncaya ve orada olanları görünceye kadar.
42. Gözüm hayatımı yiyip bitiriyor.
43. Düşmanlarım, sebepsiz yere bir kuşa saldıran köpekler gibi, üzerime saldırdılar.
44. Onlar bir çukurun içinde hayatıma kıydılar ve üzerime taşlar attılar.
45. Onlar suyu başımdan aşağı boşalttılar; orada ben: "işim bitti, buraya kadarmış" dedim.
46. Ama ben senin adını çağırdım, Efendi, aşağıda çukurdan.
47. Sen benim sesimi duyuyordun. Kulaklarını benim sızlanmalarım ve feryatlarımdan saklama!

48. Sana seslendiğimde, sen bana yaklaşıyorsun ve "Korkma" diyorsun.
49. Efendi, sen benim ruhuma yön veriyorsun ve hayatımı kurtarıyorsun.
50. Efendi, sen bana nasıl haksızlık yapıldığını görüyorsun. Hakkım için bana yardım et!
51. Sen, onların bana karşı niyetlerini ve intikamlarını görüyorsun. (...)
52. Efendi, onlara hak ettikleri gibi, misliyle mukabele et!
53. Onların kalplerine korku sal, lanetini onlara hissettir! (...)
54. Ama sonsuz kalıcı olan, Efendi, sen ve senin tahtın.
55. Niçin bizi tamamen unutmak ve ömür boyu böyle terk etmek istiyorsun?
56. Efendi, bizi tekrar yanına al ki, geri dönelim; çok önceleri olduğu gibi günlerimizi yenile!
57. Çünkü bize çok öfkelendin ve sen bizi cehenneme attın.

Maruz kalınan haksızlıkların bilincine varmaya karşı verilen ümitsiz mücadelelerden, kendi uydurduğu, kendinin suçlu olduğu yalanını dile getirmek için yaptığı bütün girişimlerden sonra, bağlanılan tek gerçek devreye girer: *"Sen bize çok kızdın"* ve beraberinde çocuksu bir rica: *"Bizi tekrar yanına al ki, geri dönelim."*

Diğer özgür çocuklardan farklı olarak, terbiye edilmiş bir çocuk hiçbir zaman geri dönemeyecektir. O, yetişkin birinin yardımına muhtaçtır.

Bir İncil yorumu Efendi'nin terbiye ettiği halka olan sevgisinden bahsetmektedir ve şöyle yazar: *"Kitaptaki yakınmaların karanlığında, tam ortadaki bu muhteşem bölüm (VV, 22-27) umudun ve güvenin ifadesini"*

çağrıştırılmaktadır. Acılar bile, efendisine olan sadakatinde, peygamberin gözlerini köreltememiştir.”

Kara eğitimin ruhundan kaynaklanan bu tür yorumlarla yakınma şarkısındaki gerçeğin üzeri örtülmektedir. Çünkü karanlığa yakınmalar değil, acılar, şaşkınlıklar, suçluluk korkusu ve kendini suçlu görme götürür. Eğer yakınmalara kulak verilir ve onlar ciddiye alınırsa, yakınmalar ışık ve aydınlık getirebilir.

Jeremia'nın yakınmalarında, gerçi bilinçsizce ve istemeden, ama yanlış anlaşılmayacak kadar açık bir şekilde dile getirdiği şey, terbiye edilmiş yani istismar edilmiş bir çocuğun gerçeğidir. Bu çocuk, sevgi ve sadakatten bahseden ailelerin vicdansız birer katil olabileceklerine, bunun bir gerçek olduğuna, inanmamak için diretiyor. Bu çocuk gördüklerine ölmeden inanamayacağı için, tam tersine inanıyor: O söylenene, vaat edilene, yaşadıklarının tam tersine, yani sözlere inanıyor.

İnsanlara acılarından kurtulacaklarını vaat eden ve onlara yaşadıklarını inkâr etmelerinde yardımcı olan dinler ve ideolojiler, insanlar gerçeklerden yüz çevirdikleri, gerçeğin dehşetinden kaçtıkları için doğmuştur ve doğmaya da devam etmektedir. Örneğin, Marksizm ve Leninizm, on yıllarca gerçeğin üzerinin örtülmesine yardımcı olmuştur, ta ki Prestroika sayesinde birden bire acı gerçeklerin farkına varılincaya ve ortaya çıkıncaya kadar. Bu yeni bakış açısı olmasaydı, bu gerçeklerde herhangi bir değişiklik yapmak mümkün olamayacaktı.

Bu yüzden burada yakınma şarkılarından kesitlere yer verdim. Kafka'nın eserlerinde olduğu gibi, ben de burada benzer bir şekilde istismara uğramış çocuğu konuşturmak istedim ve bu yüzden tarihi kinayelerdeki sembolik imaları, yani bastırılma sansürünü ortadan

kaldırdım. Okuyucularımın, tek arzusu, yaşamak zorunda kaldığı şeylerin gerçek olmaması olan, işkence görmüş bir çocuğun duygularına, duygudaşlıkla yaklaşmalarını istedim. Bu çocuk acılardan dökülmüş bir vaziyettedir, ama yine de gördüğü işkencenin işlediği suça bir cevap olduğu; kendisinin sevgiden dövüldüğü fikrine sarılmaktadır. Tek tesellisi, kendi işlediği suçudur!

Bastırılmışlığın geri dönüşünden, bastırılmış gerçeklerden panik korku ne kadar büyük olursa, Fanatizm'in öfkesi o kadar yıkıcı ve tehlikeli olmaktadır.

Fanatizmin dini veya siyasi görünümde ortaya çıkması belirleyici değildir. Bu günlerde hepimizin de görebildiği gibi, biri kolayca diğlerinin kisvesine bürünebilmektedir. Belirleyici olan, her iki görünümde de ortak ve her Ortodoks'un karakteri olan, hayati önem taşıyan gerçeklerin inkârıdır. Jeremia'nın yakınmaları için yapılan günümüz yorumlarında, bazı tedavi yöntemlerinin etkilendiği birtutum kendini göstermektedir. Onlar çocuğun ailesi karşısındaki duygu karmaşasından söz etmektedirler ve hastalarına:

"Bunlar ailelerinin iyi ve kötü yönlerini kabul etmek zorundalar; onları sevmek zorundalar; esasen çocuğu her şeye rağmen seven aynı insanın iki tarafı olarak." Onlara göre, bir çocuk bunu yapabilirse, yani iyiye ve kötüye uyum sağlamayı; ailesinin olumsuz yönlerini de sevmeyi öğrenirse, ancak o zaman olgunlaşabilir ve bağışlayabilir.

Birçok tedavi uzmanı, iyi ve kötü arasında ilişki kurma çabalarında, yaratan tanrıyı hatırlatmakta; o, Adem ve Havva'yı bilgi ağacından elmayı kopardıktan sonra, iyiyi kötüden ayırt etmeyi öğretsinler diye cezalandırmıştır.

O zamanlar bu, kötü bir şeyi yapmak, onu görmekten ve tek taraflı olarak yakınmaktan daha az kötüydü. Bu büyük günahattan korku, birçok yardım kuruluşunun etkinliklerinde ve söylemlerinde kendini göstermektedir. Örneğin, çocuk istismarını anlayan, fakat yargılamayan; bu anlayışı destekleyen ve bazen kurbanı yapılan davranışın üzerinin örtülmesi yönünde canla başla gayret eden olan Çocuk Esirgeme Kurumu gibi.

Aile tedavilerinde de görülebileceği gibi, bu ve benzeri tedavi yöntemleri şu gerçekten hareket etmektedirler: Çocuk, Jeremia'nın 2600 yıl önce dile getirdiğinin tam tersine, zalim ve acımasız ailesini hala sevmekte; mucizeyi ve kurtuluşu beklediği ve umduğu için onlara bağlanmaktadır.

Bu idrak yanılgısının, aynı şekilde kendi çocuklarına da kötü muamelede bulunma hakkı olduğu iddiasına sarılma gibi, tehlikeli bir körlüğü hesaba katması gerekir—çocuğun ailesi karşısında gösterdiği hoşgörüyü tehlikeye atmamak için olsa gerek. Hâlbuki artık çocuk olmayan ve gerçeği görmek suretiyle olgunlaşma cesareti bulan bir insan, tek yönlü ve aşırı duygulanıma kapılmadan, daha sonra kötüye hiçbir şekilde bilmeden de olsa el uzatmamak ve onun başarılı olmasına yardımcı olamamak için, yaşanan gaddarlıkları reddedebilir.

Hem Psikanalizcilerin hem Aile Tedavi Uzmanlarının ve Sosyal Yardım Elemanlarının açıkça korktuğu şey, ailelerinin eylemlerini tehlikeye atacağı için, bu bilgilerdir. Bununla birlikte, Jeremia'nın tesellisi bizim tesellimiz olamaz. Eğer bizler, Tanrı ya da ailelerimiz karşısında sınırsız hoşgörü tutumumuzu sürdüreceğiz olursak, bize selamet ve kurtuluş vaat eden insanlara kendimizi teslim

etme tehlikesi içerisinde olunuz. Gerçekte yaptıkları şeyler karşısında, kör kalma tehlikesi içinde olunuz.

Çocuklarımızın kendilerini suçlu görmelerine sebep olduğumuz ve bundan kaçınmayı öğrenmediğimiz sürece de beklenen kurtuluş gerçekleşmeyecektir. Ne yazık ki, bugün dahi çocuk, en masum ve doğal hareketlerinden ve itirazlarından dolayı her gün cezalandırılmakta ve suçlanmaktadır; bazen bunun tanrı tarafından istenildiği ileri sürülerek.

İlk yıllarında, fizyolojik bir sebebi olmayan korkuların ve acıların altında ezilmiş her çocuk, suçluluk korkusu cehennemine itilmiştir. O, duyguları, ona aktarıldığı şekliyle yansıtacaktır:

“Başıma bu tür şeylerin gelmesi sadece bana bağlı olabilir. Bir şekilde ben doğru değilim. Çektiğim acıların sebebi benim,” inancına sarılacaktır.

Yaşamının ilk yıllarında gereksiz tıbbi-teknik müdahalelere ve acı veren muayenelere maruz kalan çocuklar vardır. Bu, pek de ender görülen bir durum değildir, çünkü hastalık belirtilerinin asıl sebebi doktorlar tarafından algılanamamakta ve bunun yerine cihazlar kullanılmaktadır. O zaman da çocuklar genellikle tesellisiz kalmakta ve aileler tekniğin mucizesine güvendikleri için, çocuklar yalnız bırakılmaktadır. Böyle bir çocuk, uzun süre lanetlenmiş olacak ve “açığa çıkarıcı tedavi” de bu şaşkınlığın nedeni aydınlatılana ve travmatik unsurların yavaş yavaş çözülmesiyle kurtuluşa erinceye kadar bilinmezlikten korku içinde yaşayacaktır.

III. BÖLÜM

İKİYÜZLÜLÜKTEN VAZGEÇME

Acı Gerçeğin Kurtaran Deneyimi

İstismara uğramış ve çaresizliğe itilmiş çocuk, korkunun ve şaşkınlığın karanlığında, etrafı öfke ve cehaletle çevrilmiş, hakları ve dili elinden alınmış, sevgisi ve güveni sarsılmış, hor görülmüş, cesareti kırılmış, acısıyla bile alay edilmiş, yönlendirilmemiş, hiçbir şekilde destek olunmamış, tamamen savunmasız, kör, vicdansız ve cahil yetişkinin kaba gücüne teslim edilmiştir.

Bütün benliği öfkeyi haykırmak, kızgınlığını ifade etmek ve yardım çağırmak istiyor. Ama bunların hiçbirini yapmasına izin verilmiyor.

Tabiatı gereği kurtuluşu için öngörülen bütün bu normal tepkiler onun elinden alınmıştır. Eğer onun yardımına tanık olarak kimse gelmezse, bu doğal tepkiler çocuğun ıstırabını daha da artırır, daha uzun süre acı çekmesine neden olur ve nihayetinde öldürebilir.

Böylelikle, haksızlığa karşı çıkma gibi sağlıklı bir davranış bastırılmak zorundadır. Çocuk, içini yakan kızgınlığını, öfkesini ve korkusunu, dayanılmaz acılarını bilincinden sürgüne göndermek için, olup biten her şeyi hafızasından silmeye, kazımaya çalışır beklenildiği gibi sonsuza dek.

Kendine kalan şey, bağışlanması için kendisine vuran eli öpmeye zorlanmadığı zaman bile, sadece ağır suçluluk duygusudur. Ne yazık ki, bunlar, herkesçe kabul edildiğinden daha sık yaşanmaktadır.

Tamamen bastırılmayla son bulan bu tür işkencelerden kurtulup yaşamaya devam edenlerin içinde, işkence görmüş çocuk, buna rağmen yaşamaya devam eder: Korkunun, baskının ve tehdidin karanlığında. Çocuğun yetişkinleri harekete geçirmek, kendihikâyesini duyurmak için yaptığı bütün girişimleri başarısız kalırsa, çocuk bu kez de, hastalık belirtileri diliyle, bağımlılıkla, Psikoz ve kanunlara aykırı hareketlerle kendini dinletmeye çalışır. Eğer yetişkin o zaman çocuğun niçin hasta olduğu öğrenmek isterse ve bunun için bir uzmana, hastalığın çocuklukla bir ilişkisi olup olmadığını sorarsa, çoğu zaman ona, kesinlikle bunun böyle bir şey olduğu söylenir; eğer öyleyse, o zaman bağışlamayı öğrenmesi gerekir, çünkü onu hasta yapan onun kindar tutumudur.

Bağımlıların ve aile üyelerinin tedaviye alındığı tanınmış gruplarda genellikle: *"Eğer sen, sana yaptıkları her şey için aileni bağışlarsan, sağlığına kavuşabilirsin,"* denir. Ailenin her ikisi birden alkolik olsa, seni istismar etseler, şaşırtsalar, dövseler, sana gereğinden fazla yük yükleseler, neyin var neyin yok elinden alsalar bile, onların bütün bu yaptıklarını bağışlamalısın, aksi halde hastalığın iyileşmez.

Tedavi diye adlandırılan ve yöntem olarak da duyguları ifade etmeyi ve çocukluğunda neler olup bittiğini görmeye çalışan birçok program vardır. Ama o zaman da, güya iyileşmek için gerekli olan, bağışlama işini üstlenmek gerekir. Aids'e yakalanmış ve uyuşturucu bağımlısı birçok genç insan, her şeyi bağışlama çabalarının sonucu olarak ölmektedirler ve çocukluklarının bastırılmışlığını canlı tuttukları için ölmek zorunda kaldıklarını bilmiyorlar.

Birçok tedavi uzmanı bu gerçekten korkmaktadır. Onlar, batı ve doğu dinlerinin yıkıcı yorumlarının etkisi altındadırlar ve bir zamanlar istismara uğramış çocuklara bağışlamayı telkin etmektedirler. Onlar bunu yapmakla, yaşamının ilk yıllarından itibaren eğitimin şeytan çemberi içerisinde bulunan bir insana tedavi adına yeni bir şeytan çemberi oluşturmaktadırlar. Onlar hastayı, nerdeyse hiçbir çıkış yolu bulamayacağı bir duruma sokmaktadırlar. Bu durum, bir zamanlar çocuğun doğal tepkisini yasaklayan ve hastalanmasına neden olan durumla aynıdır. Pedagojik sistem içerisinde takılı kalan tedavi uzmanları, yaşanan sıkıntıların sonuçlarını çözmede hastaya yardım edemedikleri için, telafi olarak ona geleneksel ahlaki sunmaktadırlar.

Son yıllarda bana Amerika'dan tanımadığım yazarlar tarafından farklı tedavi yaklaşımlarıyla ilgili kitaplar gönderildi. Bu yazarların istisnasız hepsi, tedavinin başarılı olması için bağışlamanın gerekli olduğunu, doğal bir şart olarak görüyorlardı. Bu kabul onlara o kadar anlaşılabilir geliyordu ki, arkasında yatan nedeni sorma gereği bile duymuyorlardı.

Bu mutlaka gerekliydi—çünkü bağışlama gizli nefreti ve kendinden nefret etmeyi ortaya çıkarmaz, aksine çok tehlikeli bir şekilde üzerini örter.

Annesi çocukken babası ve erkek kardeşi tarafından cinsel istismara uğramış bir kadının durumunu öğrendim. Bir manastır okulunda büyümüş, bağışlamanın hayırlı bir davranış olduğunu iyice öğrenmiş ve çektiği acıdan hiçbir iz kalmaksızın babasına ve kardeşine hürmet gösteriyordu.

Bu anne, daha kızı memedeyken, onu sık sık on üç yaşındaki yeğenine, bakması için bırakıyordu. Buluş çağına yeni giren bebek bakıcısı, küçük kızın bedeniyle cinsel olarak tatmin olurken, o anne akşamları gönül rahatlığıyla kocasıyla sinemaya gidiyordu.

Bu kız Psikanalizden yardım talebinde bulunduğunda, analizci ona: "Anneni bu konuda suçlama, çünkü olan her şey kötü niyetle yapılmamıştır; annenin çocuk bakıcısının çocuğa sürekli olarak cinsel istismarda bulunduğu haberi yoktu" demiştir. Gerçekten de görünüşe göre annenin bu konudan haberi yoktu. Çocukta yemek yeme sıkıntısı baş gösterdiğinde, endişeyle birçok doktora danıştı ve onlar da bu sıkıntının dış çıkarmadan kaynakladığı güvencesini verdiler.

Bağışlama makinesinin tekerleri neredeyse mükemmel işliyordu, ama gerçek pahasına ve sonunda olaya dâhil olanların hayatı pahasına.

Louise Wisechild *"The Obsidian Mirror"* (Seattle 1988) kitabında, masaj eğitimi sırasında, yazılı protokol ve beden üzerinde çalışma sayesinde, bedeninin verdiği sinyalleri ve iletilerini çözmeyi, hissetmeyi ve çocukluğunu bastırılmalardan kurtarmayı nasıl başardığını anlatmaktadır. O, tamamen bilincinden çıkardığı şeyleri yavaş yavaş ayrıntılarıyla keşfetti:

Dört yaşındayken dedesi tarafından cinsel istismara uğradığını, daha sonra sapık amcası tarafından ağır bir şekilde istismara uğradığını, en sonunda da üvey babası tarafından şiddet gördüğünü ayrıntılı olarak hatırlamıştır.

Özyıkımcı örnekler bu bilgilerle çözölememiş olduğu için,o, korkunç keşif gezisinde kendisine eşlik edecek bir tedavi modeli aramaktadır. İşkencenin açıkça belli olmasına rağmen, tedavi uzmanı ona bir gün: *“Eğer siz annenizi bağışlamazsanız, siz de bağışlanamayabilirsiniz.”*

Bir tedavi uzmanının görevi olan, hastaya, üzerine yüklenen suçluluk duygusundan kurtarmak için, nedenlerini ortaya koyarak ona yardım etmek yerine, bu suçluluk duygusunu pekiştirecek ilave bir taleple üzerine bir yük daha yüklenmiştir. Tabii ki dini temelli bağışlama söylemiyle özyıkıcı örneklerin arkasında yatan nedenler ortaya çıkarılamaz.

Annesi kızına nasıl bir kötölük yaptığını anlamaya çalışmak için parmağını bile kıpırdatmazken, neden bu kadının 30 yıl boyunca bu suçu bağışlamak için uğraşması gerekiyordu. Bu çocuk, korku ve dehşetten kaskatı kesilmiş bir halde, amcasının dev gibi cüssesinin ağırlığı altında yatmak zorunda kalırken, aynadan kapının eşiğindeannesinin geldiğini görmüştü. Kurtarılmayı ümit ediyordu, ama annesi arkasını döndü ve ortadan kayboldu. Louise şimdi yetişkin biriydi ve annesinin şöyle dediğini işitti: Bu amcadan korktuğu için çocuklarının şimdiki anını düşünerek bu olayı kapattığını söylüyordu. Bu kız annesiyle üvey babasının kendisine uyguladığı şiddet hakkında konuşmak istediğinde, annesi onu bir daha görmek istemediğini yazmıştır.

Bu kadar göze batan bir durumda bile, olayın açığa çıkarılmayışının, üstelik bağışlama talebinde bulunmanın ve geleneksel tedavi yönteminin engellenmemesinin, ne kadar saçma bir anlayış olduğunu gerçekten anlayamıyorum. Bununla, tedavi uzmanının rahatlamasının dışında neye ulaşıyor?

Bu örnek, temelden yanlış, şaşırtan, ama geleneğin içerisine iyice demir atmış söylemle, çocukluğumuzun ilk yıllarından itibaren çok iyi tanıdığımız için, ne kadar fazla zarar verilebileceğini açıkça göstermektedir. Burada, tedavi uzmanının korkusunu ve acizliğini savuşturmayı alışkanlık haline getirdiği gücün kötüye kullanılması söz konusudur.

Hasta, tedavi uzmanının bu tür ifadeleri kesinleşmiş deneyimleri yüzünden kullandığı kanaatindedir ve otoriteye inanmaktadır. Hasta, bu iddiaların sadece istismara uğramış bir çocuğun—tedavi uzmanının—ailesinden korktuğunun ifadesi olduğunu bilemez ve anlaması da güçtür. Onun için eski korkuları harekete geçiren otoriteye inanmaya zorlanmak, bağışlama isteğinden daha az zorlayıcı olacaktır.

Bu şartlar altında hasta, suçluluk duygusunu nasıl aşacaktır? O, apaçık suçluluk duygusu içinde takılıp kalacaktır.

Bağışlamayı telkin etmek tedavinin eğitsel tutumunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu durum, kendisini papaz olarak göstermesi gerekirken tedavi uzmanı olarak adlandıran, bağışlamayı telkinde bulunan kimsenin acizliğini de göstermektedir. Sonuçta ortaya çıkan şey, çocuklukta edinilen, ancak gerçek bir tedaviyle ortadan kaldırılabilecek olan, körlüğün devamıdır. Tedavi uzmanı sakinleşene kadar, hastaya sürekli olarak: *“Duyduğun kin seni hasta etmektedir, sağlığına kavuşabilmen için bağışlaman ve unutmaman gerekir.”* Hâlbuki bu kin değildir, aksine hastayı çocukluğunda dilsiz bir şaşkına çeviren ve sonunda onu hasta eden, güçlü bir şekilde hissedilen ahlaktır. Çünkü ahlak hastayı duygularından ve ihtiyaçlarından ayırır.

J. Konrad Stettbacher yöntemine göre uyguladığım tedavide, sonunda beni özgür kılan şeyin bağışlamanın tersi olduğunu öğrendim.

Yani yaşanan istismara karşı çıkmak, kendi ihtiyaçlarımı dile getirmek, ailemin bana yaptıklarını ve insan yaşamına zarar veren düşünceleri yargılamak ve farkında olmak. Bunlar benim çocukluğumda iyi eğitim adına göz ardı ediliyordu; ben de, ailemin istediği gibi, iyi ve hoşgörülü olabilmek için, on yıllarca aynı şekilde göz ardı etmeyi öğrendim. Ama bugün biliyorum:

İhtiyacım olan şey, insan hayatını mahveden düşünce ve tutumları ortaya çıkarmak, her nerede görürsem onlarla mücadele etmek ve tabii ki onları hoş görmemek. Ama etkili olabilmem için öncelikle bana yapılmış olanları hissetmiş olmam gerekir. Dini ve ahlaki bağışlama talepleri, acıları hissetmemi engellediği için, bunları keşfetmemi de doğrudan engellemiştir.

Bağışlama talebinin ne etkili bir tedaviyle ne de yaşamla herhangi bir ilişkisi vardır. Bu taleple birçok yardıma muhtaç kimsenin de, onları kurtuluşa götürecek olan yolu tıkanmaktadır.

Tedavi uzmanları kendi korkuları—aileleri tarafından istismar edilen çocuğun onların intikamından korkusu—tarafından yönlendirilmektedir iyi davranarak günün birinde onların sevgisini kazanabilecekleri ümidiyle hareket etmektedirler. Tedavi uzmanlarının hastalarına sundukları bu yanıltıcı ümitler için hastalar yüksek bedeller ödemektedirler. “*Tedavi oldunuz,*” diye yanlış bilgiler verildiği için, hastalar kurtuluşa giden yolu bulamamaktadırlar.

Eğer ben bağışlamamak için diretirsem, bütün algı yanılmalarından kurtulabilirim. Bunlar olmadan istismara uğramış bir çocuk kesinlikle hayatta kalamaz. Ama yetişkin bir tedavi uzmanı bunu yapabilmek zorundadır. O zaman da onun hastasının şu soruyu sorma hakkı var:

“Bir kimse benden bunu istemiyorsa neden bağışlayayım ki?”

Ailem, bana nasıl bir kötülük yaptıklarını, anlamamakta ve bilmemekte ısrar ediyor. O zaman ben, Psikanaliz ve Transaksiyon-analiz yardımıyla ailemi ve onların çocukluğunu anlamak ve onları bağışlamak için niye uğraşayım ki? Bunun neye yararı olacak ki? Bunun kime yararı olacak? Ailemin gerçeği görmesine yararı olmayacak.

Benim de, beni gerçeğe ulaştıracak olan duygularımı yaşamamı engelleyecek. Bu durumda bağışlamak cam fanustur, cam fanusun altında insan duygularını özgürce geliştiremez. Ne yazık ki, bu tür düşünceler adı geçen tedavi uzmanları çevresinde oldukça yaygındır. Bu çevrelerde bağışlama mutlak yasadır. Varılan tek uzlaşma, doğru ve yanlış bağışlamadır. Sözde “doğru bağışlama” her durumda tedavinin amacı olarak görülür ve asla sorgulanmaz.

Birçok tedavi uzmanına, sağlıklı olmak için neden bağışlamak gerektiğini sordum, ama asla bir cevap alamadım. Kendileri de istismarlarla büyüdüğü ve bunu doğal bir durum olarak gördükleri için, görünüşe göre onlar da taleplerinin nedenini sorgulamamışlardı. Çocuklarına kötü muamelede bulunmayan, onları önemseyen, sevgiyle koruyan, kollayan bir toplumun, korkunç gaddarlıklar için bağışlama ideolojisini geliştirebildiğini bir türlü anlayamıyorum. Bu ideoloji “*Fark etmemelisin*” emrinden ayrı tutulamaz. Ailesini bağışlamak için yüksek bedeller ödeyen sonraki kuşaktaki yaşanan gaddarlıkların tekrarıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Ailelerinden öç alma korkusu “*ahlakımıza*” damgasını vurmaktadır.

Aldatılmış ahlak ve eğitim anlayışı olmaksızın, sadece, yaşanmışlıkların üzerini yavaş yavaş açan tedavide, bu köhnemiş ideolojiye bir son verilebilir. Çünkü

istismardan kurtulup yaşamaya devam edenler, sadece gerçeğin yardımıyla bunların sonuçlarından kurtulabilirler. Bağışlama talebinde bulunan çabalar, onların gerçeklerden uzaklaşmasına yol açar.

Etkili bir tedavi eğitimin devam ettirilmesi değildir, aksine eğitimin açtığı yaralar ve sonuçlarını ortaya koyabilen aydınlatmadır. Bu aydınlatma hastaya duygularına geçişte aracılık etmeli ve bu geçiş ona yönünü bulmada ve kendinde kalmada yardım edeceği için de, aydınlatma ömür boyu sürmelidir. Ahlaki çağrılar bu geçişi sadece kapatabilir.

Bir yetişkin hatalarını fark eder ve bunları itiraf ederse, çocuk bu yetişkini bağışlayabilir. Ama her yerde karşılaştığım bağışlama talebi, tedavinin tehlikeye atılmasının, başarısız olacağının ifadesidir. Bağışlama, içerisinde çocuk istismarının sık sık cereyan ettiği, kültürün ifadesidir ve bu yüzden de çoğu yetişkin tarafından küçümsenmektedir. Bana göre bağışlamak gerçeğin biçimini bozmaktır.

Onun olumsuz sonuçları vardır: Yıkıcı görüş ve tutumların bu sayede üzeri örtüldüğü için, sadece bireye zarar vermekle kalmaz; gerçeğin önüne bir perde çekilir ve böylelikle aslında ne olduğu fark edilemez.

Bundan dönüş yapma olasılığı, içinden daha sonra hoşla gitmeyen bir biçimde hasta veya suçlu bireyler olarak ortaya çıktıkları, unutkanlığın karanlığına düşmesin diye, istismara uğramış çocuğun uyanan bilincini yakalayacak ağı oluşturabilecek, yeterince bilen tanıkların olmasına bağlıdır. Bilen tanığın ağına yakalandığı zaman, bu çocuklar geçmişine karşı değil, geçmişleriyle birlikte ve daha insancıl bir geleceğin taraftarı olan bilinçli insanlar olarak büyüyecekler.

İnsanların arkalarına bakmadan, panik halinde geçmişlerinden kaçışlarına katılmayan, geriye bakma emrine karşı çıkan, geriye bakmaya cesaret eden ve hiçbir şekilde bu küstahça niyetin kendisini yıldırmasına izin vermeyen insanlar elbette vardır.

J. Konrad Stettbacher bunlardan biridir. O, kendi geliştirdiği tedavi yöntemiyle çocukken istismara uğramış olan birçok kimseye kendi geçmişiyle yüzleşme imkânı sunmuştur. *“Wenn leiden einen Sinn haben soll”* kitabımın önsözünde bununla ilgili olarak şunları yazdım:

Bu kitabın piyasaya çıkması mevcut bütün tedavi ekollerine güçlü bir meydan okumadır. Çünkü Stettbacher tedavi yöntemi, çocuklukta bastırılanların tehlikeli olmayan ve yanılmayan bir biçimde kaldırılabilceğinin tamamen mümkün olduğunu kanıtlamaktadır.

Eğer ben bu kitabı gençken okumuş olsaydım ve çocukluğumun bilincine ulaşabilmiş olsaydım, bu kadar gereksiz acılara ne ben ne çocuklarım ne de çocuklarımın çocukları katlanmak zorunda kalmazdık.

Bu kitabı, en azından hemen öğrenimimi bitirdikten sonra veya psikanalizin yanıltıcı eğitimini almadan önce elime almış olsaydım, kendimi ve hastalarımı böylesi yanıltıcı yollardan korumuş olurdu. Ama o zamanlar Stettbacher tedavi yöntemi henüz yoktu. Bu yöntemle önce izin verilmesi, onun denenmesi, kavramsallaştırılması ve sonunda da onun tanımlanması gerekecekti; ancak şimdi herkese açık hale getirilmiştir.

Kaçırdığım şeylerin acısı içerisinde, evlenmeye ve çocuk yapmaya karar vermeden önce, bu kitabı okuyan birçok insana yönünü bulmada yardımcı olacağı gerçeğini bilmek beni teselli etmektedir. İçinde bulundukları durumdan çıkmak için ve içlerinde var olan ama farkında olmadıkları yolları bulmalarında, yıkıcı olmayan yetişkinlere de yardım edecektir.

Bu kitap sayesinde Freud'un iddialarının aksine çocukluğun gerçekliğine ulaşılabileceğini öğreneceksiniz. Ayrıca, LSD, Hipnoz, noktasal doğum yaşantıları ve benzeri yapay araçlarla değil, aksine yavaş yavaş ve tamamen doğal savunma mekanizmasını dikkate alarak, adım adım, ama tutarlı bir şekilde hedefe yönelik olarak gerçekleşecektir: Duygular yardımıyla çekilen sıkıntıların gerçek nedenini bulmaya yönelik uygulamadır. Çünkü yaralanmış bir insan yaralanma hikâyesini bulabilecek ve sonuçlarını ortaya çıkarabilecek durumdadır.

Bu uzun soluklu sonuçları olacak, devrim niteliğinde bir keşiftir. Bu kitap piyasaya çıktıktan sonra çocuk istismarının kurbanları, anlaşılmas teorilerle, çokanlamlı sembollerle, meditasyonla veya ilaçlarla gerçek hikâyesinden uzaklaştırılmaları mümkün olamayacaktır. Belki çocuğun gerçek durumu, yetişkin olarak kendisini kör-inek oyunu teorisine teslim ettiği için anlaşılamiyorsa, bu tür durumlar istisnai durumlar olarak görülebilir. Gerçek durumunu öğrenmek isteyen kimseler şu andan itibaren bunun tamamen mümkün olduğunu bileceklerdir.

Gerçi bastırılma çocuklukta yaşanan gaddarlıklara dayanarak hayatta kalmamıza yardımcı olmuştur, ama yetişkinlik çağına geldiğimizde bizim bilinçli ve sorumlu bir yaşam sürmemizi engeller. Çoğu insan, çocuklukta incinmiş olduklarını ve yaşamı önemsememelerini, onu korumalarını engelleyen şeyin, bu incinmeler olduğunu bilmez. Bu yüzden çocuklarını incitirler ve her yönüyle açık olan çocuk istismarlarını “*dayanmaya alıştırmak*”, eğitim veya sosyalleştirme olarak adlandırırlar.

Çocuğun hayatta kalmasında yardımcı olan ilk bastırılma deneyimleri, şimdi hesabını yetişkine, katı bir şekilde riayet ettiği, bir emir biçiminde sunar: “*Farkına Varmamalısın.*”

Hâlbuki bir zamanlar kaybettiğimiz bilincimizi yeniden elde etmenin bir yolu olduğunu bilirsek, bu hesabı daha fazla ödemek zorunda kalmayız. İşini ciddiye alan hiçbir tedavi uzmanı şu andan itibaren bu keşfi görmezden gelemes.

Stettbacher'in bastırılmanın sistematik olarak kaldırılması için seçtiği yol, tüm eğitim bilimlerinin izleri olmaksızın, dürüstçe yardım ve özyardım anlayışı için bir kırılma noktasıdır; aynı zamanda insanın yeni bir bakış açısı kazanması, bilinmeyen yönleriyle antropoloji için bir kırılma noktasıdır.

Çünkü çocuk istismarı dinamiğini kendi deneyimlerinden yola çıkarak anlamış olan tedavi uzmanları, yeterli sayıya ulaştığında, insanın kendine zarar vermesi ve yıkımın şeytan çemberi ortadan kaldırılabilir.

Bu tedavi yöntemini bizzat kendimde uyguladığım ve bedenimdeki, duygularımdaki ve düşüncelerimdeki hayret verici, bütünsel etkisini tespit edebildiğim için, her acı çeken ve yardım arayan insana çekinmeden tavsiye edebilirim. Sonunda bunu yapabilmek benim için büyük bir rahatlama anlamına geliyordu.

Çünkü on yıl önce ilk kitabım piyasaya çıktığından beri, benim bulgularım ve yorumlarımla uyum içerisinde çalışan tedavi uzmanlarının adreslerini rica ediyordum. Kitaplarım, bugün bile tedavi uzmanlarının öğrendikleri ve uyguladıkları her şeye karşı çıktığı için, bütün iyi niyetimle dile getirdiğim ricamı gerçekleştiremiyordum.

Ancak J. Konrad Stetbacher'in anlayışında, çocuk istismarı gerçeğini hesaba katan, hiçbir bahaneyle insan ahlakını bozmayan, hiçbir korkutmayla insanın güven duygusunu sarsmayan veya köreltmeyen, hiçbir şeyi süslü sözlerle farklı göstermeyen, hiçbir şeyin üzerini örtmeyen,

bağışlamayı telkin etmeyen, çocuğu avukat olarak haklarını savunma işlevinden uzak tutmayan bir tedavi yöntemi buldum. Stettbacher, benim aksime, her türlü polemikten kaçınsa da, kitabının her sayfasında, aktarıla gelen düşünce ve tutumların, alışılmış uygulamaların tersi bir anlayışa yer vermektedir.

Evvelce yaşadıkları kendi korkularını bildikleri için, hastasına hayatının en korkunç başlangıcına kadar refakat edebilecek tedavi uzmanlarına, talep oldukça fazladır. Buna karşın, bildiğim kadarıyla, bu tür tedavi uzmanları neredeyse yok gibi. Ama yine de eğitim başlamıştır, yakın bir gelecekte durum değişecektir.

Bu kitap, hazırlık olarak bekleme süresini kullanmaya, hayale kapılmadan tamamen gerçekçi bir şekilde, kendi gerçeğini keşfetme umudunun kaybolmamasına yardım etmeye devam edecektir. Bu tedavi yöntemi, yaratıcı bir şekilde kullanacağı birçok imkânı açık bıraktığı için, şüphesiz onun açıklamaları, bireylerin kendi imkânları çerçevesinde, yeni keşifler yapmasına da yardımcı olacaktır; tabii ki, hazır bulundurdıkları gerçeğe yüzleşmeye hazır olmaları şartıyla.

Stettbach yönteminin daha fazla uygulanması, genel tıbbi tedavi uzmanlarını ister istemez olguların gerçekliğiyle yüzleştirecektir. Örneğin, acıdan, üzüntüden ve korkudan ağlamanın sadece gözyaşlarını akıtmadığı, aynı zamanda, organizmadaki genel bir gerilmeye etki eden stres hormonlarını attığı da bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Bu durum, tedaviyle aynı tutulmamalıdır. Bu, pratisyenin tedaviye başlayabilmesi için önemli bir bilgi olsa gerek. Ama bugüne kadarki uygulamalarda hep tersi olmuştur.

Hastaya, hastalık belirtilerinin sebebine ulaşmasını diye, rahatlaması için, rahatlatıcı tabletler yazılmaktadır.

Sağlık eğitimindeki sorunu bilhassa, çoğu iştirakçinin, kurumun ve uzmanların hiçbir şekilde insanların niçin hasta olduklarını bilmek istemedikleri gerçeğinde görüyorum.

Bu inat, sayısız kronik hasta insanın on yıllar boyunca kliniklerde veya cezaevlerinde yatmasına, bu sırrı saklamak için devlet tarafından milyarların harcanmasına yol açmaktadır. Hastalar, acılarını gerçekten dindirmek, hatta tamamen sona erdirmek için, kendi çocukluk dillerini anlamada, kendilerine yardım dileyebileceğini hiçbir şekilde öğrenmemeliler.

Eğer insanlar, çocukluk istismarının ve bunun sonuçlarının gerçekleriyle yüzleşme cesaretine sahip olurlarsa, ancak o zaman bu mümkün olabilir. Bu konuyla ilgili kaynaklardan tamamen yoksunuz. Buna karşın her yerde ve her zaman, iyi niyetli çağrılara; suya sabuna dokunmayan tavsiyelere ve çocuklukta yaşanan gaddarlıkların bağışlanması gerektiğine dair sorgulanmayan telkinlere rastlamaktayız. Bütün bunlar işe yaramazsa, gerçeğin yardımıyla iyileşebilecek olan hasta ve sakatların bakım ve tedavi giderleri için devlet yaşam boyu ödeme yapar. Bastırılma, çocuklar için çok gerekli olsa da, yetişkinlerin kaderi olmadığı çoktan kanıtlanmıştır.

Küçük çocuğun ailesine bağımlılığının, onlara güvenmenin, sevebilme ve sevilme özleminin sınırı yoktur. Bu bağımlılığı kötüye kullanmak, güveni istismar etmek, özlemi aldatmak ve şaşırtmak ve bütün bunların hepsini eğitim olarak satmak, tembellikten, cahillikten ve bunlardan vazgeçmemek için yapılan inattan ibaret olan, her gün ve her saat işlenen canice bir eylemdir.

Çoğu suçun bilinçsizce işlendiği gerçeği, maalesef vahim sonuçları hafifletmiyor: İstismara uğrayan çocuğun bedeni gerçeği kaydediyor, ama bilinci bundan haberdar

olmamak için diretiyor. Acının ve beraberinde getirdiği şartların bastırılmasıyla çocuk organizması, travmaların bilinçli bir şekilde yaşanmasıyla uğrayacağı ölümden kendini kurtarmaktadır.

Elde kalan, sadece kısır döngüdür. Bedende bastırılan gerçek hikâye, nihayet farkına varılması ve ciddiye alınması için, hastalık belirtileri üretmektedir. Hâlbuki bilinç, gerçeği bilmenin sağlığa iyi geleceğini, bilmenin yetişkin insani öldürmeyeceğini bugün kimse söylemediği için ve bastırılmanın orada hayat kurtarıcı işlevi olduğunu öğrendiği için, çocuklukta olduğu gibi, bu konuya girmemek için diretir.

Kara eğitimin tehlikeli iletisi “*Sana yapılan kötülüğün farkına varmamalısın,*” doktorların, Psikiyatrların ve tedavi uzmanlarının tedavilerinde tekrar ortaya çıkmaktadır. Bunlar, hastanın hastalığının sebebini asla bilmemesi için, hastanın hafızasını ilaçlarla ve teorilerle mümkün olduğu kadar derinden etkileyerek, tedavilerinde neredeyse çocukluğundaki bakımsızları, zihinsel ve bedensel istismarları dışarıda tutmaktadırlar.

Bugün biz, Aids ve Kanser hastalıklarının bağışıklık direncinin düşmesiyle paralellik gösterdiğini ve hasta insanın ümidini kaybetmesinin bedensel teslimiyeti tetiklediğini biliyoruz.

Burada neredeyse hiç kimsenin bu keşiflerin önerdiği adımı atmaması şaşırtıcıdır. Eğer insan bedeninin verdiği tehlike sinyallerine kulak verilmiş olsa, insan bu ümidi yeniden elde edebilir. Eğer onun bastırılmış, saklanmış hikâyesi nihayet bilinçli bir şekilde algılanırsa, onun bağışıklık sistemi de kendini yenileyebilir. Eğer bütün yardımcıları kendi hikâyesinden korkarsa, o zaman bu hastaya içinde bulunduğu durumda kim yardım edebilir?

Şimdiye kadar çok az kişi, iyileşmenin olmazsa olmaz şartının gerçeğe duygusal olarak izin vermek olduğu deneyimini elde ettiği için, bu yüzden bizler; hastalar, doktorlar ve resmi makamlar, birbirimizle “*Kör-İnek-Oyunu*” oynuyoruz. İnsan, sadece kendi gerçeğinin bilinci içinde, bedensel olarak da, ömür boyu işlev görebilir.

Geleneksel, yalana dayalı ahlak, dinin yıkıcı yorumları, eğitimdeki yanlış anlaşılmalara bu deneyimi elde etmeyi zorlaştırmakta ve buna cüret etmeyi de engellemektedir. Buna ilaveten ilaç endüstrisi şüphesiz bizim ürkekliğimizden ve körlüğümüzden istifade etmektedir. Ama bize yalnızca tek bir yaşam hakkı verilmiş ve aptal yerine konulmaması gereken, aldatılmamak için ısrar eden, yalnızca tek bir beden hediye edilmiştir.

Günün birinde çocukluk sırlarımız sır olmaktan çıkarsa, devlet, insanların körlüğünü hastanelerde, psikiyatri kliniklerinde ve cezaevlerinde tutmak için harcadığı bir yığın parayı harcamak zorunda kalmayacaktır. Bunun bilerek yapıldığını düşünmek, inanılmayacak kadar çok büyük aptallık olarak gözüküyor. İnsanların bilinçli ve sorumlu bir hayat sürebilmesi için, insanlara yardım etmek, onları hasta eden bastırılmalarını ortadan kaldırmak, çocukluk yaşantılarını fark etmek ve sonuçlarını çözebilmek için paralar harcanmaktadır.

Çünkü çocukluğunda neler yaşadığını bilen ve hisseden insanlar ne kendilerine zarar verirler ne de başkalarına zarar vermek isterler. Onlar, bizim biyolojik görevimiz yaşamak ve yaşamı korumak olduğu için, hayatlarını korurlar ve zarar vermek istemezler.

Maalesef, çocuğu öldürme ve çocuğa işkence etme geleneğimizle gurur duymak için bir nedenimiz yok, çünkü çocukların acıları karşısındaki umursamazlığımızı ve sahip olduğumuz zihniyetimizi geleneğimize borçluyuz.

Bu durumu bu kitapta çeşitli örneklerle göstermeye çalıştım. Geleneğimizin onay verdiği zalimlikle gelecek kuşakları ve nihayetinde insanlığı mahvettiğimiz gerçeğinin körlüğünü de geleneğimize borçluyuz. Bu yüzden, bütün çıplaklığıyla görünse de, yıkıcı mirası reddetmeye, gerçeklere ve gerçeklerden edindiğimiz deneyimlerimize yönelmeye cesaret etmenin tam zamanıdır.

Doğuştan Getirdiğimiz ve Yaşadığımız Hayatı Korumak İçin

1989'da beklenmedik bir şekilde mümkün olan, gerçeğin birçok açılımına rağmen, bu yıl Almanya'da çok şaşırtıcı ve düşündürücü bir olay oldu. Çok sayıda Katolik kilisesi, kürtağın büyük bir günah olduğunu, inananlara bildirmek için 15 dakika boyunca çanlarını çaldı. Bu bize, Berlin duvarının yıkılışının ve gençliğin büyüyen akıllılığının büyük bir sevinci içinde bugün bile birçok bilinmezin olduğu ve pek de ilgi gösterilmeyen karanlık ortaçağı hatırlattı.

Çanlar, insanları çocuk istismarından uzak tutmak için çalmamıştı. Hitler bütün Avrupa'da insanları kitleler halinde sürgüne gönderdiğinde, Stalin milyonlarca insanı öldürttüğünde, kiliseler çanlarını çalmamıştı. Hâlbuki yurtdışındaki kiliselerin Stalin'den korkmaları için bir sebep de yoktu.

Çavuşesku halkına zulüm yaparken, güvenlik servisine erkek olarak eğitmek için, çocukları kullanırken ve daha sonra onları kurşunlatırken, kiliseler çanlarını çalmamıştı. Ama şimdi, daha fazla arzu edilmeyen çocuğun dünyaya gelmesini sağlamak için tam çeyrek saat çanlarını çaldılar. İnsan hayretle kendine şu soruyu sorar:

“Bu faaliyeti düzenleyenlerin gerçekten bu kadar habersiz olması mümkün mü? Bunlar, ağır istismara uğrayan çocukların tamamının arzu edilmeyen çocuklar olduklarını bilmiyorlar mı? Bu çocuklardan ne tür insanlar meydana geldiğini bilmiyorlar mı? Ailelerin istemedikleri çocuklara kötü muamelelerde bulunarak onlardan intikam aldıklarını bilmiyorlar mı? Sorumlular bu bilgiler ışığında, arzu edilen, beklenen ve sevilen çocukların dünyaya gelmesi, için her şeyi buna göre düzenleyemezler mi?”

Böylece dünyamızda kötülerin çoğalmasına ve ortaya çıkmasına bir son verebiliriz.

Anne olmak istemeyen bir kadını, anne rolüne zorlamak insan toplumuna karşı bir suçtur. Çünkü bu çocuk, hayatımızı tehdit eden caniler gibi, muhtemelen yasa dışı yöntemlerle öç almak isteyecektir. Doğuştan getirdiğimiz hayatımız bizim tarafımızdan korunmak zorundadır, her zaman ve her yerde. Hayatımız soyut bir fikir uğruna asla feda edilemez.

Çok az insan somut ve gerçekçi düşünebilmektedir. O zaman diğerlerine sadece inanç kalıyor. Kendi zayıflıkları içinde dini olana güvenmektedirler ve güçlü birinin kurtuluş getireceğini beklemektedirler. Bu zayıflar karşısında kendisini güçlü ve bilen bir otorite olarak sunan ve onların iyiliği için bir şeyler yapacağını iddia eden kimsenin kesin olgular hakkında bilgi verme görevi vardır.

Eğer o bunu yapmaz, bu görevi ihmal eder ve önemsemez, bunun yerine açıkça bilgisizliğini ve yaşamla ilgili soyut düşüncelerini “tanrı isteği” ve insancıl gibi sunarsa, insanların güvenini ve zayıflığını istismar ettiği ve tehlikeli bir şekilde onları yanılttığı için, yıkıcı davranır. Bunun da ötesinde, kürtaj uyarılarında daha fazla husus

söz konusudur: Bilerek veya bilmeyerek çocuklara karşı gaddarlığın desteklenmesi ve herkes için kolayca bir tehlike olabilecek arzu edilmeyen varlıkların ortaya çıkmasında aktif bir ortak etki söz konusudur.

Kürtaja karşı savaşıyor, çocuksuz erkekler olması istenen, Katolik ruhbanların bu tutkuları karşısında, onları bu mücadeleye iten asıl sebebin ne olduğunu sormak gerekir. Belki de, kendi kaderleri gibi, yaşanmamış bir hayatın yaşanmış olandan daha önemli olduğunu kanıtlamak mı söz konusudur? Yoksa bunu başka türlü ifade etmiş olmalarına rağmen, tutkulu bir biçimde kürtaja karşı çıkan ailelerin düşünceleri bu muydu?

Ya da, birilerinin başına gelen kaderi diğerlerine de yaşatmak mı söz konusuydu? Her ikisi de mümkün; eğer bu, kendi bastırılmalarının karanlığında yıkıcı ve kör davranışlara itiyorsa, her ikisi de tehlikelidir.

Eğitimde şiddetin ve sertliğin savunucularının ve kurbanlarının doğmamış çocuğa, yaşamın yeşermesine, büyük sevgilerini dile getiriyor olmalarına, şaşırmamak gerekir. Kürtaj, ruhu öldürmenin, yani onları döverek ve sindirerek, binlerce yıldır çocuklar üzerinde uygulanan ruhsal köreltmenin tamamen en güçlü sembolü olarak da görülebilir. Ama kötülüklerle sadece sembolik alanda mücadele etmek, bizleri, hiçbir biçimde bahane üretilmeyecek olan gerçeklerden uzaklaştırır. İnkâr edilen ve sindirilen yaralanmaların sonucu olarak, açıkça veya ikiyüzlü davranarak, toplum için örtülü bir tehlike olacakları, dayak yemiş ve sindirilmiş çocukların gerçeğidir.

Doğan çocuklar kilisenin yardımıyla veya yardımı olmaksızın, yasal olarak çocuklara dayak atmaları kendilerine açıkça yasaklanmış olan yetişkinlerin arasında yaşayabilmek zorundadırlar. Böyle bir yasa mevcut

olmadığı sürece, doğmamış bir yaşamın korunması, yalnızca insanlığın alaya alınması değil, aynı zamanda gezegenimizin tahrip edilmesine de katkı anlamına gelmektedir.

Avrupa'da ailelerin çocuklarına dayak atmaları yasaklanan çok az ülke vardır: İsviçre, Danimarka, Norveç ve kısa süreden beri de Avusturya. Fransa, İngiltere ve Almanya gibi Avrupa'nın önemli ülkeleri böyle bir yasa'yı çıkarmamak için direnmektedirler. Savunmalarında eskiden beri bilinen eğitim dilini kullanmaktadırlar:

"Çocukların menfaatine" böyle bir yasa çıkmamalıdır. Hatta bunun dışında, eğer aileler teşhir edilmekle tehdit edilirse, çocuk istismarının artacağını ileri sürülmektedir.

"Sürgün edilmiş bilgi" kitabımda bu tür iddiaların sebeplerini ve bu düşünceye iten nedenleri profesyonel destek yazılarına dayandırarak ayrıntılı olarak analiz ettim, bu yüzden burada bu konuya tekrar dönmeyeceğim.

Bunun yerine, İsviçre'deki on yıllık bir deneyimin bunun tam tersini kanıtladığına değinmek istiyorum. Bundan on yıl önce yürürlüğe giren bedensel dayak yasağı, mahkemede bir davaya konu oldu ve reddedildi. Bu durum, İsviçre'yi Avrupa'nın diğer büyük ülkelerinden açıkça ayırmıştır. İsviçre halkının bilincinde, çocuklara dayak atmanın açıkça bir suç olarak, kanunlara aykırı hareket olarak - olması gerektiği gibi - görülmesi bu yasayla mümkün olmuştur.

Kanuni yasaklarla kanuna aykırı hareketlerin ortadan kaldırılabileceği anlamı çıkarılamaz. Bundan, cehaletinden dolayı küçük bir azınlığın, kanuna aykırı hareketleri desteklediği anlaşılabilir. Örneğin, İsviçre'de alenen çocukların dövülmesi çağrısında bulunan ve bunu da İncil'le meşrulaştıran bir mezhep vardır.

Tabii ki bu hareket, halkın geniş bir bölümünde taraftar bulamayacaktır, çünkü bu mezhep sloganlarıyla birlikte bilinçli insanların gözünde yıkıcı bir unsur olarak görülmektedir.

Avrupa'nın diğer ülkelerinde durum tam tersidir. Halkın çoğunluğu uzun bir geçmişi olan gelenekleri yüzünden, çocukları başarılı bir şekilde eğitmenin yolunun bu olduğuna inanırken, sadece bir azınlık çocuk istismarına karşı bir yerde konumlanmaktadır. EPPOCH organizasyonunun kurucusu, Peter Newel "*Çocuklar da insandır*" (*Children Are People Too*, 1989) kitabında, çocuk dövme yasağı yürürlüğe girdiğinden beri, İsviçre'de sadece bir babanın yargılama (*küçük bir para cezası*) olayının kaydedildiğini bildirmektedir.

Bu bilgi diğer kaynaklarca da desteklenmeye muhtaç olsa da, muhtemelen bir eylemin yasaklandığı zaman izin verildiğinden daha seyrek ortaya çıkacağı mantıklıdır. Bu mantığın sorumluları, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin yayınlanmasının üzerinden 200 yıl geçmesine rağmen, neden kendilerini kilit altında tutuyorlar? Kendisini savunabilen yetişkin birisi dayak yediği zaman cezalandırılıyor da kendini savunamayan bir çocuk dövüldüğü zaman neden cezalandırılmıyor? Bu insanlık dışı uygulamaları cezalandırmak için daha ne kadar kanıta ihtiyacımız var?

Çoğu sorumlular, bu yasayı kabul etmeme inatlarının, kanuna aykırı hareketlerin, terörizmin, uyuşturucu bağımlılığının, sayısız psikolojik hastalıkların artmasına ve cahilliğin sürüp gitmesine katkı sağladığını bilmeseler ve bilmek istemeseler de, çocukların da insan olduğu, her yetişkin insan gibi, onların da dayak yememe haklarının olduğu gerçeğinin yanında yer almaları gerekir. Kabul etmek gerekir ki, Peter Newel'in yasa girişimi Fransa ve Almanya'yı da saracaktır ve böylelikle sonunda sorumsuzca

görmezden gelmeler ve insanlığa karşı işlenen ağır suçlara suç ortağı olmalar son bulacaktır.

Neel'in, yasa değişikliğinin çığır açan bir önemi olduğu görüşüne katılıyorum. Bu yasa, nihayet çocuk istismarı kurbanlarını acı veren ve onları daha sonra hezeyana götüren, kötürümleştiren suçluluk korkusundan kurtaracaktır. Bu kanun, geçmiş kuşakların yasa dışı eylemlerini açıkça yargılamak suretiyle, gelecek kuşakları aydınlatacak ve farkına vardıkları suçu körü körüne bir daha tekrarlamamalarında onlara yardımcı olacaktır. Bununla ailelerin hâlihazırdaki davranışları da değişecektir.

Bu kanun, çocuk istismarı suçlarını belirgin bir şekilde yargılsa, örneğin para cezasıyla, ancak o zaman kamuoyunun bilincinde de bir dönüşüm beklenebilir.

Bununla bütün suçlar ortadan kaldırılamasa da, her halükarda insanların kafasındaki, bu suçları hala eğitim, sosyalleşme vb. adlandıırabilme hücreleri bertaraf edilmiş olacak. Bu kanun önemli bir durak olacaktır; köklü bir düşünce değişikliğinin gerekli şartlarını sağlayacak olan insanlığa işaret eden bir sürecin başlangıcı olacaktır.

Hitler ve Stalin korkusu, gençliğimde bütün Avrupa üzerinde korkunç bir veba gibi yayılan, eylemleri ve ideolojileri, bana, insanların körlükleri yüzünden hangi bedelleri ödediklerini ve diğerlerine hangi bedelleri ödettiklerini fark etmeyi öğretti. Bana, kurbanların sayıları karşısında bu körlüğün daha fazla sorumlu tutulmaması gerektiğini, fark etmeyi öğretti. Aynı şeyi bugünkü gençlik, bilhassa diktatörler bir kez yerleştiler mi, günümüzün teknik araçları sayesinde güçlerini uzun süre muhafaza etmekte ve çok sayıda kurban verilmeden de yıkılamayacaklarını, Çavuşesku örneğinden öğrenebildi.

Gerçekleri gören Romanya halkı, ancak uygun şartlar oluştuğunda, saçma ve hayatlarını zehir eden devlet yapılanmasından kurtulmayı başarabilmiştir.

Bu uygun şartları da, Gorbaçov'un cesaretiyle kurduğu, tek bir çılgını, kendi çocukluğundan kaynaklanan korkularından kurtaracağını düşündüğü, ama bunu başaramadığı, devlet yapılanması oluşturmuştu.

Bugün bize düşen görev, engel olmak ve çocuklarımızın geleceğini şansa bırakmamaktır. Bu da ancak, Romanya halkının 20 yıl boyunca katlanmak zorunda kaldığı bu tür durumların kaynağını anlamaya ve kaçınmaya çalışmamızla mümkün olabilir. Benzer durumların ortaya çıkmaması için elimizdeki tüm araçları seferber etmek zorundayız. Çünkü günümüz bilgileri karşısında bunların ortaya çıkamaması gerekir.

Eğer çocukluğu saran suskunluk duvarı bir kez tamamen yıkılmış olursa, insanlar, basında ve alan yazında veya ortaya çıkarıcı tedavide, kendi edindikleri deneyimle, çılgın intikam alma fantezilerinin ve intikam hırsının nasıl ortaya çıktığı konusunda bilgi edinebilirlerse ve çocuk istismarı yasağıyla ilgili kanunu çıkarırlarsa, görmezden gelerek suç tohumlarının yeşermesine destek olma, son bulacaktır.

O zaman insanın çok hassas bir varlık olarak dünyaya geleceği, baştan itibaren iyiyi ve kötüyü öğreneceği, nihayet herkes için görülebilir olacaktır.

Çocuk, daha sonraki yaşamından daha çabuk ve daha etkili öğrenir. İnsanlar ancak o zaman, bu küçük, olağanüstü hassas varlıkların, kendi ailelerinden, atalarımızdan, genellikle kullanılması gereken eşyalara dönüştürmek istedikleri cansız bir materyal gibi muamele gördüklerini, böylesine kalıcı bir şekilde öğrendiklerini dehşetle tespit edeceklerdir. Onlar bu küçük varlıkları, kullanabilecekleri uysal bir robot haline gelinceye kadar metal bir parça gibi dövmüşlerdi ve bu şekilde daha sonraki zalimleri ve yasalara aykırı davrananları üretmişlerdi.

Yıkıcı davranışlarına rağmen imkânlarının küçük bir bölümünü kurtarmayı başaran bu prosedürün ürünleri, yaşamları boyunca, atılan tokatların bu çocukların yapısını nasıl bozduğunu bilmedikleri için, tokat atmanın çocuğa zarar vermediğini, iddia etmişlerdir. Bugün hala çoğu kimse, ruhlarının sakatlandığını, yeteneklerinin farkında olma gibi, binlerce imkânı kaybettiklerini bilmiyorlar. Ancak daha serbest büyüyen bu insanların çocuklarının çocukları, bunu büyük ölçüde fark edecekler ve geçmiş suçların bilgileri ve bilinçleri sayesinde bu tür suçlardan kaçınmak isteyecekler ve kaçınabileceklerdir. Onlar, yüksek makamlardaki sorumsuzca görmezden gelenlere yardım etmenin, bir körlük olduğu bilgisiyle, körlüğün aydınlatılmasıyla, karşı etkide bulunmak için her şeyi kullanacaklardır.

Kaynakça

- Davis, Glenn, *Childhood and History in Amerika*, Psychistory Press, New York 1976
- Fest, Joachim C., *Hitler Prophyläen*, Berlin 1973
- Flies, Robert, *Symbol, Dream and Psychosis*, Internetal University Press, New York 1973
- Höb, Rudolf, Kommandant in Auschwitz, hrsg. von Martin Broszat, dtv, München 1963
- Miller, Alice (1979) *Das Drama des begabten Kindes*, Schurkamp, Frankfurt / M(1980) *Am Anfang war Erziehung*, Schurkamp, Frankfurt / M(1981) *Du sollst nicht merken*, Schurkamp, Frankfurt / M(1985) *Bilder einer Kindheit*, Schurkamp, Frankfurt / M(1988 a) *Der gemiedene Schlüssel*, Schurkamp, Frankfurt / M(1988 b) *Das verbannte Wissen*, Schurkamp, Frankfurt / M Newel, Peter, *Children are People Too*, London 1989
- Pacepa, Ion, *Horizons rouges*, Presse de la Cité, Paris 1987
- Siebert, Heinz, *Ceauşescu*. Management für das moderne Rumänien, Bertelsmann, München 1973
- Stettbacher, J. Konrad, *Wenn Leiden einen Sinn haben soll*, Hoffmann und Campe, Hamburg 1990
- Toland, John, *Adolf Hitler*, Lübbecke, Bergisch-Gladbach 1977
- Wisecild, Louise, *The Obsidian Mirror*, Seal Presse, Seattle 1988

Sadece suskunluk duvarını tanıyan kimseler, bu duvara tırmanırlar; sanki bu duvar onları bütün korkularından kurtaracakmış gibi davranırlar. Ama bir kez duvardaki açıktan içeriye baktılar mı, bu anlamsız duvarın varlığına daha fazla katlanamazlar. Onlar artık, şimdiye kadar, kazandıkları bu bilinç yokken, yaşam diye adlandırdıkları şeyin hiç de yaşam olmadığını fark ettikleri için, önceki gibi yaşamayı aklından bile geçiremezler. Onların kaderi ve trajedisi, bunu uzun süre fark etmemiş olmalarıdır. Onlar, bu trajik durumu, mümkün olduğu kadar diğer insanların yaşamamasını istiyorlar; diğer insanlara acılarının nasıl ortaya çıktığını ve bunun üstesinden gelinebileceğini anlatmak istiyorlar.

Onlar diğerlerine, yaşamın, her türlü yaşamın, ihmal edilmeyecek, boşa harcanmayacak veya kaçırılmayacak kadar değerli olduğunu bildirmek istiyorlar. Onlardan kurtulmak için geçmiş acıları hissetmeye değer, **yaşamak için...**

Duyguları yaşamak gerek...

internetteki kitapçınız: www.kitapmatik.com.tr

/salonyeyinlan

www.salonyayinlari.com
#salonedebyati

ISBN 978 605 9530 12-5

